

Tilinpäätösasiakirjat
2013

Sisällysluettelo

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 2013	3
Orionin osakkeiden perustietoja	18
Konsernin tunnusluvut	23
Tunnuslukujen laskentaperusteet	25
Konsernin laaja tuloslaskelma	26
Konsernitase	27
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	28
Konsernin rahavirtalaskelma	29
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	30
1. Toimintasegmentit	43
2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	44
3. Poistot ja arvonalentumiset	44
4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot	45
5. Rahoitustuotot ja -kulut	47
6. Tuloverot	47
7. Osakekohtainen tulos ja osinko	48
8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	49
9. Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	50
10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	51
11. Myytävissä olevat rahoitusvarat	51
12. Eläkeasaamiset ja -velvoitteet	52
13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat	55
14. Muut pitkäaikaiset saamiset	56
15. Vaihto-omaisuus	56
16. Myyntisaamiset ja muut saamiset	56
17. Rahavarat	57
18. Oma pääoma	57
19. Varaukset	59
20. Korolliset velat	59
21. Muut pitkäaikaiset velat	60
22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	61
23. Rahoitusvarat ja -velat	62
24. Rahoitusriskien hallinta	63
25. Ehdolliset velat	66
26. Johdannaissopimukset	67
27. Muut vuokrasopimukset	68
28. Konserniyritykset	69
29. Lähipiiritapahtumat	70
30. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	70
Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)	71
Tuloslaskelma	71
Tase	72
Rahoituslaskelma	73
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	74
Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta	91
Tilintarkastuskertomus	93

Kaikki tilinpäätöksen luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 2013

Tapahtumia tilikaudella 2013

5.2. Orion Oyj:n hallitus päätti avainhenkilöiden kannustinjärjestelmästä.

21.3. Orion ilmoitti jättäneensä myyntilupahakemuksen Easyhaler®-tuoteperheen budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmisteelle Euroopassa.

10.4. Orion Diagnostica jätti neuvotteluesityksen toiminnan tehostamisesta ja enintään 80 henkilön vähentämisestä Suomessa.

23.4. Orion Oyj:n hallitus päätti omien osakkeiden hankkimisesta yhtiökokoukselta 19.3.2013 saamansa valtuutuksen perusteella käytettäväksi osana Orion-konsernin avainhenkilöiden pitkäjänteisen kannustinjärjestelmän 2013 toteuttamista.

3.6. Orion Diagnostican yt-neuvottelut päättyivät.

4.6. Orion ilmoitti laskevansa liikkeeseen 150 miljoonan euron kotimaisen joukkovelkakirjalainan.

11.6. Orionin joukkovelkakirjalainan listalleottoesite julkaistiin.

25.7. Orion ilmoitti päässeensä Mylan Pharmaceuticals Inc. -yhtiön kanssa sopimukseen Stalevo®-alkuperälääkettä koskevassa patenttikiistassa.

21.10. Orion Oyj ja Hospira, Inc. ilmoittivat jatkaneensa lisenssisopimusta koskien Precedex®-tehohoitorauhoitetta Euroopan ulkopuolisilla alueilla.

22.10. Orion Oyj ja Phyxius Pharma, Inc. kertoivat sopineensa levosimendaani-injektiovalmisteen oikeuksien lisensioinnista Yhdysvalloissa ja Kanadassa Phyxius Pharmalle.

19.11. Orion ilmoitti, että Erityistuotteet- ja Fermion -tulosityksiköistä vastaava johtaja Markku Huhta-Koivisto ja Alkuperälääkkeet-tulosityksiköstä vastaava johtaja Liisa Hurme vaihtavat keskenään vastuualueita alkaen 1.1.2014.

5.12. Orion ilmoitti, että Orion Oyj ja Hospira, Inc. sekä Sandoz Inc. ja Sandoz Canada Inc. olivat päässeet sopuun Precedex®-alkuperälääkettä koskevassa patenttikiistassa.

11.12. Orion ilmoitti saaneensa päätökseen omien osakkeiden hankinnan.

19.12. Orion ilmoitti solmineensa lisenssisopimuksen Janssen Pharmaceuticalsin kanssa uuden Alzheimerin taudin lääkkeen kehittämisestä ja kaupallistamisesta.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

Taloudellinen katsaus

Liikevaihto

Orion-konsernin liikevaihto vuonna 2013 oli 1 007 miljoonaa euroa (980 miljoonaa euroa vuonna 2012). Valuuttakurssien nettovaikutus oli 16 miljoonaa euroa negatiivinen, josta noin puolet aiheutui Japanin jenin valuuttakurssin heikkenemisestä.

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto oli 953 (929) miljoonaa euroa. Orionin Stalevo® (karbidopa, levodopa ja entakaponi) ja Comtess®/Comtan® (entakaponi) Parkinson-lääkkeiden liikevaihto laski 17 % ja oli yhteensä 207 (250) miljoonaa euroa. Tämä oli 22 % (27 %) lääkeliiiketoiminnan liikevaihdosta. Muun tuotteiston liikevaihto oli 746 (679) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 10 %.

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevaihto oli 57 (54) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 5 %.

Tulos

Orion-konsernin liikevoitto oli 268 (278) miljoonaa euroa, ja se laski 4 %.

Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 273 (287) miljoonaa euroa ja se laski 5 %. Bruttokateprosentti laski vertailukaudesta johtuen myynnin painottumisesta matalakatteisempiin tuotteisiin, hintojen laskusta sekä tuotantokustannusten noususta. Kustannuksia kasvattivat vuoden aikana meneillään olleet laajat investointi- ja tuotantotilojen muutoshankkeet, jotka laskivat väliaikaisesti tuotantokapasiteettia ja samalla nostivat kustannuksia. Liiketoiminnan kulut laskivat hieman. Katsauskauden liikevoittoon sisältyy noin 3 miljoonan euron osuus Janssen Pharmaceuticalsilta saadusta lisenssisopimukseen liittyvästä 23 miljoonan euron kokonaismaksusta. Vertailukauden liikevaihtoa ja -voittoa paransivat yhteisvaikutukseltaan 10 miljoonan euron suuruiset partneritoimituksien hinnoitteluun liittyvät pidemmän aikavälin tasausmaksut.

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevoitto oli 4,6 (2,3) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 97 % myynnin hyvän kehityksen seurauksena. Tulokseen sisältyy 1,4 miljoonan euron kulut liittyen tuotteiston karsimiseen, Turun tehtaan sulkemiseen sekä henkilöstövähennyksiin.

Liiketoiminnan kulut

Konsernin myynnin ja markkinoinnin kulut olivat 205 (206) miljoonaa euroa.

Tutkimus- ja kehityskulut olivat 102 (106) miljoonaa euroa, ja ne laskivat 4 %. T&K-kulujen osuus konsernin liikevaihdosta oli 10 % (11 %). Lääketutkimuksen ja -kehityksen osuus oli 94 (98) miljoonaa euroa. Tutkimushankkeista on kerrottu tarkemmin 'Lääkeliiketoiminnan liiketoimintakatsauksessa'.

Hallinnon kulut olivat 45 (46) miljoonaa euroa.

Muut liiketoiminnan tuotot ja kulut kasvattivat tulosta 6 (6) miljoonaa euroa.

Konsernin voitto

Konsernin voitto ennen veroja oli 264 (277) miljoonaa euroa. Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 1,46 (1,47) euroa, ja laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos oli 1,46 (1,47) euroa. Osakekohtaisen tuloksen liikevoittoa pienempi lasku johtuu laskennallisen verovelan pienentymisestä Suomen veroasteen alenemisen seurauksena. Osakekohtainen oma pääoma oli 3,66 (3,62) euroa. Sijoitetun pääoman tuotto ennen veroja oli 39 % (46 %) ja oman pääoman tuotto verojen jälkeen 40 % (41 %).

Tase ja rahoitusasema

Konsernin nettovelkaantumisaste oli 8 % (-2 %), ja omavaraisuusaste oli 54 % (61 %).

Konsernitaseen **vieras pääoma** 31.12.2013 oli 465 (326) miljoonaa euroa. Korollista velkaa oli kauden lopussa 258 (137) miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisia lainoja oli 233 (107) miljoonaa euroa.

Kauden lopussa konsernin **rahavarat** olivat 215 (145) miljoonaa euroa. Rahavarat on sijoitettu vakavaraisten pankkien ja yritysten lyhytaikaisiin korkosijoitusinstrumentteihin.

Rahavirrat

Liiketoiminnan rahavirta heikkeni hieman vertailukaudesta ja oli 215 (221) miljoonaa euroa. Lasku johtui liikevoiton pienenemisestä. Käyttöpääomaan sitoutunut rahamäärä kasvoi hieman vertailukautta vähemmän. Vaihto-omaisuuden määrän selkeä kasvu vuoden kuluessa johtui sekä toimituskyvyn varmistamisesta tuotteiston ja toimitusketjun laajentuessa että myytyjen tuotteiden katetason laskusta. Käyttöpääomaa sitoutui vertailukautta enemmän myös myyntisaamisiin ja erityisesti muihin saamisiin kuten lisensiointisopimuksiin liittyviin ennakkomaksuihin. Käyttöpääoman kokonaiskasvua hidasti kuitenkin korottoman vieraan pääoman määrän selkeä nousu, joka sisältää ennakkomaksuihin kirjatun 20 miljoonan euron osuuden Janssen Pharmaceuticalsilta saadusta lisenssisopimukseen liittyvästä 23 miljoonan euron kokonaismaksusta.

Investointien rahavirta oli -71 (-47) miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirta oli -74 (-152) miljoonaa euroa. Sen muutos johtuu pääasiassa kesäkuussa 2013 liikkeeseen lasketusta 150 miljoonan euron joukkovelkakirjalainasta. Orion osti myös omia osakkeitaan 10 miljoonan euron arvosta.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 78 (47) miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden osuus oli 70 (40) miljoonaa euroa ja aineettomien hyödykkeiden osuus 8 (7) miljoonaa euroa.

Näkymäarvio vuodelle 2014

Liikevaihto on vuoden 2013 tasolla (vuonna 2013 liikevaihto oli 1 007 miljoonaa euroa).

Liikevoitto laskee hieman vuodesta 2013 (vuonna 2013 liikevoitto oli 268 miljoonaa euroa).

Konsernin investoinnit ovat noin 60 miljoonaa euroa ilman olennaisia yritys- tai tuotehankintoja (vuonna 2013 konsernin investoinnit olivat 78 miljoonaa euroa).

Näkymien perustelut

Kilpailu Suomen markkinalla jatkuu kireänä myös vuonna 2014. Tuotelanseeraukset kuitenkin tukevat edelleen Orionin asemaa markkinajohtajana.

Geneerisen kilpailun alkaminen Yhdysvalloissa huhtikuussa 2012 on laskenut Orionin Parkinson-lääkkeiden myyntiä. Vuonna 2011 Yhdysvaltain markkinan osuus Orionin Parkinson-lääkkeiden liikevaihdosta oli noin 60 miljoonaa euroa, vuonna 2012 noin 33 miljoonaa euroa ja vuonna 2013 noin 10 miljoonaa euroa. Lisäksi vuonna 2013 geneeristen entakaponituotteiden myynti Yhdysvaltoihin oli noin 9 miljoonaa euroa. Vuonna 2014 myynnin ennakoitaan vielä laskevan hieman.

Entakaponin molekyylipatentin voimassaolo päättyi marraskuussa 2012 Orionille merkittävässä Euroopan maissa, minkä seurauksena markkinoille tuli vuonna 2013 geneerisiä kilpailijoita Comtan- ja Comtess-tuotteille. Stalevon tietosuojaa Euroopan Unionin alueella puolestaan päättyi lokakuussa 2013, jonka jälkeen usea geneerinen lääkeyhtiö on hakenut omalle tuotteelleen myyntilupaa eri Euroopan maissa. Geneerinen kilpailu alkanee Euroopassa vuoden 2014 aikana.

Muulla maailmassa geneerisen kilpailun ei odoteta vaikuttavan olennaisesti näiden tuotteiden myyntimääriin kuluvana vuonna.

Geneeristen tuotteiden osuus Orionin kokonaismyynnistä kasvaa ja hintakilpailu jatkuu kireänä monilla markkinoilla. Vuonna 2012 aloitetut tulevan kasvun, toimitusvarmuuden sekä laatutason kehittämiseksi ja varmistamiseksi tehtävät investoinnit ja niihin liittyvät tuotannon uudelleenjärjestelyt jatkuvat edelleen. Niiden väliaikaisesti tuotantokapasiteettia laskevat sekä tuotantokustannuksia nostavat vaikutukset ovat pienempiä kuin vuonna 2013, mutta eivät vielä ole kokonaan poistuneet.

Markkinointipanostukset ovat edellisen vuoden tasolla. Koska uusien tuotteiden rekisteröinnit ja lanseeraukset ovat yli vuoden mittaisia projekteja, on niiden vaatimat resurssien lisäykset ja muut panostukset vuodelle 2014 suunniteltu pääsääntöisesti jo edellisen vuoden aikana.

Tutkimus- ja kehityskulut ovat hieman suurempia kuin vuonna 2013. Ne syntyvät toisaalta yhtiön sisäisistä, kiinteistä eristä kuten palkoista ja toimintainfrastruktuurin ylläpidosta, ja toisaalta ulkoisista muuttuvista kuluista. Ulkoiset kulut syntyvät mm. pitkäkestoisista kliinisistä potilaskokeista, jotka tehdään tyypillisesti useissa maissa sijaitsevilla klinikoilla. Keskeiset vuodelle 2014 suunnitellut kliiniset tutkimukset joko jatkuvat edellisestä vuodesta tai ne on jo hyvin pitkälle suunniteltu, minkä vuoksi niiden kustannustaso on varsin hyvin ennakoitavissa. Kulujen kertymään vaikuttaa olennaisesti myös kumppanuusrakenteet sekä se, miten syntyvät kustannukset jaetaan Orionin ja yhteistyökumppaneiden kesken.

Näkymien toteutumiseen liittyvät lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Orionin Parkinson-lääkkeiden myynti vuonna 2014 laskee geneerisen kilpailun seurauksena. Kilpailun vaikutukset on jo sisällytetty näkymäärivioon. Stalevon geneerisen kilpailun alkamisen ajankohtaan Euroopassa liittyy kuitenkin epävarmuutta, jolla saattaa olla olennainen vaikutus tässä vaiheessa tehdyn arvion tarkkuuteen.

Precedexin peruspatentti päättyi Yhdysvalloissa tammikuussa. Näkymäärivio sisältää jo arvion vaikutuksesta, joka syntyy kun Orionin tuotteesta saama rojaltimaksu tämän seurauksena pienenee sekä myös olettauksen, että geneerinen kilpailu alkaa vuoden 2014 kuluessa. Geneerisen kilpailun alkamisen ajankohtaan liittyy kuitenkin epävarmuutta, jolla saattaa olla olennainen vaikutus tässä vaiheessa tehdyn arvion tarkkuuteen.

Yksittäisten tuotteiden myynti ja toisaalta Orionin myynti yksittäisillä markkinoilla saattaa vaihdella mm. sen mukaan, missä määrin lääkemarkkinoilla jatkuvasti viime vuosina kiristynyt hinta- ja muu kilpailu kohdistuu nimenomaan Orionin tuotteisiin. Toimitukset Novartikselle perustuvat yhdessä etukäteen sovittuihin aikatauluihin. Nämä voivat kuitenkin muuttua esimerkiksi Novartiksen päätösten seurauksena, jotka koskevat mm. varastotasojen muutoksia. Lisäksi Novartis-toimitusten arvoon vaikuttavat markkinahintojen sekä valuuttakurssien kehitys.

Valuuttakurssiriskistä merkittävä osa syntyy Yhdysvaltojen dollarin kurssikehityksestä. Tyypillisesti vain alle 15 % Orionin liikevaihdosta tulee Yhdysvalloista. Euroopan maiden valuutoissa kokonaisvaikutusta pienentää se, että Orionilla on useimmissa näissä maissa oma organisaatio ja siten myynnin lisäksi myös kustannuksia kyseisissä valuutoissa. Japanin jenin kurssikehityksen merkitys on myös kasvanut Parkinson-lääkkeiden Japanin myynnin kasvun myötä.

Orionin tuotantokapasiteetin tämänhetkinen korkea käyttöaste sekä laaja tuotevalikoima saattavat aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle sekä tekevät vaaditun erittäin korkean laatutason ylläpitämisen aiempaa haastavammaksi. Eri maiden viranomaiset ja keskeiset asiakkaat suorittavat lääkkeiden kehityksen ja valmistuksen säännöllisiä ja yksityiskohtaisia tarkastuksia. Mahdollisesti vaadittavien korjaavien toimenpiteiden tekemisellä voi olla myös ainakin väliaikaisia toimitusvarmuutta heikentäviä vaikutuksia.

Tutkimushankkeisiin liittyy aina epävarmuustekijöitä, jotka saattavat joko kasvattaa tai laskea arvioituja kustannuksia. Projektit saattavat edetä oletettua hitaammin tai nopeammin tai ne saatetaan keskeyttää. Meneillään olevissa kliinisissä tutkimuksissa mahdollisesti tapahtuvat muutokset heijastuvat kuitenkin kustannuksiin suhteellisen hitaasti, eikä niillä arvioida olevan olennaista vaikutusta kuluvan vuoden tulokseen. Uusien, käynnistymässä olevien tutkimusten aikataulut ja kustannukset ovat tutkimusprosessin luonteesta johtuen tiedossa jo etukäteen, eivätkä ne siten tyypillisesti aiheuta odottamattomia muutoksia ennakoitun kulurakenteeseen. Viimeisen eli kolmannen kliinisen vaiheen tutkimukset Orion tekee yleensä yhteistyössä muiden lääkeyhtiöiden kanssa. Näiden yhteistyösuhteiden aloittamisella ja rakenteella on myös olennainen vaikutus tutkimusprojektien aikatauluun ja kustannustasoon.

Mahdollisiin yhteistyö- ja lisenssisopimuksiin saattaa myös sisältyä liikevaihtoon kirjattavia ennakkomaksuja, joilla voi olla olennainen vaikutus Orionin tulokseen.

Konsernin taloudelliset tavoitteet

Orionin taloudelliset tavoitteet ovat konsernin taloudellisen vakauden varmistaminen ja kannattava kasvu.

Nämä tavoitteet toteutetaan:

- Kasvattamalla liikevaihtoa. Tavoitteen toteuttaminen vaatii jatkuvaa panostusta tuotteiston kehittämiseen.
- Säilyttämällä kannattavuus hyvällä tasolla. Tavoitteena on liikevoitto, joka ylittää 20 prosenttia liikevaihdosta.
- Pitämällä omavaraisuusaste vähintään 50 prosentin tasolla.

Orionin osingonjakopolitiikka

Orion ottaa osingonjaossaan huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimat keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

Hallituksen esitys voitonjaosta, osinko 1,25 euroa osakkeelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 237 391 611,21 euroa, josta tilikauden voittoa on 180 767 350,08 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 1,25 euroa osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 140 568 837 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi yhteensä 175 711 046,25 euroa. Konsernin osingonjakosuhde tilikaudelta 2013 olisi 85,6 % (88,4 %). Osingon maksupäivä olisi 4.4.2014 ja osinkoon olisivat oikeutettuja osakkeenomistajat, jotka ovat merkittyinä yhtiön osakasluetteloon 28.3.2014.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen lahjoitetaan hallituksen erillisen päätöksen mukaisesti 250 000,00 euroa ja että omaan pääomaan jätettäisiin 61 430 564,96 euroa.

Strategia

Orionin hallituksen marraskuussa 2013 vuosille 2014–2018 vahvistaman strategian painopistealueet säilyivät ennallaan. Orionin strategisena päämääränä on kannattava kasvu ja omistaja-arvon kasvattaminen liiketoimintariskit hallituen.

Orionin strategiset painopisteet ovat jatkossakin:

- liiketoiminnan kasvattaminen kilpailukykyisen tuotteiston avulla
- markkina-aseman vahvistaminen Euroopassa
- toimintojen joustavuuden ja tehokkuuden kehittäminen

Kaikilla Orionin tulosyksiköillä on tärkeä rooli konsernin taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa. Keskeinen asema on kuitenkin kahdella suurimmalla eli Alkuperälääkkeet- ja Erityistuotteet-tulosyksiköillä. Orion pyrkii vahvistamaan synergiaetuja patenttisuojattujen alkuperälääkkeiden sekä patenttisuojattomien eli geneeristen reseptilääkkeiden ja itsehoitotuotteiden välillä.

Kilpailukykyinen tuoteisto

Kasvun perustana on kilpailukykyinen tuoteisto, jota kehitetään oman tutkimus- ja kehitystoiminnan, tutkimusyhteistyön sekä aktiivisen tuotehankinnan avulla. Mahdollisia tuoteportfolio- tai yritysostoja arvioidaan hyvin tiukoilla kriteereillä.

Orionin ydinterapia-alueita ovat keskushermostolääkkeet, syöpä- ja tehohoitolääkkeet sekä inhaloitavat Easyhaler®-keuhkolääkkeet. Orionin oman tutkimus- ja kehitystoiminnan painopiste on alkuvaiheen kehityksessä. Oman tutkimuksen ohella Orion panostaa varhaisen vaiheen tutkimusyhteistyöhön yliopistojen ja muiden lääkeyhtiöiden kanssa. Kliinisen kehityksen loppuvaiheessa Orion pyrkii jakamaan kustannuksia muiden lääkeyhtiöiden kanssa. Pääsääntöisesti Orion hakee kumppanuuksia viimeistään kliinisten tutkimusten kolmannessa eli viimeisessä vaiheessa, erityisesti Euroopan ulkopuolisille markkinoille kohdistuvissa hankkeissa. Orion pyrkii myös hankkimaan uusia, varhaisen vaiheen tuoteaihoita sekä jo pidemmälle kehitettyjä tuotteita täydentämään omasta tutkimuksesta syntyvää tutkimusputkeaan.

Orion jatkaa työtä kilpailukykyisen tuotteiston rakentamiseksi. Alkuperälääkkeissä asiakkuuksissa keskitytään neurologeihin, urologeihin, keuhkolääkäreihin ja tehohoitoympäristössä toimiviin lääkäreihin sekä muihin terveydenhuollon ammattilaisiin näillä erikoisaloilla. Erityistuotteissa esimerkiksi Suomessa tärkeitä asiakasryhmiä ovat yleislääkärit ja apteekkihenkilöstö. Orion pyrkii ensisijaisesti hyödyntämään kaikki liiketoimintamahdollisuudet nykyisessä tuoteistossa olevien lääkkeiden, kuten Dexdor®, Stalevo®- ja Simdax®-lääkkeiden sekä Easyhaler®-tuoteperheen osalta. Orionin seuraavat loppuvaiheen kehitys- ja kaupallistamisvaiheessa olevat hankkeet ovat inhaloitavien Easyhaler-yhdistelmävalmisteiden kehittäminen, Parkinson-lääke Stalevon kehittäminen Japanin markkinoille, Alzheimerin taudin hoitoon tarkoitettun lääkkeen (ORM-12741) kehittäminen sekä eturauhassyövän hoitoon tarkoitettun lääkkeen (ODM-201) kehittäminen. Varhaisemmissa kliinisissä vaiheissa Orion kehittää lääkkeitä Parkinsonin taudin hoitoon (ODM-103 ja ODM-104, uudet tehokkaammat COMT-estäjät). Orion pyrkii myös varmistamaan kliinisten tutkimusten jatkuvuuden aktiivisella alkuvaiheen tutkimustyöllä.

Geneeristen eli patenttisuojattomien reseptilääkkeiden ja itsehoitotuotteiden sektorilla menestyksen kannalta erityisen tärkeää on laaja ja jatkuvasti uudistuva tuoteisto. Orion tavoittelee jatkuvaa tuotelanseerauksien virtaa pääasiassa aktiivisen tuotehankinnan kautta. Orion määrittelee tuoteistot markkinakohtaisesti. Suomessa Orionin tavoitteena on ylläpitää laaja reseptilääkkeiden ja itsehoitotuotteiden valikoima. Muilla keskeisillä markkinoilla kuten Skandinaviassa, itäisessä Euroopassa ja Venäjällä Orionin tuoteisto keskittyy geneerisiin reseptilääkkeisiin tietyillä terapia-alueilla.

Markkina-aseman vahvistaminen Euroopassa

Erikoissairaanhoidossa Orion keskittyy lähinnä tiettyihin asiakasryhmiin Euroopan laajuisesti oman myyntiverkoston ja maailmanlaajuisesti partnerien kautta. Geneeristen reseptilääkkeiden ja itsehoitotuotteiden markkinoinnissa Orionin pääpaino on Pohjoismaissa ja itäisessä Euroopassa oman myyntiverkoston kautta. Orionin tavoitteena on vahvistaa markkinajohtajuutta Suomessa sekä luoda vahva kotimarkkina-asema Skandinavian maissa. Orionin päämääränä kaikissa Pohjoismaissa on olla läsnä laajalla tuotetarjonnalla. Keski- ja Etelä-Euroopassa painopiste on alkuperälääkkeissä ja itäisessä Euroopassa geneerisissä tuotteissa. Euroopan ulkopuolella Orion toimii pääsääntöisesti kumppanien kanssa.

Joustavat ja tehokkaat toiminnot

Koska toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti, ovat toimintojen ketteryys ja joustavuus tulevaisuudessa yhtä tärkeitä tekijöitä kuin kustannustehokkuus. Orionin keskeisimpiä toiminnan tehostamishankkeita ovat olleet uuden tutkimus- ja kehitystoimintamallin käyttöönotto, partneruusmallien rakentaminen alkuvaiheen tutkimustoimintaan, toimitusketjun toimitusvarmuuden pitäminen korkeana kustannustehokkaasti, kapasiteetin uudelleenjärjestelyt, monimuotoisuuden hallinta, myyntitoimintojen kilpailukyvyyn parantaminen sekä yleinen toimintatapojen yksinkertaistaminen ja virtaviivaistaminen.

Verkostoituminen ja partnereiden etsiminen kaikissa arvoketjun toiminnoissa mahdollistaa kilpailukyvyyn parantamisen ja pohjan rakentamisen kannattavalle kasvulle tulevaisuudessa. Tutkimus- ja kehitysyhteistyöllä ja aktiivisella verkostoitumisella Orion mahdollistaa uusien tutkimusprojektien määrän kasvun ja tasapainottaa tutkimusputkessa olevien projektien riskitasoa. Toimitusketjun partneruuksien avulla Orion tehostaa toimintaansa määrittelemällä, mitä tuotteita se valmistaa itse ja missä määrin tuotteita tai puolivalmisteita hankitaan yhteistyöverkoston kautta. Myynnin ja markkinoinnin partneruudet varmistavat laajan jakelukanavien verkoston, jonka avulla Orionin kehittämät alkuperälääkkeet pääsevät maailmanlaajuiseen jakeluun. Lisäksi partnerien kautta voidaan laajentaa tuotteistoa myymällä niiden valmisteita Orionin oman myyntiverkoston kautta.

Näiden strategisten toimien avulla Orion pyrkii vahvistamaan kykyään toimia tulevaisuudessakin uusia tuotteita tarjoavana, tutkimusta ja kehitystä tekevänä lääke- ja diagnostiikkayrityksenä.

Liiketoimintakatsaukset

Lääkeliiketoiminta

IMS Healthin (entinen Suomen Lääkedata) tilastoinnin mukaan **ihmislääkkeiden tukkumyynti Suomessa** vuonna 2013 oli yhteensä 2 067 (2 031) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 2 % edellisvuodesta.

Orionin yksittäisistä markkina-alueista tärkein on Suomi, jonka osuus kokonaisliikevaihdosta on noin neljännes. Orion pystyi kasvattamaan myyntiään markkinoita nopeammin, ja yhtiö vankisti asemaansa Suomen johtavana lääkemerkkinä. IMS Healthin tilastoinnin mukaan **Orionin ihmislääkkeiden tukkumyynti Suomessa** vuonna 2013 oli yhteensä 233 (219) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Orionin markkinaosuus Suomen lääkemerkkinoista kasvoi hieman ja oli 11 % (11 %).

Kaikkien Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu myynti syyskuuhun 2013 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli IMS Health -lääkemyyntitilastojen mukaan Yhdysvalloissa 791 miljoonaa dollaria (751 milj. USD edeltäneeltä 12 kk:lta), ja se kasvoi 5 %. Euroopan viisi suurinta Parkinsonin taudin lääkemerkkinä olivat Saksa, Iso-Britannia, Ranska, Espanja ja Italia. Niiden yhteenlaskettu Parkinson-lääkkeiden myynti syyskuuhun 2013 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli 979 (955) miljoonaa euroa, ja keskimääräinen markkinakasvu oli 3 %. Japanissa Parkinson-lääkkeiden myynti laski 11 prosenttia 523 (584) miljoonaan euroon.

Kaikkien entakaponia sisältävien Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu myynti syyskuuhun 2013 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli IMS Health -lääkemyyntitilastojen mukaan Yhdysvalloissa 163 (196) miljoonaa dollaria ja Euroopan viidellä suurimmalla markkinalla 153 (156) miljoonaa euroa.

Yksittäisenä terapia-alueena Orionille merkittävin on edelleen Parkinsonin taudin hoito. Entakaponia sisältävät Orionin brändätyt Parkinson-lääkkeet (Stalevo®, Comtess® ja Comtan®) muodostavat noin viidesosan konsernin liikevaihdosta. Näiden tuotteiden myynti laski selvästi Yhdysvalloissa ja hieman Euroopassa. Japanissa myynti kehittyi kokonaismarkkinan kehitystä hieman paremmin. IMS Health -lääkemyyntitilastojen mukaan **Orionin brändättyjen Parkinson-lääkkeiden myynti** syyskuuhun 2013 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli Yhdysvalloissa 48 (162) miljoonaa dollaria, ja se laski 71 %. Euroopan viidellä suurimmalla markkinalla myynti laski 3 prosenttia 151 (156) miljoonaan euroon ja Japanissa myynti oli 59 (66) miljoonaa euroa. Orionin brändättyjen Parkinson-lääkkeiden markkinaosuus Yhdysvalloissa oli 6 %, Euroopan viidellä suurimmalla markkinalla keskimäärin 16 % ja Japanissa 11 %.

Precedex®-tehohoitorauhoitteen (deksmedetomidini) myynti IMS Health -lääkemyyntitilastojen mukaan oli 323 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria syyskuuhun 2013 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta (249 milj. USD edeltäneeltä 12 kk:lta), ja se kasvoi 30 %. Myynnistä noin neljä viidesosaa eli 264 (195) miljoonaa dollaria on peräisin Yhdysvaltojen markkinalta, missä Precedexin myynti kasvoi 36 %.

Yleisimpien suonensisäisesti annosteltavien anestesia- ja tehohoitorauhoitteiden (propofoli, midatsolaami, remifentaniili ja deksmedetomidiini) yhteenlaskettu myynti syyskuuhun 2013 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli IMS Health-lääkemyyntitilastojen mukaan Euroopassa 476 (471) miljoonaa euroa. Orionin **dexdor®-tehohoitorauhoitteen** (deksmedetomidiini) myynti Euroopassa IMS Health-lääkemyyntitilastojen mukaan oli 20 (8) miljoonaa euroa syyskuuhun 2013 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta, ja se kasvoi 143 %.

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto ja tulos

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2013 oli 953 (929) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 273 (287) miljoonaa euroa, ja se laski 5 %. Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 29 % (31 %) segmentin liikevaihdosta.

Orionin kymmenen myydyimmän lääkevalmisteen liikevaihto vuonna 2013 oli 458 (468) miljoonaa euroa, ja se laski 2 %. Näiden tuotteiden osuus lääkeliketoiminnan kokonaisliikevaihdosta oli 48 % (50 %).

Alkuperälääkkeet

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön tuotteisto koostuu patenttisuojaetuista reseptilääkkeistä, jotka on suunnattu kolmelle terapia-alueelle: keskushermostosairauksiin, syöpäsairauksiin ja tehohoitoon sekä Easyhaler®-keuhkolääkkeisiin.

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2013 oli 390 (404) miljoonaa euroa, ja se laski 3 % edellisvuoteen verrattuna.

Orionin Parkinsonin taudin hoitoon tarkoitetut lääkkeet ovat Stalevo® (vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi) ja Comtess®/Comtan® (entakaponi), ja niiden yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2013 oli 207 (250) miljoonaa euroa. Parkinson-lääkkeiden myynti laski 17 % ja muodosti koko lääkeliketoiminnan liikevaihdosta 22 % (27 %). Liikevaihto Stalevo- ja Comtan-toimituksista Novartikselle oli yhteensä 115 (152) miljoonaa euroa, ja se laski 24 %. Stalevo-toimitukset Novartikselle laskivat 15 prosenttia 81 (95) miljoonaan euroon, ja Comtan-toimitukset laskivat 41 prosenttia 34 (56) miljoonaan euroon. Orionin oman myyntiorganisaation yhteenlaskettu liikevaihto Stalevo- ja Comtess-lääkkeistä laski 6 prosenttia ja oli yhteensä 92 (98) miljoonaa euroa. Stalevon myynti oman myyntiverkoston kautta laski 3 % ja oli 84 (86) miljoonaa euroa. Comtessin myynti laski 32 prosenttia 9 (13) miljoonaan euroon. Entakaponin molekyylipatentin voimassaolo päättyi lokakuussa 2013 Yhdysvalloissa, jossa geneerinen kilpailu alkoi jo huhtikuussa 2012. Orion on toimittanut geneerisiä entakaponi-tuotteita kumppaneilleen Yhdysvalloissa ja jatkaa näitä toimituksia myös patentin päättymisen jälkeen. Euroopassa Stalevo-tuotteen tietosuoja päättyi lokakuussa 2013, jonka jälkeen geneeriset kilpailijat ovat voineet myyntilupahakemuksissaan viitata Orionin kliinisten tutkimusten tuloksiin.

Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA jatkaa edelleen Stalevoa koskevaa, keväällä 2009 aloitettua turvallisuusarviota. Orion toimii yhteistyössä FDA:n kanssa arvion tekemisessä. FDA on pyytänyt tietokantoihin perustuvaa lisätietoa STRIDE-PD -tutkimuksen tulosten merkityksestä, jonka vuoksi Orion ja Novartis ovat tehneet epidemiologisia tutkimuksia, joiden tuloksia on toimitettu viranomaisten arvioitavaksi vuoden 2012 kolmannen vuosineljänneksen aikana.

Sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon tarkoitetun Simdax®-lääkkeen liikevaihto vuonna 2013 oli 46 (44) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 6 %.

Astman ja keuhkohtaumataudin hoitoon tarkoitetun Easyhaler®-tuoteperheen yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2013 oli 29 (27) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 8 %. Easyhaler-tuotteiden myynti oman myyntiverkoston kautta Euroopassa jatkoi vahvaa kasvuaan, vaikka vuoden 2012 aikana toteutettu Easyhaler-tuotteiden oikeuksien kotiuttaminen erityisesti Puolassa ja osin Saksassa, ja tähän liittyvä siirtymävaihe hidastikin myynnin kehitystä vuoden 2013 aikana.

Precedex®-tehohoitorauhoitteen (deksmedetomidiini) liikevaihto vuonna 2013 oli 59 (45) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 30 %. Rauhoitetta myy Yhdysvalloissa ja muilla Euroopan ulkopuolisilla alueilla Orionin kumppani Hospira. Precedexin liikevaihdosta noin neljä viidesosaa tulee Yhdysvaltojen markkinalta, jossa Precedexin peruspatentti päättyi katsauskauden jälkeen tammikuussa 2014. Yhdysvaltain markkinoille ei ole vielä toistaiseksi tullut geneerisiä valmisteita. Lokakuussa Orion ja Hospira ilmoittivat jatkaneensa lisenssisopimusta koskien Precedex-tehohoitorauhoitetta Euroopan ulkopuolisilla alueilla.

Orionin dexdor®-tehohoitorauhoitteen (deksmedetomidiini) liikevaihto vuonna 2013 oli 25 (13) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 95 %. Tuotteen lanseeraukset etenivät suunnitellusti vuonna 2013, ja se on jo saatavilla liiki kaikissa Euroopan maassa.

Erityistuotteet

Patenttisuojaattomista eli geneerisistä reseptilääkkeistä ja itsehoitotuotteista muodostuvan Erityistuotteet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2013 oli 385 (367) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 5 %. Geneeristen entakaponi-tuotteiden myynti laski 40 % ja oli 10 (17) miljoonaa euroa. Muun tuotteiston myynti kasvoi 7 %.

Generisten reseptilääkkeiden ja itsehoitotuotteiden lanseeraukset painoutuivat aiempaa enemmän reseptilääkkeisiin, jonka seurauksena lanseerausten kokonaismäärä laski vuoteen 2012 verrattuna. Vuonna 2013 tuotelanseerauksia (tuote/markkina) tehtiin yhteensä 99 (116) kappaletta.

Orionin ihmislääkkeiden liikevaihto Suomessa vuonna 2013 oli 255 (238) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 7 %. Erityistuotteet-tulosyksikkö muodostaa valtaosan tästä myynnistä. Orion onnistui kasvattamaan myyntiään etenkin reseptilääkkeissä.

Orionin ihmislääkkeiden liikevaihto itäisessä Euroopassa ja Venäjällä vuonna 2013 oli yhteensä 74 (63) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 18 %. Erityistuotteet-tulosyksikkö muodostaa valtaosan alueen myynnistä.

Eläinlääkkeet

Pohjoismaissa ja osassa itäistä Eurooppaa Orion myy itse eläinlääkkeitä, ja muilla alueilla yhtiö toimii partnerien kautta. Lisäksi Orion markkinoi ja myy Pohjoismaissa useiden kansainvälisten yhtiöiden valmistamia eläinlääkkeitä. Orionin Eläinlääkkeet-yksiköllä on vahva markkina-asema kotimarkkinoillaan Pohjoismaissa.

Tulosyksikön liikevaihto vuonna 2013 oli 71 (69) miljoonaa euroa. Tulosyksikön liikevaihdosta 35 % (33 %) eli 25 (23) miljoonaa euroa muodostui eläinrauhotte-tuoteperheen myynnistä. Tuoteperheeseen kuuluvat Orionin eläinrauhotteet Dexdomitor® (deksmedetomidiini), Domitor® (medetomidiini) ja Domosedan® (detomidiini) sekä rauhoitteiden vastaavaikuttaja Antisedan® (atipametsoli).

Fermion

Fermion tuottaa lääkkeiden vaikuttavia aineita Orionin ja muiden lääkeyhtiöiden käyttöön, ja sen tuoteisto kattaa lähes 30 lääkeainetta. Tulosyksikön liikevaihto ilman toimituksia Orionin omaan käyttöön vuonna 2013 kasvoi 31 % ja oli 64 (48) miljoonaa euroa, joka on noin kaksi kolmasosaa koko Fermion liikevaihdosta. Useat avaintuotteet menestyivät hyvin, vaikka kilpailu markkinoilla jatkui kireänä. Fermionin tehtaiden käyttöaste oli katsauskaudella erittäin korkea. Normaalin tuoteiston valmistuksen lisäksi käyttöastetta kohotti Orionin omien alkuperälääkkeiden kehitystyössä tarvittavien vaikuttavien aineiden valmistus.

Tutkimus- ja kehityshankkeet

Konsernin **tutkimus- ja kehityskulut** vuonna 2013 laskivat 4 % ja olivat 102 (106) miljoonaa euroa, josta lääkeliikeyrityksen osuus oli 94 (98) miljoonaa euroa. Konsernin tutkimus- ja kehitysmenojen osuus konsernin liikevaihdosta oli 10 % (11 %). Tutkimus- ja kehityskulut sisältävät myös nykyisen tuoteiston kehittämiseen liittyviä kustannuksia.

Eturauhassyövän hoitoon tarkoitettua **androgenireseptorin estäjän (ODM-201)** kliinisen vaiheen II tutkimus osoitti, että varhaiset tulokset tehosta olivat lupaavia, tuote on hyvin siedetty ja havaitut haittavaikutukset olivat vähäisiä. Tuloksia on raportoitu kansainvälisessä ECCO-syöpäkongressissa syyskuun 2013 lopussa sekä kansainvälisessä ASCO GU -syöpäkongressissa tammikuussa 2014. Orion ja Endo Health Solutions Inc. -yhtiön kuuluva Endo Pharmaceuticals purkivat ODM-201:n kehitystyötä koskevan yhteistyösopimuksensa lokakuussa 2013. ODM-201:n kaikki oikeudet palautuivat Orionille, ja Orion maksaa Endolle rojaltia. Yhteistyön päättymisen Endon kanssa ei vaikuta tutkimushankkeen etenemiseen. Orion on aloittanut kliinisen vaiheen III tutkimuksen valmistelun ja jatkaa samalla neuvotteluja sopivan yhteistyökumppanin löytämiseksi tuotteen seuraavaan maailmanlaajuiseen kehitysvaiheeseen ja kaupallistamiseen. Orionin ja Endon välinen laajempi yhteistyösopimus koskien syöpälääkkeiden tutkimusta, kehitystä ja tuoteistusta purettiin myös lokakuussa 2013. Sopimuksen piirissä olleet lääkeaihiot ja niiden oikeudet palautuivat alkuperäisille omistajilleen.

Orionilla on meneillään hankkeita inhaloitavien **Easyhaler®-lääkkeiden** tuoteperheen laajentamiseksi. Orion jätti maaliskuussa 2013 myyntilupahakemuksen **budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmisteelle** Euroopassa, ja hakemuksen käsittely on meneillään. Hakemuksen käsittelyn kuluessa Orion on päättänyt vetää tämän myyntilupahakemuksen pois Iso-Britanniasta, Ranskasta, Saksasta, Hollannista ja Itävallasta. Valmisteessa budesonidi hoitaa limakalvotulehdusta ja formoteroli toimii pitkävaikutteisena, keuhkoputkia avaavana lääkeaineena.

Lisäksi Orionilla on meneillään toinen Easyhaler-tutkimusohjelma **flutikasoni-salmeteroli -yhdistelmävalmisteen** kehittämiseksi Euroopan markkinoille. Yhdistelmävalmisteessa flutikasoni hoitaa limakalvotulehdusta ja salmeteroli toimii pitkävaikutteisena, keuhkoputkia avaavana lääkeaineena.

Orion kehittää yhteistyössä Novartiksen kanssa **Stalevo®-lääkettä** Japanin markkinoille. Novartis jätti myyntilupahakemuksen tuotteelle kesäkuussa 2013.

Orion on saanut päätökseen toisen vaiheen kliiniset tutkimukset **alfa-2c-reseptorin antagonistilla (ORM-12741)**. Tutkimuksissa selvitettiin lääkeaihion tehoa ja turvallisuutta Alzheimerin tautiin liittyvien kognitiivisten ja käytösoireiden hoidossa.

Kliinisen vaiheen Ila myönteisiä tutkimustuloksia esiteltiin maaliskuun 2013 puolivälissä American Academy of Neurology vuosikokouksessa. Joulukuussa 2013 Orion solmi lisenssisopimuksen Janssen Pharmaceuticals, Inc. -yhtiön kanssa Orionin kehittämien uusien alfa-2C adrenoreseptorin antagonistien jatkokehityksestä ja kaupallistamisesta Alzheimerin taudin oireiden hoitoon, sisältäen kliinisissä tutkimuksissa olevan ORM 12741-molekyylin.

Orion on saanut päätökseen kliinisen vaiheen I tutkimukset toisella **alfa-2c-reseptorin antagonistilla (ODM-102)**, joka oli ORM-12741:n varamolekyylillä. Tulosten perusteella on päätetty, että ODM-102:n kehitystä ei jatketa.

Orion on päättänyt olla kehittämättä uutta **tehokkaampaa levodopa-tuotetta (ODM-101)** valmiiksi tuotteeksi. ODM-101 ei sisällä uutta kemiallista molekyylä, jonka vuoksi sille ei ole mahdollista saada vahvaa tuotesuojaa. Tämä puolestaan rajaa olennaisesti tuotteen kaupallisia mahdollisuuksia. ODM-101:n myönteisiä tutkimustuloksia ja formulaatiota voidaan kuitenkin hyödyntää uusien Parkinson-lääkkeiden kehitystyössä.

Orionilla on meneillään kesällä 2012 aloitetut kliinisen vaiheen I turvallisuustutkimukset uudella **COMT-estäjällä (ODM-103)**. Lisäksi Orion on aloittanut kliinisen vaiheen I turvallisuustutkimukset toisella uudella **COMT-estäjällä (ODM-104)**. ODM-103 ja ODM-104 ovat uusia molekyylejä, jotka tehostavat Parkinsonin taudin hoidossa käytetyn levodopan vaikutusta estämällä COMT-entsyymiä. Prekliinisten tutkimustulosten perusteella ne ovat tehokkaampia kuin jo markkinoilla oleva COMT-estäjä entakaponi.

Orion ja Phyxius Pharma, Inc. sopivat lokakuussa levosimendaani-injektiovalmisteen oikeuksien lisensioinnista Phyxius Pharmalle. Sopimuksen mukaan Phyxius Pharma kehittää ja kaupallistaa levosimendaanin Yhdysvaltain ja Kanadan markkinoille uuteen sydän- ja verisuoni-indikaatioon, sydänleikkaukseen liittyvän matalan minuuttivirtauksen oireyhtymän eli sydänlihasklamman (low cardiac output syndrome) estoon.

Lisäksi Orionilla on meneillään useita projekteja varhaisessa tutkimusvaiheessa, joissa tutkitaan mm. keskushermostosairauksia, syöpää ja neuroopaattista kipua.

Diagnostiikkaliiketoiminta

Orion Diagnostica valmistaa helppokäyttöisiä ja nopeita ns. in vitro eli kehon ulkopuolella käytettäviä diagnostisia testejä ja lähitestaukseen soveltuvia testijärjestelmiä. Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2013 oli 57 (54) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 5 %.

Päätuotteena jatkoivat QuikRead®-tulehdustestit, joiden myynti jatkui vahvana. QuikRead go® hsCRP+Hb-testin lanseeraus eteni suunnitelmien mukaisesti vuoden kuluessa. Testillä saadaan kaksi tulosta - CRP ja hemoglobiini - yhdestä näytteestä. Vuoden viimeisellä neljänneksellä aloitettiin myös kvantitatiivisen QuikRead go iFOBT-testin (Faecal Occult Blood) lanseeraus. Uusi tuoteversio auttaa seulomaan ruoansulatuskanavan häiriöitä.

Joulukuussa 2013 Orion Diagnostica allekirjoitti Eurofins Medigenomix GmbH:n kanssa teknologialisenssisopimuksen koskien Orion Diagnostican isotermaalista SIBA®-nukleiinihappodetektioteknologiaa, johon Orion Diagnostica omistaa globaalit oikeudet kaikilla sovellusalueilla.

Vuonna 2013 käytyjen yhteistoimintalain mukaisten neuvottelujen jälkeen päätetyillä toimenpiteillä Orion Diagnostica tehostaa toimintaansa ja parantaa yhtiön kannattavuutta muun muassa yksinkertaistamalla tuotevalikoimaa. Yt-neuvottelujen perusteella päätettiin irtisanoa noin 60 henkilöä, minkä lisäksi noin 20 henkilön työsuhde päättyi muun muassa eläkkeelle jäämisen tai määräaikaisten työsuhdeiden päättymisen johdosta.

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevoitto oli 4,6 (2,3) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 97 % myynnin hyvän kehityksen sekä kustannustehokkuutta parantavien toimenpiteiden seurauksena. Tulokseen sisältyy 1,4 miljoonan euron kulut liittyen tuoteiston karsimiseen, Turun tehtaan sulkemiseen sekä henkilöstövähennyksiin.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Orionilla oli 31.12.2013 yhteensä 141 257 828 (141 257 828) osaketta, joista A-osakkeita oli 42 022 816 (43 267 218) kappaletta ja B-osakkeita 99 235 012 (97 990 610) kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 (92 238 541,46) euroa. Joulukuun 2013 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 688 991 (325 991) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2013 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 939 002 341 (963 008 979) ääntä.

Orionilla oli joulukuun 2013 lopussa 56 762 (56 519) rekisteröityä osakkeenomistajaa.

Osakkeiden äänioikeudet

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Osakkeiden muuntaminen

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärien puitteissa. Vuoden 2013 aikana osakkeita muunnettiin yhteensä 1 244 402 kappaletta.

Kaupankäynti Orionin osakkeilla

Orionin A- ja B-osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä suurten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa tunnuksilla ORNAV ja ORNBV. Kaupankäynti yhtiön molemmilla osakkeilla alkoi 3.7.2006, ja tietoja kaupankäynnistä yhtiön osakkeilla on saatavilla tästä päivämäärästä alkaen.

Yhtiön osakkeiden markkina-arvo 31.12.2013 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 2 868 miljoonaa euroa.

Vuoden 2013 aikana Orionin A-osaketta vaihdettiin NASDAQ OMX Helsingissä yhteensä 2 736 284 kappaletta ja B-osakkeita 76 574 409 kappaletta. Vaihdetun osakkeiden arvo vastasi yhteensä 1 600 miljoonaa euroa. Vuoden aikana A-osakkeista vaihdettiin 6 % ja B-osakkeista 78 %. Keskimääräinen vaihto Orionin osakkeilla oli 56 %.

Orionin A-osakkeen kurssi laski vuoden 2013 aikana 8 % ja B-osakkeen 8 %. A-osakkeen päätöskurssi 31.12.2013 oli 20,35 euroa ja B-osakkeen päätöskurssi 31.12.2013 oli 20,42 euroa. Orionin A-osakkeen vuoden korkein kurssi oli 24,42 euroa ja alin kurssi 17,30 euroa. B-osakkeen korkein kurssi vuoden 2013 aikana oli 24,58 euroa ja alin kurssi 17,28 euroa.

NASDAQ OMX Helsingin lisäksi Orionin osakkeilla käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. Orionin A-osakkeiden vaihdon volyyymi NASDAQ OMX Helsingissä oli noin 92 % koko niiden vaihdon volyyymistä vuonna 2013. Orionin B-osakkeiden vaihdon volyyymi NASDAQ OMX Helsingissä oli noin 50 % koko niiden vaihdon volyyymistä vuonna 2013. (Lähde: Fidessa Fragmentation Index.)

Hallituksen valtuutukset

Orionin varsinainen yhtiökokous 19.3.2013 valtuutti hallituksen päättämään sekä yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta että osakeannista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hankkimisvaltuutus on voimassa 18 kuukautta ja osakeantivaltuutus viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuutuksien ehdot on selostettu tarkemmin pörssitiedotteessa 19.3.2013.

Orionin hallitus päätti 23.4.2013 omien osakkeiden hankkimisesta yhtiökokoukselta saamansa valtuutuksen perusteella. Päätöksen mukaan yhtiö hankki 22.11. – 11.12.2013 välisenä aikana 500 000 kpl yhtiön B-osaketta. Osakkeet hankittiin käytettäväksi osana Orion-konsernin avainhenkilöiden pitkäjänteisen kannustinjärjestelmän 2013 toteuttamista. Hankintojen jälkeen hallituksella ei ole voimassa olevaa valtuutusta päättää omien osakkeiden hankinnasta.

Hallitus on oikeutettu päättämään enintään 600 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman B-osakkeen luovuttamisesta. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet voidaan luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Yhtiöllä olevat omat osakkeet voidaan luovuttaa myymällä niitä pörssin säännellyllä markkinalla järjestämässä kaupankäynnissä; yhtiön osakkeenomistajille suunnatulla osakeannilla siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita riippumatta siitä, omistavatko he A- vai B-osakkeita; tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yhtiön pääomarakenteen kehittäminen, osakkeiden käyttäminen vastikkeena mahdollisissa yrityshankinnoissa tai muissa yhtiön liiketoimintaan kuuluvissa järjestelyissä, investointien rahoittaminen tai käyttäminen osana yhtiön kannustinjärjestelmää. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy. Yhtiön hallusta luovutettavasta omasta osakkeesta maksettava määrä merkitään vapaan oman pääoman rahastoon. Hallitus päättää muista yhtiön omien osakkeiden luovuttamiseen liittyvistä seikoista. Osakeantivaltuutusta koskevalla päätöksellä kumottiin Orion Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen 24.3.2010 antama osakeantivaltuutus siltä osin, kun valtuutusta ei ollut vielä käytetty.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Orion-konsernin pitkäjänteinen kannustinjärjestelmä 2013

Orionin hallitus päätti helmikuussa 2013 uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus päättää vuosittain vuosina 2013, 2014 ja 2015. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 35 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orionin B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmää on selostettu tarkemmin pörssitiedotteessa 5.2.2013.

Omistus pohja

Orionin osakkeet kuuluvat Euroclear Finlandin ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään, ja Euroclear Finland on Orionin virallisen osakasluettelon ylläpitäjä.

Orionilla oli joulukuun 2013 lopussa 56 762 (56 519) rekisteröityä osakkeenomistajaa, joista yksityishenkilöitä oli 95 % (95 %). Heidän omistuksessaan oli koko osakekannasta 46 % (48 %) ja kaikista äänistä 64 % (64 %). Hallintarekisteröityjä osakkeita oli 48 (47) miljoonaa kappaletta. Niiden osuus kokonaisosakemäärästä oli 34 % (33 %) ja 7 % (7 %) yhteenlasketuista äänistä.

Orionin hallussa oli joulukuun 2013 lopussa 688 991 (325 991) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. Niiden osuus yhtiön koko osakekannasta on 0,5 % (0,2 %) ja yhteenlasketusta äänimäärästä 0,07 % (0,03 %).

Liputusilmoitukset

Orion ei vastaanottanut vuoden 2013 aikana yhtään liputusilmoitusta eikä yhtiön tietoon tullut liputuskynnyksen ylittäviä muutoksia yhtiön omistus- tai ääniosuuksissa.

Johdon osakeomistukset

Vuoden 2013 lopussa hallituksen yhteenlasketussa osakeomistuksessa oli yhteensä 2 166 557 kappaletta yhtiön osakkeita, joista 1 825 264 oli A-osakkeita ja 341 293 B-osakkeita. Toimitusjohtajan omistuksessa oli vuoden 2013 lopussa 37 250 yhtiön osaketta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Konsernin johtoryhmän jäsenten (toimitusjohtaja pois lukien) omistuksessa oli yhtiön osakkeita yhteensä 143 775 kappaletta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Yhtiön ylimmän johdon omistuksessa oli näin ollen yhteensä 1,67 % yhtiön koko osakekannasta ja 3,94 % yhteenlasketusta äänimäärästä.

Yhtiöllä ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riskien hallinta on merkittävä osa Orion-konsernin johtamisjärjestelmää ja se liittyy tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin ja liiketoimintaan. Tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa tai asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kokonaisvaltaista riskienhallintaprosessia, käytännön toimenpiteitä sekä vastuiden määrittelyä kehitetään säännöllisesti toteutettavilla riskikartoituksilla, jotka kattavat:

- strategiset riskit, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysriskit
- operatiiviset riskit, kuten myynti- ja liikeriskit, tuotantoriskit, turvallisuusriskit ja ympäristöriskit
- rahoitusriskit, kuten markkina-, luotto- ja maksuvalmiusriskit

Operatiivinen riskienhallinta kattaa myös hankekohtaisen riskienhallinnan.

Valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 8 §:n 1 momentin kohdassa 11 tarkoitetut sopimukset

Orionilla on markkinointipartnerinsa Novartiksen kanssa Comtess[®]/Comtan[®]- sekä Stalevo[®]-lääkkeitä koskevat markkinointisopimukset. Nämä sopimukset sisältävät valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 8 §:n 1 momentin kohdassa 11 tarkoitettuja määräysvallan vaihtumista koskevia ehtoja, joiden mukaan sopijapuoli on oikeutettu sopimuksen irtisanomiseen tiettyjen edellytysten vallitessa.

Henkilöstö

Orion-konsernin keskimääräinen henkilömäärä vuonna 2013 oli 3 540 (3 495). Joulukuun 2013 lopussa konsernin palveluksessa oli yhteensä 3 519 (3 486) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 2 816 (2 783) henkilöä ja Suomen ulkopuolella 703 (703) henkilöä.

Palkat ja muut henkilöstökulut vuonna 2013 olivat yhteensä 218 (215) miljoonaa euroa.

Orion Diagnosticassa vuonna 2013 käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen perusteella irtisanottiin yhtiön palveluksesta Suomessa yhteensä noin 60 henkilöä. Tämän lisäksi noin 20 henkilön työsuhde päättyi muun muassa eläkkeelle jäämisen tai määräaikaisen työsuhteen päättymisen johdosta.

Ympäristöasiat

Orionin ympäristövaikutukset kohdistuvat lähinnä toimitusketjun raaka-aineiden, energian ja veden kulutukseen, ilmaan ja jätevesiin meneviin päästöihin sekä toiminnasta syntyvän jätteen määriin. Konsernin kaikki tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa. Tuotantoa on Espoossa, Turussa, Kuopiossa, Salossa, Hangossa ja Oulussa, ja kaikkia tehtaita säätelevät paikallisten ympäristöviranomaisten myöntämät ympäristöluvut.

Orion seuraa toimintansa ympäristövaikutuksia mittaamalla ja tarkkailemalla materiaalien, energian ja veden kulutusta, päästöjä ilmaan ja jätevesiin, ja toiminnasta syntyvien jätteiden määriä. Orion raportoi vuosittain ympäristövastuunsa piiriin kuuluvista asioista GRI:n mukaista ohjeistusta noudattavassa yritysraportissaan.

Merkittävät oikeudelliset asiat

Oikeudenkäynti Sandoz-yhtiötä vastaan on sovittu

Orion tiedotti 5.12.2013, että Orion ja Hospira, Inc. -yhtiö ("Hospira") sekä Sandoz Inc. ja Sandoz Canada Inc. -yhtiöt (jäljempänä yhdessä "Sandoz") ovat solmineet sovintosopimuksen oikeudenkäynnissä, jossa Orion ja Hospira olivat patenttejaan puolustaakseen haastaneet Sandozin oikeuteen Yhdysvalloissa Sandozin jätettyä Orionin Precedex[®]-valmisteen geneeristä versiota koskevan myyntilupahakemuksen. Sovinnon kohteena oleva oikeudenkäynti koskee Orionin patenttia nro 4,910,214 sekä Orionin ja Hospiran yhteistä patenttia nro 6,716,867.

Sovintosopimuksen ehtojen mukaan Sandoz saa tuoda Yhdysvaltain markkinoille Precedex-valmisteen geneerisen version 26.12.2014, elleivät tietyt markkinoilletuloon liittyvät ehdot toteutuessaan johda aikaisempaan Sandozin markkinoilletulopäivään.

Oikeudenkäynti Caraco Pharmaceutical Laboratories, Ltd. -yhtiötä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 12.11.2010 yhdessä Hospira, Inc. -yhtiön kanssa patenttiloukkausoikeudenkäynnin Yhdysvalloissa Caraco Pharmaceutical Laboratories, Ltd. -yhtiötä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevaa Orionin ja Hospiran yhteistä patenttia nro 6,716,867. Oikeudenkäynnin vastaajaksi on myöhemmin lisätty myös Gland Pharma Ltd.

Caraco on hakenut lupaa valmistaa ja markkinoida Yhdysvalloissa geneeristä versiota Precedex[®] -nimisestä (dexmedetomiini hydrokloridi 100 µg/ml) Orionin alkuperälääkkeestä, jota markkinoi Yhdysvalloissa Orionin lisenssikumppani Hospira.

Orion arvioi, että kulut oikeudenkäynnistä Caracoa vastaan tulevat olemaan olennaisesti pienemmät kuin aikaisemmin Yhdysvalloissa vireillä olleiden entakaponipatenttioikeudenkäyntien kustannukset.

Orionin osakkeiden perustietoja

31.12.2013	A-osake	B-osake	Yhteensä
Kaupankäyntitunnus NASDAQ OMX Helsingissä	ORNAV	ORNBV	
Listautumispäivä	1.7.2006	1.7.2006	
ISIN-koodi	FI0009014369	FI0009014377	
ICB-koodi	4500	4500	
Reuters-koodi	ORNAV.HE	ORNBV.HE	
Bloomberg-koodi	ORNAV.FH	ORNBV.FH	
Osakepääoma, milj. €	27,4	64,8	92,2
Kirjanpidollinen vasta-arvo/osake, €	0,65	0,65	
Osakemäärä yhteensä, kpl	42 022 816	99 235 012	141 257 828
% koko osakekannasta	30 %	70 %	100 %
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet ,kpl		688 991	688 991
Osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita, kpl	42 022 816	98 546 021	140 568 837
Osakkeiden vähimmäismäärä, kpl			1
A- ja B-osakkeita enintään ja kaikkien osakkeiden enimmäismäärä, kpl	500 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000
Ääniä/osake	20	1	
Äänimäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	840 456 320	98 546 021	939 002 341
% kaikista äänistä	90 %	10 %	100 %
Osakkeenomistajia	18 429	44 541	56 762

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Omistusjakauma osakasryhmittäin

31.12.2013	Omistajia	%	A-osakkeita	%	B-osakkeita	%	Osakkeita yhteensä	%	Ääniä yhteensä	%
Kotitaloudet	54 003	95,14	28 208 570	67,13	36 903 531	37,19	65 112 101	46,09	601 074 931	63,97
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	215	0,38	844 891	2,01	46 842 273	47,20	47 687 164	33,76	63 740 093	6,78
Julkisyhteisöt	39	0,07	3 527 552	8,39	3 829 213	3,86	7 356 765	5,21	74 380 253	7,92
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 776	3,13	5 990 119	14,25	3 992 112	4,02	9 982 231	7,07	123 794 492	13,17
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	675	1,19	3 300 393	7,85	4 570 774	4,61	7 871 167	5,57	70 578 634	7,51
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	53	0,09	85 135	0,20	2 345 134	2,36	2 430 269	1,72	4 047 834	0,43
Muut	0	0,00	66 156	0,16	62 984	0,06	129 140	0,09	1 386 104	0,15
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	688 991	0,69	688 991	0,49	688 991	0,07
Yhteensä	56 762	100,00	42 022 816	100,00	99 235 012	100,00	141 257 828	100,00	939 691 332	100,00

Omistusjakauma osakemäärän mukaan

31.12.2013	Omistajia	%	A-osakkeita	%	B-osakkeita	%	Osakkeita yhteensä	%	Ääniä yhteensä	%
1–100	15 228	26,83	300 780	0,72	717 697	0,72	933 986	0,66	5 853 618	0,62
101–1 000	30 354	53,48	3 638 282	8,66	10 382 522	10,46	12 465 999	8,82	67 119 119	7,14
1 001–10 000	10 185	17,94	10 561 578	25,13	20 463 674	20,62	28 990 930	20,52	210 888 456	22,44
10 001–100 000	914	1,61	9 092 795	21,64	11 799 204	11,89	23 023 023	16,30	215 713 062	22,96
100 001–1 000 000	70	0,12	9 583 565	22,81	8 463 855	8,53	18 678 314	13,22	206 540 484	21,98
1 000 001–	10	0,02	8 779 660	20,89	46 656 085	47,02	56 347 445	39,89	231 521 498	24,64
Yhteistilillä	0	0,00	66 156	0,16	62 984	0,06	129 140	0,09	1 386 104	0,15
Yhteensä	56 761	100,00	42 022 816	100,00	98 546 021	99,31	140 568 837	99,51	939 022 341	99,93
joista hallintarekisteröityjä	10	0,02	486 347	1,16	45 775 023	46,45	46 261 370	32,91	55 501 963	5,91
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	688 991	0,69	688 991	0,49	688 991	0,07
Osakkeet yhteensä	56 762	100,00	42 022 816	100,00	99 235 012	100,00	141 257 828	100,00	939 691 332	100,00

Suurimmat osakkeenomistajat¹

31.12.2013	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä	Järjestys äänimäärän mukaan
1. Erkki Etola ja yhtiöt	2 500 000	0	2 500 000	1,77 %	50 000 000	5,32 %	1.
Etola Erkki	200 000	0			4 000 000		
Etola Oy	2 300 000	0			46 000 000		
2. Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja yhtiöt	2 083 360	0	2 083 360	1,47 %	41 667 200	4,43 %	2.
Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200		
Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000		
3. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 948 540	26 155	1 974 695	1,40 %	38 996 955	4,15 %	3.
4. Kansaneläkelaitos	0	1 658 368	1 658 368	1,17 %	1 658 368	0,18 %	14.
5. Ylppö Jukka	1 247 136	295 518	1 542 654	1,09 %	25 238 238	2,69 %	4.
6. Orionin Eläkesäätiö ²	1 200 624	150 000	1 350 624	0,96 %	24 162 480	2,57 %	5.
7. Aho Group Oy:n määräysvaltaäänet	1 169 906	2 429	1 172 335	0,83 %	23 400 549	2,49 %	6.
Aava Terveyspalvelut Oy	658 230	4			13 164 604		
Kliinisen Kemian Tutkimussäätiö	107 800	0			2 156 000		
Aho Juhani	353 469	0			7 069 380		
Aho Kari Jussi	21 641	0			432 820		
Porkkala Miia	5 115	0			102 300		
Lappalainen Annakaija	4 944	2 000			100 880		
Aho Antti	7 792	0			155 840		
Aho Ville	10 915	425			218 725		
8. Into Ylppö ja määräysvaltaäänet	785 492	242 848	1 028 340	0,73 %	15 952 688	1,70 %	8.
Ylppö Into	577 936	240 200			11 798 920		
Ylppö Eeva	110 778	1 324			2 216 884		
Ylppö Aurora	96 778	1 324			1 936 884		
9. Jouko Brade kuolinpesä ja yhtiöt	672 689	338 500	1 011 189	0,72 %	13 792 280	1,47 %	9.
Brade Jouko kuolinpesä	255 800	29 600			5 145 600		
Brade Oy	726	100			14 620		
Medical Investment Trust Oy	414 974	307 065			8 606 545		
Lamy Oy	1 152	235			23 275		
Helsinki Investment Trust Oy	37	1 000			1 740		
Helsinki Securities Oy	0	100			100		
Töölö Trading Oy	0	100			100		
Botnia Trading Oy	0	300			300		
10. Saastamoisen Säätiö	889 996	0	889 996	0,63 %	17 799 920	1,89 %	7.

31.12.2013	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä	Järjestys äänimäärän mukaan
11. Schweizerische Nationalbank	0	756 876	756 876	0,54 %	756 876	0,08 %	15.
12. Kuntien Eläkevakuutus	0	712 336	712 336	0,50 %	712 336	0,08 %	16.
13. Eero Karvonen ja yhtiöt	546 200	25 178	571 378	0,40 %	10 949 178	1,17 %	10.
Karvonen Eero	73 170	8 507			1 471 907		
EVK-Capital Oy	473 030	16 671			9 477 271		
14. Evli Eurooppa Sijoitusrahasto	0	519 146	519 146	0,37 %	519 146	0,06 %	17.
15. Valtion Eläkerahasto	0	500 000	500 000	0,35 %	500 000	0,05 %	18.
16. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	292 800	170 000	462 800	0,33 %	6 026 000	0,64 %	11.
17. OP-Delta Sijoitusrahasto	0	435 000	435 000	0,31 %	435 000	0,05 %	19.
18. Orionin Tutkimussäätiö	132 996	282 514	415 510	0,29 %	2 942 434	0,31 %	13.
19. Suomen Kulttuurirahasto	0	413 930	413 930	0,29 %	413 930	0,04 %	20.
20. Salonen Seppo	255 287	98 000	353 287	0,25 %	5 203 740	0,55 %	12.
20 suurinta yhteensä	13 725 026	6 626 798	20 351 824	14,41 %	281 127 318	29,92 %	
Hallintarekisteröidyt	486 347	45 775 023	46 261 370	32,75 %	55 501 963	5,91 %	
Muut	27 811 443	46 144 200	73 955 643	52,36 %	602 373 060	64,10 %	
Orionin hallussa olevat omat osakkeet ²	0	688 991	688 991	0,49 %	688 991	0,07 %	
Kaikki yhteensä	42 022 816	99 235 012	141 257 828	100,00 %	939 691 332	100,00 %	

¹ Luettelossa on ilmoitettu yhtiön suurimpien osakkeenomistajien suorat omistukset äänimäärineen, osakkeenomistajalla olevaan äänimäärään rinnastettavat liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat osakkeenomistajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä tai säätiöllä olevat äänimäärät, osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätiöllä ja eläkekassalla olevat äänimäärät sekä muut äänimäärät, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin.

² Ei äänioikeutta yhtiökokouksissa

Hallituksen jäsenten osakeomistukset¹

31.12.2013	A-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osake- kannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Hannu Syrjänen, puheenjohtaja	10 000	0	10 335	1 487	20 335	0,01	0,02
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja	1 247 136	0	295 518	998	1 542 654	1,10	2,69
Sirpa Jalkanen	0	0	4 915	743	4 915	0,00	0,00
Eero Karvonen	546 200	0	25 178	743	571 378	0,41	1,17
Timo Maasilta	21 928	0	1 769	743	23 697	0,02	0,05
Heikki Westerlund	0	0	3 578	743	3 578	0,00	0,00
Hallitus yhteensä	1 825 264	0	341 293	5 457	2 166 557	1,54	3,92

¹ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvaltayhteisöjen omistuksen.

Johtoryhmän jäsenten osakeomistukset¹

31.12.2013	A-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osake- kannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Timo Lappalainen, toimitusjohtaja	0	0	37 250	-7 500	37 250	0,03	0,00
Satu Ahomäki	0	0	18 826	2 700	18 826	0,01	0,00
Markku Huhta-Koivisto	0	0	16 350	-10 500	16 350	0,01	0,00
Olli Huotari	0	0	22 723	7 370	22 723	0,02	0,00
Liisa Hurme	0	0	20 325	2 800	20 325	0,01	0,00
Jari Karlson	0	0	21 268	-1 630	21 268	0,02	0,00
Virve Laitinen	0	0	9 583	5 870	9 583	0,01	0,00
Reijo Salonen	0	0	34 700	10 600	34 700	0,02	0,00
Johtoryhmä yhteensä²	0	0	181 025	9 710	181 025	0,13	0,02

¹ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvaltayhteisöjen omistuksen.

² Henkilöstön edustajana johtoryhmässä toimiva Liisa Remes ei kuulu yhtiön julkiseen sisäpiiriin.

Konsernin tunnusluvut

Taloudellista kehitystä koskevat tunnusluvut

	2009	2010	2011	2012	2013
Liikevaihto, milj. €	771,5	849,9	917,9	980,4	1 006,9
Ulkomaantoiminta, milj. €	548,2	620,7	677,2	723,1	732,3
% liikevaihdosta	71,1 %	73,0 %	73,8 %	73,8 %	72,7 %
Liikevoitto, milj. €	207,0	254,2	282,9	278,3	267,7
% liikevaihdosta	26,8 %	29,9 %	30,8 %	28,4 %	26,6 %
Voitto ennen veroja, milj. €	203,7	252,6	282,0	276,6	264,0
% liikevaihdosta	26,4 %	29,7 %	30,7 %	28,2 %	26,2 %
Tuloverot, milj. €	52,3	67,9	72,4	69,7	57,8
T&K-kulut, milj. €	95,2	85,5	87,5	105,8	101,9
% liikevaihdosta	12,3 %	10,1 %	9,5 %	10,8 %	10,1 %
Investoinnit, milj. €	60,4	39,2	49,4	46,8	77,9
% liikevaihdosta	7,8 %	4,6 %	5,4 %	4,8 %	7,7 %
Taseen loppusumma, milj. €	727,1	745,8	779,1	835,7	979,0
Omavaraisuusaste, %	60,6 %	62,7 %	64,2 %	61,0 %	53,6 %
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	-8,9 %	-12,2 %	-6,9 %	-1,7 %	8,4 %
Korollinen vieras pääoma, milj. €	131,5	110,0	88,7	136,7	257,8
Koroton vieras pääoma, milj. €	156,5	168,4	190,5	189,5	207,3
Rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset, milj. €	170,5	167,2	123,0	145,2	214,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	37,4 %	45,0 %	49,4 %	45,9 %	38,5 %
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen, %	35,3 %	40,7 %	43,3 %	41,0 %	40,3 %
Henkilömäärä kauden lopussa, hlöä	3 147	3 131	3 425	3 486	3 519
Henkilömäärä kaudella keskimäärin, hlöä	3 192	3 137	3 328	3 495	3 540
Palkat ja muut henkilöstökulut, milj. €	171,4	170,3	186,0	214,8	218,1

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2009	2010	2011	2012	2013
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	1,07	1,31	1,49	1,47	1,46
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	1,07	1,31	1,49	1,47	1,46
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, €	1,03	1,26	1,10	1,23	1,02
Osakekohtainen oma pääoma, €	3,11	3,32	3,55	3,62	3,66
Osingonjako, milj. €	141,0	168,9	183,1	183,2	175,7 ¹
Osingonjakosuhte, %	93,5 %	91,6 %	87,2 %	88,4 %	85,6 % ¹
Osakekohtainen osinko, €	1,00	1,20	1,30	1,30	1,25 ¹
Pääoman palautus käyttörahastosta ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta, €	0,10	0,06	0,12		
A-osake					
Osakemäärä 31.12., kpl	51 340 668	47 563 565	44 993 218	43 267 218	42 022 816
Efektiivinen osinkotuotto, %	6,6 %	7,3 %	8,6 %	5,9 %	6,1 % ¹
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	14,07	12,52	10,19	15,00	13,94
Päättöskurssi 31.12., €	15,06	16,40	15,18	22,05	20,35
Kauden alin kurssi, €	10,42	12,21	13,10	13,31	17,30
Kauden keskikurssi, €	12,65	15,13	16,09	16,82	20,60
Kauden ylin kurssi, €	15,75	17,82	18,05	22,57	24,42
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	3 816	7 780	4 586	4 055	2 736
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	7,4 %	15,8 %	9,9 %	9,1 %	6,4 %
B-osake					
Osakemäärä 31.12., ilman omia osakkeita, kpl	89 637 130	93 177 609	95 850 856	97 664 619	98 546 021
Omat osakkeet 31.12., kpl	280 030	516 654	413 754	325 991	688 991
Osakemäärä 31.12., ml. omat osakkeet, kpl	89 917 160	93 694 263	96 264 610	97 990 610	99 235 012
Efektiivinen osinkotuotto, %	6,6 %	7,3 %	8,6 %	5,9 %	6,1 % ¹
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	14,07	12,50	10,10	15,09	13,99
Päättöskurssi 31.12., €	15,05	16,37	15,05	22,18	20,42
Kauden alin kurssi, €	10,35	13,20	13,19	13,31	17,28
Kauden keskikurssi, €	12,21	15,10	16,09	16,26	20,16
Kauden ylin kurssi, €	15,34	17,88	18,14	22,74	24,58
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	84 569	93 247	77 594	84 056	76 574
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	94,1 %	101,2 %	81,8 %	86,9 %	77,6 %
Osakkeita yhteensä 31.12., kpl	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 257 828
Osakemäärä kaudella keskimäärin ilman omia osakkeita, kpl	140 969 942	140 917 406	140 827 159	140 914 572	141 006 092
Osakkeiden kokonaisvaihto, % koko osakemäärästä	62,6 %	71,5 %	58,2 %	62,4 %	56,1 %
Osakekannan markkina-arvo 31.12. ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, milj. €	2 122,2	2 305,4	2 125,6	3 120,2	2 867,5

¹ Hallituksen ehdotus vuodelta 2013 yhtiökokoukselle.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat kaudella keskimäärin}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääöma kaudella keskimäärin}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääöma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen vieras pääöma} - \text{rahavarat} - \text{rahamarkkinasijoitukset}}{\text{Oma pääöma}} \times 100$
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, EUR	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta} + \text{investointien rahavirta}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$
Osakekohtainen oma pääöma, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääöma}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$
Osakekohtainen osinko, EUR	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$
Osingonjakosuhte, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivin osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto -suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Kauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskipurssi, EUR	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Vaihdettujen osakkeiden määrä kaudella keskimäärin}}$
Osakkeiden markkina-arvo, milj. EUR	=	$\text{Osakemäärä tilikauden lopussa} \times \text{kauden viimeinen kaupantekokurssi}$
EBITDA	=	Liikevoitto + poistot + arvonalentumiset

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin laaja tuloslaskelma

milj. €	Liitetieto	2013	2012
Liikevaihto	1	1 006,9	980,4
Myytyjen suoritteiden kulut		-393,5	-350,8
Bruttokate		613,4	629,6
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	2	5,6	6,3
Myynnin ja markkinoinnin kulut	3, 4	-204,9	-206,1
Tutkimus- ja kehityskulut	3, 4	-101,9	-105,8
Hallinnon kulut	3, 4	-44,5	-45,7
Liikevoitto		267,7	278,3
Rahoitustuotot	5	4,4	4,9
Rahoituskulut	5	-8,3	-6,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		0,3	0,1
Voitto ennen veroja		264,0	276,6
Tuloverot	6	-57,8	-69,7
Tilikauden voitto		206,2	206,9
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT VEROVAIKUTUS HUOMIOITUNA			
Rahavirran suojauksen arvonmuutos		0,1	-0,2
Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos			0,3
Muuntoerot		-1,3	1,1
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		-1,2	1,2
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät		-9,7	25,6
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		-9,7	25,6
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-10,9	26,8
Tilikauden laaja tulos vero vaikutus huomioituna		195,3	233,7
TILIKAUDEN VOITON JAKAUTUMINEN			
Emoyhtiön omistajille		206,2	206,9
Määräysvallattomille omistajille		0,0	0,0
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN			
Emoyhtiön omistajille		195,3	233,7
Määräysvallattomille omistajille		0,0	0,0
Laimentamaton osakekohtainen tulos, € ¹	7	1,46	1,47
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, € ¹	7	1,46	1,47
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		38,5	40,0
Palkat ja muut henkilöstökulut		218,1	214,8

¹ Osakekohtainen tulos on laskettu emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitase

Varat

milj. €	Liitetieto	31.12.2013	31.12.2012	1.1.2012
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	8	247,3	205,3	190,7
Liikearvo	9	13,5	13,5	13,5
Aineettomat oikeudet	9	54,0	58,0	66,6
Muut aineettomat hyödykkeet	9	3,3	4,3	4,8
Osuudet osakkuusyrittäksissä	10	1,7	1,4	1,4
Myytavissä olevat rahoitusvarat	11	0,5	0,5	1,1
Eläkesaaminen	12	26,6	38,4	4,4
Laskennalliset verosaamiset	13	1,2	2,0	1,4
Muut pitkäaikaiset saamiset	14	1,2	1,6	1,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä		349,2	325,0	285,5
Vaihto-omaisuus	15	195,5	179,2	151,4
Myyntisaamiset	16	169,9	151,5	155,3
Muut saamiset	16	49,7	34,8	30,8
Rahavarat	17	214,7	145,2	123,0
Lyhytaikaiset varat yhteensä		629,8	510,7	460,5
Varat yhteensä		979,0	835,7	746,0

Oma pääoma ja velat

milj. €	Liitetieto	31.12.2013	31.12.2012	1.1.2012
Osakepääoma		92,2	92,2	92,2
Käyttörahasto		0,5	0,5	0,5
Muut rahastot		1,6	0,8	17,6
Kertyneet voittovarot		419,6	416,0	364,2
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		513,9	509,5	474,6
Määräysvallattomien omistajien osuudet		0,0	0,0	0,0
Oma pääoma yhteensä	18	513,9	509,6	474,6
Laskennalliset verovelat	13	32,1	42,5	34,0
Eläkevelvoitteet	12	1,6	1,4	1,1
Varaukset	19	0,1	0,1	0,3
Pitkäaikaiset korolliset velat	20	233,3	107,4	66,0
Muut pitkäaikaiset velat	21	0,5	0,8	0,3
Pitkäaikaiset velat yhteensä		267,6	152,2	101,6
Ostovelat	22	60,0	59,3	66,3
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		1,7	8,0	6,4
Muut lyhytaikaiset velat	22	111,2	77,4	74,5
Varaukset	19	0,1		0,0
Lyhytaikaiset korolliset velat	20	24,5	29,3	22,7
Lyhytaikaiset velat yhteensä		197,5	173,9	169,9
Velat yhteensä		465,1	326,1	271,4
Oma pääoma ja velat yhteensä		979,0	835,7	746,0

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
milj. €	Liite- tieto	Osake- pääoma	Käyttö- rahasto	Muut rahastot	Etuus- pohjaisten eläkejär- jestelyiden uudelleen määrittä- misestä johtuvat erät	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Määräys- vallattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2011 ennen laatimisperiaatteiden muutosta		92,2	0,5	17,6		-3,8	393,4	0,0	500,0
Laatimisperiaatteiden muutosten vaikutus					-25,4				-25,4
Oma pääoma 1.1.2012		92,2	0,5	17,6	-25,4	-3,8	393,4	0,0	474,6
Tilikauden tulos							206,9		206,9
Muut laajan tuloksen erät									
Rahavirran suojauksen arvonmuutos				-0,2					-0,2
Myytavissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos				0,3					0,3
Muuntoerot						1,1			1,1
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					25,6				25,6
Tapahtumat omistajien kanssa									
Osingonjako ja pääoman palautus	18			-16,9			-183,2		-200,1
Osakekannustinjärjestelmä	4						1,5		1,5
Muut muutokset				0,0			-0,1		-0,1
Oma pääoma 31.12.2012		92,2	0,5	0,8	0,2	-2,6	418,4	0,0	509,6
Tilikauden tulos							206,2		206,2
Muut laajan tuloksen erät									
Rahavirran suojauksen arvonmuutos				0,1					0,1
Muuntoerot						-1,3			-1,3
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					-9,7				-9,7
Tapahtumat omistajien kanssa									
Osingonjako	18						-183,4		-183,4
Omat osakkeet	18						-9,6		-9,6
Osakekannustinjärjestelmä	4						2,2		2,2
Muut muutokset				0,7			-0,8	0,0	-0,2
Oma pääoma 31.12.2013		92,2	0,5	1,6	-9,5	-3,9	433,0	0,0	513,9

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

milj. €	Liitetieto	2013	2012
Liikevoitto		267,7	278,3
Poistot ja arvonalentumiset	3	38,5	40,0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sekä romutukset		-0,1	-0,3
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot		0,9	-0,5
Eläkesaamisen ja -velvoitteen muutos	12	-0,0	0,3
Varausten muutos	19	0,0	-0,1
Muut oikaisut		2,8	2,2
Oikaisut liikevoittoon yhteensä		42,2	41,5
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-35,1	-0,2
Vaihto-omaisuuden muutos		-16,6	-27,8
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		29,8	-0,9
Käyttöpääoman muutos yhteensä		-21,9	-28,9
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-6,1	-6,1
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		3,7	4,9
Saadut osingot		0,3	0,0
Maksetut verot	6	-70,8	-68,6
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		215,2	221,0
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	8	-65,9	-42,4
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	9	-7,4	-6,7
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden sekä myytävissä olevien rahoitusvarojen myynnit	8	2,0	2,0
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	9	0,0	-0,0
Investointien rahavirta yhteensä		-71,3	-47,1
Lyhytaikaisten lainojen nostot	20	41,6	1,0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	20	-42,6	-2,2
Pitkäaikaisten lainojen nostot	20	149,0	75,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	20	-28,1	-26,4
Omien osakkeiden hankinta	18	-9,6	
Maksetut osingot ja muu voitonjako	18	-183,7	-199,9
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-73,5	-152,4
Rahavarojen muutos		70,3	21,5
Rahavarat 1.1.	17	145,2	123,0
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-0,9	0,8
Rahavarojen muutos		70,3	21,5
Rahavarat 31.12.	17	214,7	145,2

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Yleiset tiedot

Orion Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröity osoite Orionintie 1, 02200 Espoo. Orion Oyj tytäryhtiöineen kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä diagnostisia testejä globaaleille markkinoille.

Orion-konsernin ensimmäinen tilikausi oli 1.7.–31.12.2006, koska konserni syntyi 1.7.2006 sitä edeltäneen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj on listattuna Nasdaq OMX Helsingissä. Kaupankäynti Orion Oyj:n osakkeilla alkoi 3.7.2006.

Yhtiön hallitus on kokouksessaan 4.2.2014 hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus myös muuttaa tilinpäätöstä. Tilinpäätösasiakirjat ovat nähtävillä internetosoitteessa www.orion.fi ja jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa Orion Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Orionintie 1, 02200 Espoo.

Laatimisperiaatteet

Orion-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti soveltaen IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka ovat voimassa 31.12.2013. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyt menettelyt mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja, myytävissä olevia sijoituksia, johdannaisia ja osakeperusteisia maksuja, jotka on kirjattu käypään arvoon.

Tilinpäätöksen rahamääräisten lukujen esittämistarkkuus on miljoona euroa, ellei toisin mainita.

Tilikaudella 2013 sovelletut uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat

Seuraavat EU:n hyväksymät uudet standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin on otettu käyttöön 1.1.2013 alkaen.

- IFRS 7 (muutos), *Rahoitusinstrumentit, tilinpäätöksessä esitettävät tiedot*
- IFRS 13, *Käyvän arvon määrittäminen*
- IAS 1 (muutos), *Tilinpäätöksen esittäminen*
- IAS 19 (uudistettu), *Työsuhde-etuudet*
- IASB:n julkaisemat vuosittaiset parannukset seuraaviin standardeihin:
 - IAS 1, *Tilinpäätöksen esittäminen*
 - IAS 16, *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet*
 - IAS 32, *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa*
 - IAS 34, *Osavuosisikatsaukset*

Muutetun IAS 1-standardin ja uudistetun IAS 19-standardin vaikutukset konsernitilinpäätökseen on esitetty alla. Muilla IFRS-standardeihin tehdyillä muutoksilla ja parannuksilla tai uudella IFRS 13-standardilla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

IAS 1, Tilinpäätöksen esittäminen (muutos)

IAS 1-standardiin tehdyn muutoksen myötä konserni on muuttanut muiden laajan tuloksen erien esittämistä. Muut laajan tuloksen erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi, esitetään erikseen niistä muista laajan tuloksen eristä, jotka saatetaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi.

IAS 19, Työsuhde-etuudet (uudistettu)

Uudistetun IAS 19-standardin myötä konserni on muuttanut laskentakäytäntöään etuus pohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyen. Konserni on lopettanut putkimenetelmän soveltamisen ja kirjaa uuden standardin mukaisesti kaikki etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät uudelleen määrittämisestä johtuvat erät suoraan muihin laajan tuloksen eriin. Järjestelyistä aiheutuvat työsuoritukseen perustuvat menot ja nettokorko kirjataan toimintokohtaisesti liikevoiton yläpuolelle. Myös aiemman standardin voimassa ollessa korkomenot ja varojen odotettu tuotto kirjattiin operatiivisiin eriin liikevoiton yläpuolelle. Nettokorko lasketaan etuus pohjaisesta nettovelasta diskonttauskorkoa käyttäen. Uudistunut standardi on vaikuttanut myös etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä annettavan liitetiedon sisältöön (ks. liitetieto 12).

Uudistetun standardin mukaista laskentaperiaatetta sovelletaan takautuvasti 1.1.2013 alkaen. Uudistuksen vaikutukset konsernin laajaan tuloslaskelmaan ja taseeseen on esitetty laadintaperiaatteiden lopussa. Standardin uudistuksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tunnuslukuihin.

Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Orion Oyj:n ja kaikki sen suoraan tai välillisesti omistamat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet yrityksen äänivallasta tai sillä on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, voitonjako ja realisoitumattomat sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernin tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille kuuluviin osuuksiin. Määräysvallattomille omistajille kuuluva oman pääoman osuus sisältyy konsernin omaan pääomaan, ja se eritellään oman pääoman muutoslaskelmassa.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on merkittävä vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Merkittävä vaikutusvalta perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yleensä 20–50 % äänivallasta.

Yhteisyritykset ovat yrityksiä, jotka emo- tai tytäryhtiö omistaa puoliksi konserniin kuulumattoman yrityksen kanssa ja joissa osapuolet käyttävät määräysvaltaa yhdessä. Osakkuus- ja yhteisyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei tappiota yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyrityksen velvoitteiden täyttämiseen.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentit on esitetty ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin mukaisena. Konsernin strategiset päätökset tekevä Orion Oyj:n toimitusjohtaja on ylin operatiivinen päätöksentekijä, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista.

Ulkomaanrahan määräisten erien muuntaminen

Toimintavaluutta ja esittämisvaluutta

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja konsernitilinpäätöksen esittämisvaluutta.

Liiketahtumat ja saldot

Ulkomaan rahan määräiset liiketahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisiksi liiketahtumien toteutumispäivien kurssiin. Raportointikauden päättymispäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät on arvostettu käyttäen raportointikauden päättymispäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaisten, joihin ei sovelleta IAS 39 mukaista suojauslaskentaa, kurssierot sisältyvät nettomääräisinä liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Rahoitustoiminnan valuuttamääräisten saamisten ja velkojen sekä näihin liittyvien valuuttajohdannaisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset tase-erät, joita ei ole arvostettu käypään arvoon, on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Konserniyhtiöt

Konsernin esittämisvaluutasta poikkeavaa toimintavaluutaa käyttävien konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi raportointikauden keskikurssiin ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssiin. Tästä syntyvä kurssiero sekä näiden yhtiöiden hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot kirjataan omaan pääomaan ja muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Konsernissa ei ole hyperinflaatiomaissa toimivia konserniyhtiöitä.

Konserniyhtiöiden myynnin yhteydessä kertyneet, omaan pääomaan kirjatut muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoja ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan raportointikauden päättymispäivän kurssiin.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääosin tehdas- ja toimistokiinteistöistä, tutkimusrakennuksista sekä tuotannon, tutkimuksen ja kehityksen koneista ja laitteista. Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioitun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä ja oikaistaan kuvastamaan mahdollisia taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia. Arvioitujen taloudellisten vaikutusajien seuraavat:

- Rakennukset ja rakennelmat 20–50 vuotta
- Koneet ja kalusto 5–10 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan raportointikauden kuluksi. Perusparannus-investoinnit aktivoidaan, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Aineettomat hyödykkeet

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi toteutumishetkellä. Aineettomat hyödykkeet, jotka syntyvät kehittämistoiminnasta, merkitään taseeseen vain, jos kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä, tuote on teknisesti toteutettavissa ja kaupallisesti hyödynnettävissä, tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on aikomus ja resurssit saattaa kehitystyö loppuun. Konsernin näkemyksen mukaan ennen viranomaisen myöntämää myyntilupaa ei voida osoittaa, että aineeton hyödyke tulee tuottamaan vastaista taloudellista hyötyä. Konsernissa ei ole tästä johtuen aktivoitu oman kehittämistoiminnan kuluja. Samoja kirjaamisperiaatteita on sovellettu ulkopuolisilta toimijoilta ostettuihin palveluihin. Tutkimus- ja kehitystoiminnan käytössä olevien ohjelmistojen, rakennusten, koneiden ja laitteiden poistot kirjataan tutkimus- ja kehityskuluihin niiden taloudellisena vaikutusaikana.

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvo arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumisilla. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille tai yksiköiden ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmät on määritetty toimintasegmenttien mukaisesti. Konsernin taseessa oleva liikearvo on syntynyt ennen IFRS-siirtymää, ja se vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty oletushankintamenona 1.1.2004 IFRS:ään siirryttäessä.

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Omaisuuseristä tehdään tasapoistot niiden taloudellisena vaikutusaikana, joka yleensä vaihtelee viidestä kymmeneen vuoteen.

Ulkopuolisilta hankitut aineettomat oikeudet, kuten tuote- ja myyntioikeudet, merkitään taseeseen. Kun kyse on kehitteillä olevasta tuotteesta, arvioidaan menojen perusteita. Mikäli kyseessä on korvaus tehdystä tutkimus- ja kehittämistyöstä, josta ei vielä ole syntynyt taseeseen kirjattavaa aineetonta oikeutta, menot kirjataan tutkimus- ja kehityskuluihin. Mikäli taas katsotaan aineettoman oikeuden siirtyvän konsernille, menot merkitään taseeseen. Aineettomiin oikeuksiin sisältyvien myyntilupien sekä tuote- ja myyntioikeuksien poistot esitetään myynnin ja markkinoinnin kuluissa ja poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun viranomainen on myöntänyt tuotteelle myyntiluvan ja tuotteen myynti aloitetaan.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvon ja käyttöönottamattoman aineettoman omaisuuden osalta arvio tehdään vuosittain, vaikka viitteitä ei olisikaan ilmennyt. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvo lasketaan diskonttaamalla hyödykkeestä odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen nykyarvo. Diskonttauskorkona on käytetty keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC), joka on laskettu ennen veroja ja jossa on käytetty oman ja vieraan pääoman suhteena Standard & Poor'sin terveydenhuollon teollisuusindeksiä. Indeksillä vastaa tarkasteltavana olevan omaisuuserän suorituspotentiaalia ja riskejä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio peruutetaan liikearvoa lukuun ottamatta, jos olosuhteissa tapahtuu muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappiota.

Liikearvon arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman kohtaan Muut liiketoiminnan kulut, joka sisältää toiminnoille kohdistamattomia kuluja. Käyttöönottamattoman aineettoman omaisuuden, joka muodostuu pääasiassa myyntiluvista ja tuoteoikeuksista, arvonalentumistestit laaditaan erikseen jokaisesta tase-arvoltaan olennaisesta omaisuuserästä. Arvonalentumiset kirjataan ao. toimintojen kuluihin, myyntilupien, tuote- ja myyntioikeuksien osalta myynnin ja markkinoinnin kuluihin.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joiden perusteella konsernille siirtyy olennainen osa hyödykkeiden omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen varoiksi ja veloiksi vuokra-ajan alkamisajankohtana joko hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon.

Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä kirjataan poistot muiden aineellisten hyödykkeiden tapaan joko hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksusuoritukset jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että kullakin kaudella jäljellä olevan velan korkoprosentti pysyy samana. Vastaavat vuokravelvoitteet sisältyvät taseen pitkä- ja lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Mikäli omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään sopimus muuna vuokrasopimuksena, ja sopimuksen perusteella maksettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Edellä mainittuja periaatteita sovelletaan sekä erillisiin vuokrasopimuksiin, että vuokrasopimuksiin, jotka sisältyvät muihin sopimuksiin.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan tuloslaskelmaan sillä raportointikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Huomattavan pitkän valmistusajan vaativien omaisuuserien hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenoa.

Julkiset avustukset

Tutkimuksiin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tutkimuskulujen vähennykseksi niille raportointikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ovat syntyneet. Jos viranomaisilta on saatu päätös tutkimus- ja kehityslainan muuttamisesta avustukseksi, se tuloutetaan Muihin liiketoiminnan tuottoihin. Aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan hyödykkeiden hankintamenon pienennykseksi. Avustukset tuloutuvat tällöin pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena vaikutusaikana.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa itse valmistettujen tuotteiden osalta standardihintaa käyttäen, sekä ostettujen tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty vaihto-omaisuuden hankintamenot sekä valmistusmenot, jotka sisältävät välittömästi tuotannon määrään yhteydessä olevat menot sekä systemaattisesti kohdistetun osuuden valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista.

Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Rahoitusvarat

Luokittelu

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin.

Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat on hankittu, ja luokittelu päätetään alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Yli 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöspäivästä erääntyvä rahoitusvara sisältyy taseessa pitkäaikaisiin varoihin. Mikäli rahoitusvara erääntyy tai se on tarkoitus pitää alle 12 kuukautta raportointikauden päättymispäivästä, se sisältyy taseen lyhytaikaisiin varoihin.

1. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä. Rahoitusvara luokitellaan tähän ryhmään, jos se on hankittu pääasiassa lähitulevaisuudessa tapahtuvaa myyntiä varten. Myös johdannaiset, joihin ei sovelleta IAS 39 mukaista suojauslaskentaa, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi.

2. Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Tähän ryhmään kuuluvat myös Myyntisaamiset ja rahoitusvaroiksi luettava osa taseen erästä Muut saamiset.

3. Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Tähän ryhmään sisältyy taseen Myytävissä olevat sijoitukset ja Rahamarkkinasijoitukset.

Kirjaaminen ja arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäiväkäytännön mukaisesti kirjanpitoon lukuun ottamatta johdannaisia, jotka kirjataan hankintapäivänä. Rahoitusvarat, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon ja transaktiomenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan myöhemmin käypään arvoon, joka perustuu raportointikauden päättymispäivän markkinahintaan. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon, tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ryhmän käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä raportointikaudella, jonka aikana ne syntyvät, joko Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai Rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko suojattu operatiivisia vai rahoituseriä.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon ja esitetään muissa laajan tuloksen erissä verovaikutus huomioon ottaen. Kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosvaikutteisesti silloin kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Myytävissä olevien korkosijoitusten korkotuotot kirjataan rahoitustuottoihin käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteiset oikeudet rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konsernissa arvioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko näyttöä siitä, että jonkin konsernin rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo saattaa olla alentunut.

Kriteerejä, joiden perusteella konsernissa todetaan, että arvonalentumistappion syntymisestä on objektiivista näyttöä:

- liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet,
- sopimusehtojen rikkominen, kuten maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen merkittävä viivästyminen,
- velallisen konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys.

Jaksotettuun hankintamenoön taseeseen merkityt varat

Jaksotettuun hankintamenoön merkittyjen varojen arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Lainojen ja muiden saamisten ryhmän osalta tulosvaikutteisesti kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, kirjattu tappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

Myytäviksi oleviksi luokitellut varat

Jos kyseessä on vieraan pääoman ehtoinen arvopaperi, konserni käyttää edellisessä kappaleessa mainittuja kriteerejä. Jos kyseessä on myytävissä oleviksi luokiteltu oman pääoman ehtoinen sijoitus, katsotaan käyvän arvon merkittävän tai pitkittyneen alentumisen alle hankintamenoön olevan merkki omaisuuserän arvon alentumisesta. Jos tällaista näyttöä on, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio siirretään tulosvaikutteiseksi eräksi. Oman pääoman ehtoisen sijoituksen arvonalentumistappiota ei peruuteta tulosvaikutteisesti, kun taas vieraan pääoman ehtoiseen instrumenttiin kohdistuneen arvonalennustappion myöhempi peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti.

Rahavarat

Rahavaroihin sisältyvät käteisvarat, pankkitilien varat, pankkitalletukset sekä likvidit korkosijoitukset. Likvidit korkosijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia sijoitus- ja yritystodistuksia, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään 3 kuukautta.

Rahavirtalaskelmassa taseen rahavaroihin rinnastetaan rahamarkkinasijoitukset, jotka ovat myytävissä olevia korkosijoituksia ja joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 3 ja enintään 6 kuukautta. Rahamarkkinasijoitukset ovat osa konsernin aktiivista kassanhallintaa.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoön.

Rahoitusvelat luokitellaan taseessa pitkäaikaisiksi veloiksi, jos niiden eräpäivä on yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä. Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit sekä emitoidut yritystodistukset kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin samoin kuin pitkäaikaisten korollisten velkojen seuraavan 12 kuukauden aikana lyhennettävä osuus.

Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta

Johdannaiset kirjataan alun perin johdannaissopimuksen solmimispäivän käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättämispäivän markkinakurssiin. Johdannaiset esitetään taseessa muissa saamisissa ja veloissa.

Konserni ei sovelle IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa valuuttamääräisiä tase-eriä ja erittäin todennäköisiä ennakoituja rahavirtoja suojaaviin valuuttajohdannaisiin, vaikka ne konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti on hankittu suojaavassa tarkoituksessa. Nämä johdannaissopimukset on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa oleviksi ja niiden käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti joko Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai Rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja tai rahoituseriä.

Rahavirran suojaukset

Konserni soveltaa IFRS:n mukaista suojauslaskentaa sähköjohdannaissopimuksiin, joilla suojataan erittäin todennäköisiä ennakoituja sähköostojen rahavirtoja sekä korkojohdannaisiin, joilla suojataan valuuttamääräisten lainojen pääoma- ja korkovirtoja. Suojaussuhteen tehokkuus todennetaan sekä ennen kuin suojauslaskenta aloitetaan sekä säännöllisesti sen jälkeen vähintään kvartaaleittain. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan omaan pääomaan arvonmuutosrahastoon ja muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä verovaikutus huomioon ottaen. Omaan pääomaan kirjatut arvostusvoitot ja -tappiot siirretään tuloslaskelmaan raportointikaudella, jolloin suojattu rahavirta kirjataan tuloslaskelmaan. Suojaussuhteen tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan toimintojen kuluihin sähköjohdannaisten osalta ja korkojohdannaisten osalta rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Oma pääoma

Kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Uusien osakkeiden tai optioiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään verovaikutuksilla oikaistuina omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä. Jos jokin konserniin kuuluva yritys ostaa yhtiön osakkeita, maksettu vastike ja hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot vähennetään omasta pääomasta.

Käyttörahassto ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältyvät osakeyhtiölain mukaisiin voitonjakokelpoisiin varoihin.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määrittellä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestely-suunnitelman sekä aloittanut sen toimeenpanon tai tiedottanut asiasta osapuolille, joita se koskee.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetiedoissa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

Konsernin eläkejärjestelyt hoidetaan kunkin maan paikallisten määräysten ja käytännön mukaisesti. Konsernilla on sekä maksupohjaisia että etuus pohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei kykene suoriutumaan työsuhde-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuus pohjaisia järjestelyjä. Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi kyseiseltä kaudelta suoritettavien maksujen mukaisesti.

Konsernin merkittävimmät etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat Suomessa, jossa konsernin toimihenkilöille on järjestetty Orionin Eläkesäätiössä lakisääteinen TyEL-eläketurva ja osalle toimihenkilöistä lisäeläketurva. Lisäksi konsernin johdolla on etuus pohjaiseksi luokiteltuja eläkejärjestelyjä henkivakuutusyhtiöissä. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyiden eläkekulut on laskettu käyttäen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkekulu kirjataan kuluksi henkilöstön arvioidulle palvelusajalle. Taseeseen kirjattava etuus pohjainen nettovelka on etuus pohjaisen veloitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta on vähennetty järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuus pohjaisen veloitteen nykyarvo on tulevaisuudessa arvion mukaan maksettavaksi tulevien eläkkeiden nykyarvo, kun diskonttokorkona on käytetty maturiteetiltaan etuus pohjaista veloitetta mahdollisimman hyvin vastaavien, yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeelle samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet.

Etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan suoraan muihin laajan tuloksen eriin sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Konsernissa olennaisimmat uudelleen määrittämisestä johtuvat erät ovat vakuutusmatemaattisista voitoista ja tappioista sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotosta (pl. nettokorkoon sisältyvät erät) johtuvia.

Konserni soveltaa laskentakäytäntöä, jossa järjestelyistä aiheutuva nettokorko kirjataan liikevoiton yläpuolelle toimintokohtaisesti osana etuus pohjaista eläkekulua.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän etuudet kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan etuuden syntymisjakson aikana. Osakkeina selvittävät osuus arvostetaan käypään arvoon etuuden myöntämishetkellä ja omaan pääomaan kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava lisäys. Rahana selvittävät osuus kirjataan velkana, joka arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättymispäivänä. Osakkeiden käypä arvo on B-osakkeen päätöskurssi etuuden myöntämispäivänä. Ei-markkinaperusteiset ehdot, kuten henkilökohtaiset tavoitteet ja tulostavoitteet, vaikuttavat arvioon osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten lopullisesta määrästä. Arvio lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena raportointikauden päättymispäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman verokulu muodostuu konserniyhtiöiden raportointikauden tulokseen perustuvista veroista, aikaisempiin raportointikausiin kohdistuvista veronoikaisuista sekä laskennallisesta verosta. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä vero vaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassa olevan verokannan perusteella.

Laskennallinen vero lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Konserniyhtiöiden vahvistetuista verotuksellisista tappioista lasketaan verosaaminen vain siihen määrään asti, johon niitä arvioidaan voitavan tulevaisuudessa hyödyntää. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä tai käytännössä hyväksytyjä verokantoja.

Tuloutusperiaatteet

Myydyt tavarat ja palvelut

Konsernin liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä mynnistä aiheutuilla kurssieroilla. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehitteillä olevan tuotteen tutkimus- ja kehityskulujen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojekteissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konserniyhtiöiden konsernin ulkopuolisille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojaltit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja kehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojaltit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Toimintokohtaisen tuloslaskelman sisältö

Myytyjen suoritteiden kulut

Myytyjen suoritteiden kulut sisältävät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut.

Myyntin ja markkinoinnin kulut

Myyntin ja markkinoinnin kulut sisältävät tuotteiden jakeluun, myyntikenttään, markkinointiin, mainontaan ja muuhun myyntin edistämiseen liittyvät kulut, mukaan lukien palkat.

Tutkimus- ja kehityskulut

Tutkimuksen ja kehityksen kulut sisältävät toimintaan liittyvät palkka- ja materiaalikulut, ulkopuolisilta ostettujen palvelujen kulut sekä muut kulut.

Hallinnon kulut

Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut.

Toiminnoille kohdistetaan niiden käytössä olevien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset sekä aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa yhtiön johto on joutunut tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Arviot liittyvät pääosin omaisuuserien arvonalentumistestaukseen, etuusperusteisen eläkesaamisen ja -velan määrittämiseen sekä varausten ja tuloverojen määrittämiseen. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja raportointikauden päättymispäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumiselle olennaisesti seuraavan raportointikauden aikana, ovat seuraavat:

Arvonalentumistestaus

Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioituista diskontatuista tulevista rahavirroista, koska yhtiön omaisuuserien pitkä taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetyn diskonttauskoron muutokset voivat johtaa arvonalennuskulujen kirjaamiseen.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä työntekijöidensä eläkkeelle jäämisen tai työsuhteen päättymisen varalta. Työsuhde-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä kuten diskonttaus korko, arvioidut tulevat palkkatason muutokset ja vaihtuvuus. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa huomattavasti toteutuneesta kehityksestä johtuen mm. muuttuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja henkilökunnan palvelusajan pituudesta. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutoksista aiheutuneet voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Muutokset vaikuttavat tilikauden laajaan tulokseen.

Tuloverot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten kirjausperusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryhtiöillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Ennusteissa käytettävät tekijät voivat poiketa toteutuneista, mikä voi johtaa verosaamisten kulukirjauksiin tuloslaskelmassa.

Tulevina tilikausina sovellettavat uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat

Konserni ottaa käyttöön 1.1.2014 seuraavat standardit ja tulkinnat sekä muutokset olemassa oleviin standardeihin.

- IFRS 10, *Konsernitilinpäätös*. IFRS 10 sisältää konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat periaatteet. Standardissa ohjeistetaan määräysvallan käsitteen soveltamista selvitettyä, onko sijoittajalla määräysvalta ja onko sen siis yhdisteltävä sijoituskohde konsernitilinpäätökseen. Standardi sisältää myös konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat vaatimukset. Standardilla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 11, *Yhteisjärjestelyt*. IFRS 11:n sisältää ohjeistusta siitä kuinka yhteisjärjestelyjä käsitellään. Standardilla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 12, *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä*. Standardi sisältää kaiken tyyppisiä osuuksia koskevat liitetietovaatimukset. Standardilla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- Muutos siirtymäsääntöihin liittyen seuraaviin standardeihin: IFRS 10, *Konsernitilinpäätös*, IFRS 11, *Yhteisjärjestelyt*, IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä*. Siirtymäsääntöjä helpotetaan siten, että oikaistuja vertailutietoja edellytetään vain yhdeltä tilikaudelta. Siirtymäsääntöjen helpotuksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 28 (uudistettu), *Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä*. Uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena. Muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 32 (muutos), *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – rahoitusvaroihin kuuluvan erän ja rahoitusvelan vähentäminen toisistaan*. Muutos tarkentaa ohjeistusta siitä, milloin rahoitusvarat ja -velat voidaan esittää taseessa nettomääräisesti. Muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 36 (muutos), *Omaisuserien arvonalentuminen*. IAS 36-standardin liitetietovaatimukset muuttuvat tilanteessa, jossa määritetään kerrytettävissä olevaa rahamäärää omaisuserälle, jonka arvo on alentunut. Muutos koskee tilannetta, jossa omaisuserän arvo perustuu käypään arvoon vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla. Muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 39 (muutos), *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*. Muutos sallii suojauslaskennan jatkamisen tilanteessa, jossa yhtiöllä on suojaava OTC-johdannainen, jonka se joutuu uusimaan keskusvastapuolen kanssa vähentääkseen vastapuoliriskiä. Muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRIC 21¹, *Julkiset maksut*. Tulkinnassa käsitellään yrityksen velvoitteita liittyen muuhun julkiseen maksuun kuin tuloveroon. Kyse on siitä, mikä on veloitteen synnyttävä tapahtuma ja milloin velka tulee kirjata. Muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 19¹ (muutos), *Työsuhde-etuudet*. Muutos selventää vaatimuksia, jotka liittyvät työntekijöiden tai kolmansien osapuolien suorittamiin eläkejärjestelyihin kohdistuviin maksuihin. Muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IASB:n vuosittaiset parannukset standardeihin, kierros 2010–2012¹. Näillä parannuksilla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Parannukset tulevat vaikuttamaan seuraaviin standardeihin:
 - IFRS 2, *Osakeperusteiset maksut*
 - IFRS 3, *Liiketoimintojen yhdistäminen*
 - IFRS 8, *Toimintasegmentit*
 - IFRS 13, *Käyvän arvon määrittäminen*
 - IAS 16, *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet*
 - IAS 24, *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä*
 - IAS 38, *Aineettomat hyödykkeet*
- IASB:n vuosittaiset parannukset standardeihin, kierros 2011–2013¹. Näillä parannuksilla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Parannukset tulevat vaikuttamaan seuraaviin standardeihin:
 - IFRS 1, *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto*
 - IFRS 3, *Liiketoimintojen yhdistäminen*
 - IFRS 13, *Käyvän arvon määrittäminen*
 - IAS 40, *Sijoituskiinteistöt*

Konserni ottaa myöhemmin käyttöön seuraavat standardit ja muutokset olemassa oleviin standardeihin. Niiden voimaantulo on tilinpäätöshetkellä määrittelemätön.

- IFRS 9¹, *Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu ja arvostaminen*. Kyseessä on osa laajempaa projektia, jonka tarkoituksena on korvata IAS 39 uudella standardilla. Eri arvostusperusteet on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu määräämällä rahoitusvaroilte kaksi arvostusryhmää: jaksotettu hankintameno ja käypä arvo. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen ominaispiirteistä. IAS 39:ään sisältyvä ohjeistus rahoitusvarojen arvon alentumisesta jää edelleen voimaan. Konsernin johto on selvittämässä standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

¹ Kyseistä standardia, tulkintaa tai muutosta ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Oikaistut tuloslaskelman ja taseen luvut tilikaudelta 2012

	2012		
	Aiemmin raportoitu	IAS 19-oikaisu	Uusi raportoitu
Liikevoitto, milj. EUR	280,9	-2,6	278,3
% liikevaihdosta	28,7 %	-0,3 %	28,4 %
Voitto ennen veroja, milj. EUR	279,3	-2,6	276,6
% liikevaihdosta	28,5 %	-0,3 %	28,2 %
Tuloverot, milj. EUR	70,4	-0,6	69,7
T&K-kulut, milj. EUR	104,8	1,0	105,8
% liikevaihdosta	10,7 %	0,1 %	10,8 %
Myytyjen suoritteiden kulut, milj. EUR	350,0	0,8	350,8
% liikevaihdosta	35,7 %	0,1 %	35,8 %
Myynnin ja markkinoinnin kulut, milj. EUR	205,7	0,4	206,1
% liikevaihdosta	21,0 %	0,0 %	21,0 %
Hallinnon kulut, milj. EUR	45,3	0,4	45,7
% liikevaihdosta	4,6 %	0,0 %	4,7 %
Tilikauden voitto, milj. EUR	208,9	-2,0	206,9
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen, milj. EUR	1,1	25,7	26,8
Eläkesaaminen, milj. EUR	39,6	-1,2	38,4
Eläkevelvoitteet, milj. EUR	0,3	1,0	1,4
Laskennalliset verovelat, milj. EUR	43,1	-0,6	42,5
Oma pääoma yhteensä, milj. EUR	511,3	-1,7	509,6
Taseen loppusumma, milj. EUR	836,9	-1,2	835,7
Palkat ja muut henkilöstökulut, milj. EUR	212,1	2,6	214,8

1. Toimintasegmentit

Konsernilla on kaksi raportoitavaa segmenttiä, jotka ovat konsernin strategisia liiketoiminta-alueita. Toimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Raportoivat segmentit ovat Lääkeliiketoiminta ja Diagnostiikkaliiketoiminta. Lääkeliiketoiminta kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita. Diagnostiikkaliiketoiminta kehittää, valmistaa ja markkinoi diagnostisia testejä.

Segmentin varat ja velat ovat eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä tavalla kohdistettavissa segmenteille. Konsernierät sisältävät vero- ja rahoituseriä, koko konsernille yhteisiä eriä sekä segmenttien välisten tapahtumien eliminoinnit. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä.

Segmenttien välinen hinnoittelu on markkinahintapohjaista.

Toimintasegmentit

milj. €	Lääke- liiketoiminta		Diagnostiikka- liiketoiminta		Konsernierät		Konserni	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Tavaroiden myynti	886,8	874,8	57,0	54,1			943,8	928,9
Palveluiden myynti	5,5	2,3	0,0	0,0			5,5	2,4
Rojalit ja etappimaksut	57,6	49,1	0,0	0,0			57,6	49,1
Myynti konsernin ulkopuolelle	949,9	926,2	57,0	54,1			1 006,9	980,4
Segmenttien välinen myynti	3,1	2,7	0,1	0,0	-3,2	-2,7		
Liikevaihto	953,0	928,9	57,1	54,1	-3,2	-2,7	1 006,9	980,4
Liikevoitto	272,9	286,5	4,6	2,3	-9,9	-10,5	267,7	278,3
Varat	704,3	627,3	47,3	47,2	227,5	161,2	979,0	835,7
Velat	160,1	127,3	16,6	16,2	288,4	182,6	465,1	326,1
Investoinnit	73,8	42,0	3,3	4,2	0,8	0,7	77,9	46,8
Poistot	34,5	33,8	2,1	1,9	0,5	0,5	37,1	36,2
Arvonalentumiset	1,4	3,8					1,4	3,8
Liiketoiminnan rahavirta	287,9	298,4	7,5	3,4	-80,2	-80,8	215,2	221,0
Investointien rahavirta	-67,5	-43,1	-3,2	-4,0	-0,6	-0,0	-71,3	-47,1
Rahoituksen rahavirta							-73,5	-152,4
Henkilöstö keskimäärin, hlöä	3 188	3 132	329	339	23	24	3 540	3 495

Konsernieriin sisältyy konsernieliminoiteja seuraavasti: liikevaihto 3,2 (2012: 2,7) miljoonaa euroa, liikevoitto 0,0 (2012: 0,0) miljoonaa euroa, varat ja velat 11,8 (2012: 10,1) miljoonaa euroa. Muut konsernierät ovat konsernihallinnon kuluja sekä segmenteille kohdistamattomia rahoitus- ja muita eriä.

Liikevaihto tulosityksittäin

milj. €	2013	2012
Lääkeliiketoiminta	953,0	928,9
Alkuperälääkkeet	390,4	403,7
Erityistuotteet	384,9	367,2
Eläinlääkkeet	70,8	69,2
Fermion	63,5	48,4
Sopimusvalmistus ja muut	43,3	40,5
Diagnostiikkaliiketoiminta	57,1	54,1
Konsernierät	-3,2	-2,7
Konserni yhteensä	1 006,9	980,4

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Maantieteelliset alueet esitetään päämarkkina-alueittain. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaan sijaintimaan mukaan. Varat ja investoinnit esitetään niiden sijaintimaan mukaan.

milj. €	Suomi		Skandinavia		Muu Eurooppa		Pohjois-Amerikka		Muut maat		Konserni	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Myynti konsernin ulkopuolelle	274,6	257,3	130,7	126,3	328,8	302,5	146,0	150,7	126,8	143,7	1 006,9	980,4
Varat	897,2	762,8	24,3	27,5	57,1	45,1			0,4	0,3	979,0	835,7
Investoinnit	77,2	45,9	0,3	0,5	0,3	0,4			0,1	0,1	77,9	46,8

2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

milj. €	2013	2012
Myyntivoitot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä ja aineettomista hyödykkeistä	0,9	0,5
Vuokratuotot	0,3	0,5
Kurssivoitot ja -tappiot	1,9	-0,4
Muut liiketoiminnan tuotot	2,9	5,9
Muut liiketoiminnan kulut	-0,5	-0,2
Yhteensä	5,6	6,3

3. Poistot ja arvonalentumiset

Toimintokohtaiset poistot ja arvonalentumiset

milj. €	2013	2012
Myytyjen suoritteiden kulut	17,0	15,0
Myynti ja markkinointi	9,6	12,3
Tutkimus ja kehitys	4,3	4,8
Hallinto	7,6	8,0
Yhteensä	38,5	40,0

Poistot ja arvonalentumiset hyödykeryhmittäin

milj. €	2013	2012
Rakennukset ja rakennelmat	7,6	6,7
Koneet ja kalusto	18,5	17,8
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet yhteensä	26,2	24,5
Aineettomat oikeudet	10,8	13,8
Muut aineettomat hyödykkeet	1,6	1,7
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	12,3	15,5

Tilikaudella on kirjattu arvonalennus 1,4 (2012: 3,8) miljoonaa euroa aineettomista oikeuksista myynnin ja markkinoinnin kuluihin. Selvitys poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2013	2012
Palkat ja palkkiot	173,8	170,3
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	23,1	21,0
Etuuspohjaiset järjestelyt	3,2	4,3
Osakekannustinjärjestelmä		
Osakkeina toteutettavat	1,8	1,8
Rahana toteutettavat	2,0	3,4
Muut henkilösivukulut	14,3	14,0
Yhteensä	218,1	214,8
Henkilöstö keskimäärin	3 540	3 495

Segmenttikohtaiset henkilöstömäärät esitetään liitetiedossa 1. Toimintasegmentit.

Johdon työsuhde-etuudet esitetään kohdassa 29. Lähipiiritapahtumat.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakepohjaista kannustinjärjestelmää.

Vuonna 2010 alkaneessa järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus on päättänyt vuosittain vuosina 2010, 2011 ja 2012. Hallitus on päättänyt ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2010 ja kalenterivuodet 2010–2012. Vuonna 2011 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2011 ja kalenterivuodet 2011–2013 ja vuonna 2012 kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2012 ja kalenterivuodet 2012–2014. Kaikille ansaintajaksolle osallistuminen ja ansaintajaksolta palkkion saaminen on edellyttänyt, että avainhenkilö omistaa yhtiön osakkeita hallituksen päätöksen mukaisesti. Järjestelmän palkkio yhden kalenterivuoden mittaisilta ansaintajaksolta 2010, 2011 ja 2012 perustui Orion-konsernin liikevoiton kehittymiseen ja ansaintajaksolta 2010–2012 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2011–2013 ja 2012–2014 perustuu Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Vuonna 2013 alkaneessa järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus päättää vuosittain vuosina 2013, 2014 ja 2015. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2013 ja kalenterivuodet 2013–2015. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2013 perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja ansaintajaksolta 2013–2015 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Mahdollinen palkkio maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana ansaintajaksolta 2013 vuonna 2014, ansaintajaksolta 2011–2013 vuonna 2014, ansaintajaksolta 2012–2014 vuonna 2015 ja ansaintajaksolta 2013–2015 vuonna 2016. Palkkio ansaintajaksolta 2010 on maksettu osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana vuonna 2011. Palkkio ansaintajaksolta 2011 on maksettu osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana vuonna 2012. Palkkio ansaintajaksolta 2012 ja ansaintajaksolta 2010–2012 on maksettu osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana vuonna 2013.

Järjestelmiin liittyy sitouttamisjakso, jonka aikana järjestelmän perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa. Sitouttamisjaksojen päättymispäivät on kerrottu alla olevassa taulukossa. Kolmen vuoden ansaintajaksiin ei liity sitouttamisjaksoa.

Vuonna 2010 alkaneen järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 30 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. 31.12.2013 mennessä on palkkioina maksettu yhteensä 327 663 Orion Oyj:n B-osaketta.

Vuonna 2013 alkaneen järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 35 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa.

Järjestelmästä aiheutuvat kulut kirjataan sitouttamisjakson aikana. Odotettavissa olevia osinkoja ei ole erikseen otettu huomioon, koska osingot huomioidaan osakepalkkion määräytymisessä. Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon perustuvien ansaintajaksojen palkkioiden käyvät arvot on kerrottu alla olevassa taulukossa. Käyvät arvot on määritetty Binary "asset or nothing call" -optionarvostusmallilla.

Voimassa olevat ansaintajaksot

	2013	2013–2015	2012–2014	2011–2013
Ansaintajakson alkamispäivä	1.1.2013	1.1.2013	1.1.2012	1.1.2011
Ansaintajakson päättymispäivä	31.12.2013	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Sitouttamisjakson päättymispäivä	31.12.2015			
Osakepalkkioiden myöntämispäivä	20.3.2013	20.3.2013	19.3.2012	17.2.2011
Osakkeiden käypä arvo myöntämishetkellä, € ¹	20,65	20,65	16,60	16,39
Palkkioiden käypä arvo myöntämishetkellä, € ¹		6,06	4,96	4,85

¹ B-osakkeen myöntämispäivän päätöskurssi.

Luovutetut osakkeet

	2013	2012	2011
Tilikaudella luovutetut osakkeet, kpl	137 000	87 763	102 900
Osakekohtainen luovutushinta, € ¹	22,79	16,38	16,75
Luovutushinta yhteensä, milj. €	3,1	1,4	1,7
Sitouttamisjakson päättymispäivä ²	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012

¹ B-osakkeen luovutuspäivän keskikurssi.

² Koskee vain kalenterivuoden mittaisen ansaintajakson perusteella myönnettyjä osakkeita.

Tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2013	2012
Tilintarkastus	0,2	0,2
Tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,1
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,3	0,4

5. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. €	2013	2012
Korkotuotot rahavaroista	0,4	0,8
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	0,3	0,0
Valuuttakurssivoitot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja -veloista	3,6	4,0
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Rahoitustuotot yhteensä	4,4	4,9
Korkokulut jaksotettuun hankintamenuun kirjatusta veloista	4,0	2,6
Valuuttakurssitappiot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja -veloista	3,7	3,1
Muut rahoituskulut	0,5	0,9
Rahoituskulut yhteensä	8,3	6,6
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-3,9	-1,7

Konsernilla ei ole ollut tilikauden aikana huomattavia pitkän valmistusajan vaativia omaisuushankintoja, joten tilikaudella ei ole aktivoitu vieraan pääoman menoja.

Liikevoiton yläpuolelle kirjatut valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-)

milj. €	2013	2012
Liikevaihtoon sisältyvät	-2,9	-0,4
Myytyjen suoritteiden kuluihin sisältyvät	-0,2	0,0
Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät	1,9	-0,4
Toimintojen kuluihin sisältyvät	0,3	-0,1

6. Tuloverot

milj. €	2013	2012
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	65,0	70,0
Aikaisempien tilikausien tuloverot	0,2	0,0
Laskennalliset verot	-7,4	-0,3
Yhteensä	57,8	69,7

Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot

milj. €	2013	2012
Rahavirran suojauksen arvonmuutos (tuotto -/ kulu +)	0,0	-0,1
Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos (tuotto -/kulu +)		0,1
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät (tuotto -/kulu +)	-2,4	8,3

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan 24,5 %:n verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytys

milj. €	2013	2012
Tulos ennen veroja	264,0	276,6
Konsernin verot laskettuna kotimaan verokannalla	64,7	67,8
Verokannan muutoksen vaikutus	-7,0	
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	0,4	1,1
Verovapaat tuotot	-0,4	-0,1
Vähennyskelvottomat kulut	1,1	0,8
Verot edellisiltä tilikausilta	0,2	0,0
Muut erät	-1,1	0,1
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	57,8	69,7
Efektiivinen verokanta	21,9 %	25,2 %

7. Osakekohtainen tulos ja osinko

Laimentamaton osakekohtainen tulos

	2013	2012
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. €	206,2	206,9
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1 000 kpl	141 006	140 915
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	1,46	1,47

Laimennusvaikutuksella oikaistut osakekohtainen tulos

	2013	2012
Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa käytettävä tulos, milj. €	206,2	206,9
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa, 1 000 kpl	141 006	140 915
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	1,46	1,47

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä kauden aikana. Osakkeiden keskimääräistä lukumäärää on oikaistu tilikauden 2013 aikana konsernin hallussa olevilla omilla osakkeilla.

Osakekohtainen osinko

	2013	2012
Tilikaudella maksettu osinko, milj. €	183,4	183,2
Osakkeiden lukumäärä 31.12., 1 000 kpl	140 569	140 932
Tilikaudella maksettu osakekohtainen osinko, €	1,30	1,30

Osakekohtainen osinko lasketaan jakamalla tilikaudella maksettu osinko tilinpäätöspäivänä ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. 31.12.2013 konsernin hallussa oli 688 991 kpl yhtiön omia osakkeita.

Yhtiökokoukselle, joka pidetään 25.3.2014, ehdotetaan tilikaudelta 2013 jaettavaksi osinkona 1,25 euroa osakkeelta, yhteensä 175,7 miljoonaa euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole otettu huomioon tilinpäätöksessä.

8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

milj. €	Maa- ja vesialueet		Rakennukset ja rakennelmat		Koneet ja kalusto		Muut aineelliset hyödykkeet ¹		Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet		Yhteensä	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Hankintameno 1.1.	6,1	6,1	247,0	238,0	328,5	320,1	4,1	3,8	21,7	12,4	607,3	580,4
Lisäykset	0,0	0,0	12,2	6,9	16,5	17,1	0,7	0,2	40,7	15,9	70,1	40,2
Vähennykset	-0,2	-0,0	-0,5	-0,1	-9,5	-13,4	-0,1		-0,3		-10,6	-13,5
Siirrot tase-erien välillä			3,5	2,2	6,9	4,5	0,0		-10,4	-6,6	-0,0	0,0
Kurssierot					-0,3	0,2	-0,0	0,0	-0,0		-0,3	0,2
Hankintameno 31.12.	5,9	6,1	262,3	247,0	342,2	328,5	4,6	4,1	51,6	21,7	666,6	607,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0,2	0,2	-159,3	-152,8	-239,7	-234,1	-3,2	-3,1			-402,0	-389,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			0,4	0,1	8,2	12,3	0,1				8,8	12,4
Tilikauden poistot			-7,6	-6,7	-18,5	-17,8	-0,1	-0,1			-26,2	-24,5
Kurssierot					0,2	-0,1	0,0	-0,0			0,2	-0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0,2	0,2	-166,5	-159,3	-249,8	-239,7	-3,2	-3,2			-419,3	-402,0
Kirjanpitoarvo 1.1.	6,3	6,3	87,7	85,3	88,8	86,1	0,9	0,7	21,7	12,4	205,3	190,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,1	6,3	95,8	87,7	92,4	88,8	1,4	0,9	51,6	21,7	247,3	205,3

¹ Muut aineelliset hyödykkeet sisältävät pääosin vuokrahuoneistojen perusrakennuksia, asfaltointeja, ympäristöitä ja taide-esineitä.

Rahoitusleasingopimukset

Koneisiin ja kalustoon sisältyvä rahoitusleasingopimuksilla hankittu omaisuus

milj. €, 31.12.	2013	2012
Hankintameno	13,1	12,5
Kertyneet poistot	-10,8	-10,3
Kirjanpitoarvo	2,3	2,2

Koneiden ja kaluston hankintamenoa lisäykseen sisältyy rahoitusleasingopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä 1,3 (2012: 0,5) miljoonaa euroa.

Tilikaudella ei ole esiintynyt viitteitä siitä, että aineellisten hyödykkeiden arvo saattaisi olla alentunut.

9. Aineettomat hyödykkeet

milj. €	Liikearvo		Aineettomat oikeudet ¹		Muut aineettomat hyödykkeet ²		Yhteensä	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Hankintameno 1.1.	13,5	13,5	138,7	138,2	55,1	53,8	207,3	205,5
Lisäykset			6,8	5,3	0,7	1,3	7,5	6,6
Vähennykset			-0,8	-4,8	-0,3	-0,0	-1,1	-4,8
Siirrot tase-erien välillä			0,0	-0,0			0,0	-0,0
Kurssierot			0,0	0,0	-0,0	0,0	-0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	13,5	13,5	144,7	138,7	55,5	55,1	213,6	207,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.			-80,7	-71,7	-50,7	-49,0	-131,4	-120,7
Vähennysten kertyneet poistot			0,8	4,8	0,1		0,9	4,8
Tilikauden poistot			-9,4	-10,0	-1,6	-1,7	-10,9	-11,7
Arvonalentumiset			-1,4	-3,8			-1,4	-3,8
Kurssierot			0,0	-0,0			0,0	-0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.			-90,7	-80,7	-52,2	-50,7	-142,9	-131,4
Kirjanpitoarvo 1.1.	13,5	13,5	58,0	66,6	4,3	4,8	75,8	84,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,5	13,5	54,0	58,0	3,3	4,3	70,8	75,8

¹ Aineettomat oikeudet sisältävät pääasiassa tuoteoikeuksia ja myyntilupia tasearvoltaan 35,4 (2012: 39,3) miljoonaa euroa sekä lisäksi ohjelmistoja, tavaramerkkejä, patenteja ja vapaakirjoja.

² Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät ulkopuolisille maksettuja ohjelmistojen kehittämismenoja ja liittymismaksuja.

Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo. Konsernilla ei ole sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä, vaan ne ovat hankittuja.

Liikearvojen ja aineellisten ja aineettomien omaisuuserien arvonalentumistestaukset

Liikearvo

Liikearvo 13,5 miljoonaa euroa on syntynyt Farnos-Yhtymä Oy:n hankinnasta vuonna 1990. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle, joka muodostaa Lääkeliikeyrityksensä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty arvonalentumistesteissä käyttöarvolaskelman avulla. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 5 vuoden ajanjakson. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu varovasti käyttäen kasvutekijänä nolla prosenttia. Johdon ennusteet perustuvat globaalin lääkealan kasvuun, lääkemyynnin markkinaosuuksiin sekä lääkkeiden markkinoiden ja myynnin odotettavissa olevaan kehitykseen.

Diskonttauskorkona on käytetty yksiköille määritettyä keskimääräistä pääomapainotettua tuottovaatimusta (WACC, weighted average cost of capital), jossa on otettu huomioon yksikköön liittyvät erityiset riskit. Diskonttauskorko on määritetty ennen veroja. Diskonttauskorko tilikaudella on 4,9 % (2012: 4,7 %).

Arvonalentumistestauksen perusteella ei tilikaudella ole ollut tarvetta liikearvon arvonalentumiskirjauksiin.

Minkään käytetyn keskeisen muuttujan muutos kohtuullisesti arvioituna ei johtaisi tilanteeseen, jossa rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmän kerrytettävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

Käyttönottamattomat aineettomat hyödykkeet

Käyttönottamattomien aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestit laaditaan vuosittain. Arvonalentumistestauksessa kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvoon. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 5–15 vuoden ajanjakson käyttöönotosta alkaen. Yli viiden vuoden ennusteiden käyttö perustuu tuotteiden

elinkaaren arvioituun pituuteen. Viiden vuoden jälkeisten rahavirtojen kasvu ei ylitä yhtiön tuotteiden tai lääketeollisuuden markkinoiden keskimääräistä kasvuvauhtia. Diskonttauskorot tilikaudella olivat 10–12 % ja ne on määritetty erikseen kullekin yksikölle huomioiden yksikön riskit.

Käyttöönottamattomien aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo on 18,1 (2012: 16,4) miljoonaa euroa.

Tilikaudella kirjatut arvonalennukset

Tilikaudella on kirjattu arvonalennuksia lääkeliikeyrityksien aineettomista oikeuksista yhteensä 1,4 (2012: 3,8) miljoonaa euroa. Arvonalennuksista 0,5 (2012: 2,1) miljoonaa euroa kohdistuu käyttöönottamattomiin aineettomiin oikeuksiin. Merkittävimmät arvonalennukset on tehty hankituista tuoteoikeuksista, joiden kehittäminen on lopetettu sekä tuotteista, jotka jo ovat markkinoilla, mutta joiden ennustetut kerrytettävissä olevat rahavirrat olivat kirjanpitoarvoa pienemmät. Tuoteoikeudet, joiden kehittäminen on lopetettu, on kirjattu koko tase-arvoltaan kuluksi.

Muutoin tilikaudella ei ole esiintynyt viitteitä siitä, että aineettomien hyödykkeiden arvo saattaisi olla alentunut.

10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

milj. €	2013	2012
Kirjanpitoarvo 1.1.	1,4	1,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,3	0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,7	1,4

Konsernin osakkuus- ja yhteisyritykset

Omistusosuus, %, 31.12.	Kotipaikka	2013	2012
Hangon Puhdistamo Oy	Hanko	50,0 %	50,0 %
Regattalämpö Oy	Hanko	42,6 %	42,6 %
Pharmaservice Oy	Helsinki	49,0 %	49,0 %

Hangon Puhdistamo Oy:n toimialana on omistajayritysten jäteveden puhdistus. Regattalämpö Oy tuottaa kiinteistöpalveluita omistajayritysten asuintaloille. Yritykset toimivat omakustannusperiaatteella kulut kattaen ja voittoon pyrkimättä, joten niiden vaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen on vähäinen. Pharmaservice Oy tuottaa annosjakelun tukipalveluita apteekeille.

Konsernin osakkuusyritysten yhteenlasketut taloudelliset tiedot

milj. €	2013	2012
Varat	4,8	3,1
Velat	4,9	3,8
Liikevaihto	13,4	5,3
Tilikauden voitot (+) ja tappiot (-)	0,6	0,2

Osakkuusyritysten viimeisimmät saatavissa olevat tilinpäätökset ovat vuosilta 2012 ja 2011.

11. Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat, 31.12.2013 tasearvoltaan 0,5 (2012: 0,5) miljoonaa euroa, sisältävät pääasiassa listaamattomien yhtiöiden osakkeita ja osuuksia. Osakkeet ja osuudet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

12. Eläkesaamiset ja -velvoitteet

Orion-konsernilla on etuusperusteisia eläkejärjestelyitä sekä Suomessa että Norjassa. Näitä eläkejärjestelyitä koskeva sääntely on jokseenkin samanlainen. Merkittävin yksittäinen eläkejärjestely on Suomessa sijaitseva Orionin Eläkesäätiö, jonka kautta hoidetaan Suomessa työskentelevien toimihenkilöiden eläkejärjestelyt. Eläkesäätiöön sisältyy kaikille toimihenkilöille kuuluva lakisääteinen eläkevakuutus (B-osasto), josta vain osa käsitellään IAS 19-standardin mukaisesti etuusperusteisena, sekä osalle toimihenkilöitä kohdistettu lisäeläkevakuutus (A-osasto), joka on kokonaan etuusperusteinen. Orionin eläkesäätiöön kuuluvia varoja on sijoitettu Suomen lainsäädännön mukaan. Eläkesäätiön varojen hallinnoinnista vastaavat säätiön johto ja hallitus. Konsernilla on myös muita Suomessa ja Norjassa sijaitsevia etuusperusteisia eläkejärjestelyitä, joihin liittyviä varoja hallinnoi konsernin ulkopuolinen taho.

Etuusperusteisten eläkejärjestelyjen tasearvojen määräytyminen

milj. € 31.12.	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2013	2013	2012	2012
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	247,4	7,7	217,4	7,3
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-274,0	-6,7	-255,7	-6,1
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	-26,6	1,0	-38,3	1,2
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	0,0	0,7	0,0	0,1
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-26,6	1,6	-38,3	1,3

Määrät taseessa

milj. € 31.12.	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2013	2013	2012	2012
Velat	2,0	1,6	1,1	1,4
Saaminen	-28,6	0,0	-39,4	-0,1
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-26,6	1,6	-38,3	1,3

Laajan tuloslaskelman etuusperusteiset eläkekulut

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2013	2013	2012	2012
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	4,8	0,5	3,9	0,5
Korkokulu ja -tuotto yhteensä	-1,6	0,0	-0,1	0,1
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	3,2	0,6	3,7	0,6
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	11,6	0,6	-33,9	-0,0
Eläkekulu (+) / tuotto (-) laajassa tuloslaskelmassa	14,7	1,2	-30,2	0,5

Etuusperusteiset eläkekulut toiminnoittain

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2013	2013	2012	2012
Myytyjen suoritteiden kulut	1,1		1,2	
Myynti ja markkinointi	0,5	0,1	0,6	0,2
Tutkimus ja kehitys	1,1		1,4	
Hallinto	0,5	0,5	0,6	0,4
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	3,2	0,6	3,7	0,6

Veloitteen nykyarvon muutokset

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2013	2013	2012	2012
Velvoite tilikauden alussa	217,4	7,5	215,4	6,9
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	4,8	0,5	3,9	0,5
Korkokulu	8,6	0,3	10,0	0,3
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät				
Taloutta koskevien oletusten muutoksesta johtuvat voitot (-) tai tappiot (+)	22,1	0,4	-6,2	0,4
Kokemusperäiset voitot (-) tai tappiot (+)	-0,2	0,3	-0,7	-0,4
Yhteensä	21,9	0,7	-6,9	-0,0
Kurssierot		-0,3		0,1
Maksetut etuudet	-5,2	-0,3	-4,9	-0,4
Velvoite tilikauden lopussa	247,4	8,4	217,4	7,5

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2013	2013	2012	2012
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	255,7	6,1	220,3	5,4
Korkotuotto	10,2	0,2	10,1	0,2
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät				
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuuntottamatta korkokuluun tai -tuottoon sisältyviä eriä	10,3	0,1	27,0	0,0
Yhteensä	10,3	0,1	27,0	0,0
Kurssierot		-0,3		0,1
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	3,0	0,7	3,2	0,6
Maksetut etuudet	-5,2	-0,2	-4,9	-0,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	274,0	6,7	255,7	6,1

Orionin Eläkesäätiön kautta toteutettuun järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen jakautuminen omaisuusryhmiin, prosenttiosuutena järjestelyyn kuuluvien kaikkien varojen käyvistä arvoista

%	2013	2012
Osakkeet kehittyneillä markkinoilla	43 %	41 %
Osakkeet kehittyvillä markkinoilla	8 %	9 %
Joukkovelkakirjalainat	31 %	36 %
Sijoitus- ja yritystodistukset	7 %	4 %
Kiinteistöt	7 %	4 %
Muut erät	4 %	6 %
Yhteensä	100 %	100 %

Muissa järjestelyissä varat ovat vakuutusyhtiöiden vastuulla eikä varojen jakautumista ole mahdollista esittää omaisuusryhmittäin.

Eläkesäätiön varoihin sisältyy vuonna 2013 emoyhtiö Orion Oyj:n osakkeita käyvältä arvoltaan 27,5 (2012: 36,3) miljoonaa euroa, joka on 9,7 % (2012: 14,2 %) järjestelyyn kuuluvista varoista.

Orionin Eläkesäätiössä käytetyt vakuutusmatemaattiset olettamukset

%	2013	2012
Diskonttauskorko	3,5	4,0
Inflaatioaste	2,0	2,0
Tuleva palkankorotusolettamus	1,2–2,3	1,2–2,3
Tuleva eläkkeiden korotusolettamus	2,0–2,5	2,0–2,5

Eläkesäätiössä pyritään sijoitusjakaamaan, joka hajauttaa eri omaisuuslajien riskiä pitkällä aikavälillä. Merkittävin osa varoista on sijoitettu osakkeisiin ja joukkovelkakirjalainoihin.

Konserni ennakoii maksavansa vuonna 2014 kannatusmaksuja eläkejärjestelyihin 17 miljoonaa euroa, josta etuus pohjaisten järjestelyjen osuus on 1 miljoonaa euroa.

Orionin Eläkesäätiön vastuovelka 247,4 miljoonaa euroa on diskontattu 3,5 %:n diskonttauskorolla. Jos diskonttaus-korkoa muutetaan +/- 0,5 %-yksikköä, niin muutoksen vaikutus vastuuelkaan on -23,7/+24,5 miljoonaa euroa.

Orion-konserni soveltaa uudistettua IAS 19 -standardia 1.1.2013 alkaen. Uudistetun standardin vaikutus konsernin raportointiin on esitetty konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Etuus pohjaisen velvoitteen duraation painotettu keskiarvo on 23 vuotta.

Orionin Eläkesäätiön diskonttaamattomien eläke-etuuksien odotettavissa oleva maturiteettijakauma

milj. €	2013
Alle 1 vuosi	5,2
1–5 vuotta	40,1
5–10 vuotta	42,8
10–15 vuotta	45,0
15–20 vuotta	46,2
20–30 vuotta	85,4
yli 30 vuotta	103,0
Yhteensä	367,6

Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin riskeille, joista olennaisimpia on kuvattu lähemmin alla.

Varojen ja velvoitteen volatilitteetti

Järjestelyistä aiheutuvan nettovelan laskentaan käytetään diskonttauskorkoa, joka perustuu yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen tuottoon. Pitkällä aikavälillä konsernin tavoitteena on saada etuus pohjaisiin järjestelyihin kuuluville varoille diskonttauskoron ylittävää tuottoa, sillä osa varoista koostuu oman pääoman ehtoisista sijoituksista, joiden tuoton odotetaan pitkällä aikavälillä olevan korkeampi kuin diskonttauskoron perusteena olevien joukkovelkakirjalainojen tuotto. Kun varoille saatava tuotto ylittää tai alittaa diskonttauskoron, etuus pohjaisiin järjestelyihin kuuluvien varojen arvo muuttuu. Tämä saattaa johtaa yli- tai alijäämän syntymiseen järjestelyssä. Orionin Eläkesäätiön vakavaraisuusasema on hyvä, minkä vuoksi Orionin Eläkesäätiö sietää hyvinkin voimakkaan osakemarkkinoiden laskun.

Muutokset joukkovelkakirjalainojen tuotoissa

Joukkovelkakirjalainojen tuoton muuttuessa konserni voi joutua muuttamaan diskonttauskorkoa. Tämä vaikuttaa etuus pohjaisiin järjestelyihin kuuluvien velvoitteiden arvoihin sekä laajaan tuloslaskelmaan kirjattaviin etuus pohjaisiin järjestelyihin liittyviin eriin. Toisaalta osa näiden järjestelyjen varoista on sijoitettu joukkovelkakirjalainoihin, joiden arvon muutos saattaa kompensoida osittain velvoitteen arvon muutoksen vaikutusta nettovelan arvoon.

Inflaatoriski

Etuusperusteisten järjestelyjen veloitteen määrä kasvaa, kun inflaatio kasvaa. Järjestelyihin kuuluvia varoja on sijoitettu mm. oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, joihin inflaation vaikutus on vähäinen. Inflaation kiihtyminen saattaa tämän vuoksi kasvattaa etuusperusteisten järjestelyjen alijäämää.

Odotettavissa oleva elinikä

Etuusperusteisten järjestelyjen veloitteet liittyvät pitkälti elinikäisten etuuksien tuottamiseen jäsenille. Odotettavissa olevan eliniän nousu kasvattaa tällöin etuusperusteisten järjestelyjen veloitteen määrää.

13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Eläkeveloitteet	0,3	0,1
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,6	1,7
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	0,3	0,2
Yhteensä	1,2	2,0

Laskennalliset verovelat

milj. €, 31.12.	2013	2012
Poistoero ja varaukset	19,7	24,0
Eläkesaaminen	5,4	9,1
Konserniyhdistelyn ja -eliminoitien vaikutukset	0,3	0,4
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	4,6	6,4
Muut veronalaiset tilapäiset erot	2,1	2,6
Yhteensä	32,1	42,5

Laskennallisten verojen muutokset

milj. €	2013	2012
Eläkesaamiset ja -veloitteet	4,3	0,0
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	-1,1	0,8
Poistoero ja varaukset	4,3	0,6
Konserniyhdistelyn vaikutukset	0,1	0,1
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	1,8	-1,0
Vähennyskelpoiset tappiot ja muut jaksotuserot	0,3	-0,1
Yhteensä	9,7	0,3

Konsernilla oli 31.12.2013 yhteensä 5,2 (2012: 5,2) miljoonaa euroa sellaisia väliaikaisia eroja, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Saamiset liittyvät ulkomaisten tytäryhtiöiden vahvistettuihin tappioihin jotka eivät vanhene, mutta niihin sisältyvän verohyödyn realisoituminen ei ole todennäköistä.

Tilikauden aikana tuloveroja on kirjattu 2,4 (2012: -8,3) miljoonaa euroa oman pääoman lisäykseksi ja omassa pääomassa on 2,4 (2012: 0,0) miljoonaa euroa kirjattuja veroja.

Suomen eduskunta hyväksyi joulukuussa 2013 yhteisöverokannan muuttamisen 24,5 prosentista 20 prosenttiin. Konsernin laskennalliset verot on määritetty 20 prosentin verokannan mukaisesti.

14. Muut pitkäaikaiset saamiset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Lainasaamiset osakkuusyryyksiltä	0,7	0,9
Muut lainasaamiset		0,2
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,5	0,4
Yhteensä	1,2	1,6

Lainasaamisissa on sekä korollisia että korottomia saamisia. Kirja-arvot eivät merkittävästi poikkea käyvästä arvosta.

15. Vaihto-omaisuus

milj. €, 31.12.	2013	2012
Aineet ja tarvikkeet	38,9	44,4
Keskeneräiset tuotteet	37,3	37,4
Valmiit tuotteet ja tavarat	119,3	97,5
Yhteensä	195,5	179,2

Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu nettorealisointiarvoa vastaavaksi kirjaamalla tilikauden kuluksi 16,1 (2012:10,7) miljoonaa euroa.

16. Myyntisaamiset ja muut saamiset

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2013	2013	2012	2012
Myyntisaamiset	169,9	169,9	151,5	151,5
Tuloverosaamiset	0,9	0,9	1,4	1,4
Saamiset osakkuusyryyksiltä	0,0	0,0	0,0	0,0
Siirtosaamiset	22,3	22,3	24,9	24,9
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	0,8	0,8	0,7	0,7
Muut saamiset	25,7	25,7	7,7	7,7
Yhteensä	219,7	219,7	186,3	186,3

Muiden saamisten merkittävin erä on arvonlisäverosaamiset 3,8 (2012: 3,2) miljoonaa euroa.

Myyntisaamisten ikäjakauma

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2013	2013	2012	2012
Erääntymättömät	132,6	132,6	116,3	116,3
Erääntyneet 1–30 päivää	27,6	27,6	24,8	24,8
Erääntyneet 31–60 päivää	3,3	3,3	2,2	2,2
Erääntyneet 61–90 päivää	0,8	0,8	1,1	1,1
Erääntyneet yli 90 päivää	5,6	5,6	7,1	7,1
Yhteensä	169,9	169,9	151,5	151,5

Rahamarkkinasijoitukset ovat hankintahetkellä maturiteetiltaan yli 3 ja enintään 6 kuukautta. Myyntisaamisten ja muiden lyhytaikaisten saamisten kirjanpitoarvo on kohtuullinen arvio niiden käyvistä arvosta. Myyntisaamisista ja muista saamisista tilikaudella kirjatut arvonalennukset olivat 0,4 (2012: 0,3) miljoonaa euroa.

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2013	2012
Saamatta olevat rojallit	12,2	15,9
Saamatta olevat tutkimuspalveluhyvitykset	2,2	1,4
Sitouttamisjaksolle jaksotetut osakepalkkiot	1,5	1,0
Etukäteen maksettuja huolto- ja ylläpitomaksuja	1,3	1,4
Saamatta olevat T&K -avustukset	0,9	0,5
Saamatta olevat korvaukset	0,9	0,8
Hinnanerokorvaukset	0,5	0,9
Muut siirtosaamiset	2,9	3,0
Yhteensä	22,3	24,9

Siirtosaamisten lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät poikkea käyvistä arvoista.

17. Rahavarat

milj. €, 31.12.	2013	2012
Käteinen raha ja pankkitilit	187,7	130,2
Rahamarkkinasijoitukset	27,0	15,0
Yhteensä	214,7	145,2

Rahavaroihin sisältyvät rahamarkkinasijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia sijoitus- ja yritystodistuksia, joiden maturiteetti on enintään 3 kuukautta.

18. Oma pääoma

Osakepääoman muutokset

	A-osakkeita	B-osakkeita	Yhteensä	Osakepääoma milj. €
1.1.2012 osakkeita yhteensä	44 993 218	96 264 610	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2012 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-1 726 000	1 726 000		
31.12.2012 osakkeita yhteensä	43 267 218	97 990 610	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2013 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-1 244 402	1 244 402		
31.12.2013 osakkeita yhteensä	42 022 816	99 235 012	141 257 828	92,2
31.12.2013 yhtiön hallussa olevat omat osakkeet		-688 991	-688 991	
31.12.2013 osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita	42 022 816	98 546 021	140 568 837	
31.12.2013 ääniä yhteensä ilman omia osakkeita	840 456 320	98 546 021	939 002 341	

Orionilla oli 31.12.2013 yhteensä 141 257 828 (141 257 828) osaketta, joista A-osakkeita oli 42 022 816 (43 267 218) kappaletta ja B-osakkeita 99 235 012 (97 990 610) kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 (92 238 541,46) euroa. Joulukuun 2013 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 688 991 (325 991) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2013 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 939 002 341 (963 008 979) ääntä.

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Orionin osakkeilla ei ole nimellisarvoa. A- ja B-osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on noin 0,65 euroa osakkeelta.

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Yhtiöjärjestyksen 3 §:n nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeiden muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärän puitteissa. Vuoden 2013 aikana osakkeita muunnettiin yhteensä 1 244 402 kappaletta.

Orionin yhtiöjärjestyksen mukaan kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. Yhtiössä voi olla enintään 500 000 000 A-osaketta ja 1 000 000 000 B-osaketta.

Orionin varsinainen yhtiökokous 19.3.2013 valtuutti hallituksen päättämään sekä yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta että osakeannista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hankkimisvaltuutus on voimassa 18 kuukautta ja osakeantivaltuutus viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Hallitus on oikeutettu päättämään enintään 600 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman B-osakkeen luovuttamisesta. Valtuutusta on käytetty liitetiedossa 4 kohdassa "Osakeperusteiset maksut" mainitulla tavalla.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 1,25 euroa osakkeelta.

Käyttörahassto

milj. €	2013	2012
Käyttörahassto 1.1.	0,5	0,5
Käyttörahassto 31.12.	0,5	0,5

Muut rahastot

milj. €	2013	2012
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,9	0,9
Vararahastot	0,8	0,2
Suojausrahassto	-0,1	-0,2
Yhteensä	1,6	0,8

Suojausrahassto sisältää rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien kertyneet käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Osingot ja muu voitonjako

Tilikaudella 2013 osinkoa jaettiin 1,30 (2012: 1,30) euroa osakkeelta. Oman pääoman palautusta ei jaettu tilikaudella 2013 (2012: 0,12 euroa osakkeelta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta). Lisäksi voittovaroista jaettiin lahjoituksina 0,3 (2012: 0,3) miljoonaa euroa.

19. Varaukset

milj. €	Eläke- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2013	0,1		0,0	0,1
Käytetyt varaukset	-0,1			-0,1
Varausten lisäykset	0,1	0,1	0,0	0,1
31.12.2013	0,1	0,1	0,0	0,2

milj. €, 31.12.	2013	2012
Pitkäaikaiset varaukset	0,1	0,1
Lyhytaikaiset varaukset	0,1	
Yhteensä	0,2	0,1

Eläke- ja uudelleenjärjestelyvaraukset

Eläkevarauksiin sisältyy työttömyyseläkekuluvarauksia vuonna 2009 irtisanotuista henkilöistä sekä työttömyysturvavarauksia vuonna 2013 irtisanotuista henkilöistä, jotka eivät ole toistaiseksi työllistyneet tai mahdollisesti eivät tule työllistymään. Uudelleenjärjestelyvaraus liittyy Ruotsissa vuonna 2013 tehtyihin irtisanomisiin. Varauksien odotetaan realisoituvan seuraavan 1–5 vuoden aikana.

20. Korolliset velat

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2013	2013	2012	2012
Lainat rahoituslaitoksilta	83,0	82,1	106,0	103,5
Joukkovelkakirjalainat	148,9	147,7		
Rahoitusleasingvelat	1,4	1,6	1,5	1,7
Pitkäaikaiset yhteensä	233,3	231,4	107,4	105,2

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2013	2013	2012	2012
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	23,0	23,8	28,0	29,0
Rahoitusleasingvelat	1,1	1,2	0,9	1,0
Muut korolliset velat	0,4	0,4	0,3	0,3
Lyhytaikaiset yhteensä	24,5	25,4	29,3	30,4

Velkojen käypä arvo on määritetty diskonttaamalla tulevat ennakoidut kassavirrat nykyhetken käyttäen korkoa, joilla konserni saisi vastaavaa lainaa tilinpäätöshetkellä. Tilinpäätöspäivän markkinakorot olivat 0,39–1,11 %, jonka päälle on diskonttauksessa lisätty yritysکوhtainen marginaali. Joukkovelkakirjalainan käypänä arvona on käytetty pankista saatua markkinahintaa.

Valtaosa korollisista veloista on euromääräisiä tai täysimääräisesti valuuttariskiltä suojattuja.

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

milj. €, 31.12.	2013	2012
Enintään yksi vuosi	1,2	1,0
Yli vuosi mutta enintään viisi vuotta	1,5	1,1
Yli viisi vuotta		0,5
Yhteensä	2,7	2,6

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

milj. €, 31.12.	2013	2012
Enintään yksi vuosi	1,1	0,9
Yli vuosi mutta enintään viisi vuotta	1,4	1,0
Yli viisi vuotta		0,5
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	2,5	2,4
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,2	0,3
Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä	2,7	2,6

21. Muut pitkäaikaiset velat

milj. €, 31.12.	2013	2012
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,4	0,7
Muut pitkäaikaiset velat	0,1	0,1
Yhteensä	0,5	0,8

22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

milj. €, 31.12.	2013	2012
Ostovelat	60,0	59,3
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1,7	8,0
Muut velat osakkuusyhtiöille	0,2	0,2
Siirtovelat	76,0	61,3
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,6	0,4
Muut velat	34,4	15,5
Yhteensä	173,0	144,6

Muiden velkojen merkittävin erä on arvonlisäverovelat 5,3 (2012: 4,5) miljoonaa euroa.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2013	2012
Osakekannustinjärjestelmästä aiheutuvat velat	5,3	3,1
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	38,3	40,3
Etukäteen saatuja myyntituottoja	8,3	0,7
Maksamattomat hintaoikaisut	5,9	3,1
Maksamattomat rojaltit	3,7	4,4
Maksamattomat alennukset	2,7	2,2
Siirtyvät korot	2,5	0,2
Maksamattomat tutkimuskulut	1,5	2,1
Muut siirtovelat	7,8	5,2
Yhteensä	76,0	61,3

Ostovelkojen ja muiden lyhytaikaisten velkojen lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

23. Rahoitusvarat ja -velat ryhmittäin

milj. €, 31.12.	2013	2012
Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa		
Lyhytaikaiset	0,0	0,0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat		
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	0,8	0,7
Lainat ja muut saamiset		
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,5	0,7
Myyntisaamiset	169,9	151,5
Muut saamiset	13,9	17,6
Rahavarat	214,7	145,2
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Myytävissä olevat sijoitukset	0,5	0,5
Rahoitusvarat yhteensä	400,2	316,1
Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa		
Pitkäaikaiset	0,2	0,7
Lyhytaikaiset	0,0	0,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvelat		
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	0,9	0,2
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	233,3	107,4
Muut pitkäaikaiset velat	0,1	0,1
Ostovelat	60,0	59,3
Muut lyhytaikaiset velat	13,8	10,1
Lyhytaikaiset korolliset velat	24,5	29,3
Rahoitusvelat yhteensä	332,7	207,3

Taseessa johdannaissopimukset sisältyvät muihin saamisiin ja muihin velkoihin.

24. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää markkinariskeistä ja vastapuoliriskistä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa riittävä maksuvalmius. Konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttakurssiriski ja vastapuoliriski.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on kuvattu hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa. Rahoituksen johtoryhmä vastaa rahoituspolitiikan toteuttamisesta. Rahoituksen hoito on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

24.1. Markkinariski

Markkinariski koostuu valuuttakurssi-, korko- ja sähkönhintariskistä. Konsernilla ei tilinpäätöshetkellä ollut osake- tai osakerahastosijoituksia.

24.1.1. Valuuttakurssiriski

Konsernin valuuttakurssiriski on jaettu transaktioriskiin ja translaatoriskiin.

Transaktioriski

Transaktioriski muodostuu ulkomaan valuutan määräisistä liiketoiminnallisista (mm. myynnit ja ostot) ja rahoituksellisista (mm. lainat, talletukset ja korkovirrat) tase-eristä ja tulevista ennustetuista kassavirroista. Ennustetuissa kassavirroissa huomioidaan seuraavan 12 kuukauden erät. Transaktioriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Määrältään suurin valuuttariski muodostuu Yhdysvaltain dollareissa tapahtuvasta myynnistä. Muut merkittävät valuutat ovat Japanin jeni, Ruotsin kruunu, Norjan kruunu, Iso-Britannian punta, Puolan zloty ja Venäjän rupla. Muiden valuuttojen osalta yhden yksittäisen valuutan osuus ei ole merkittävä konsernin kokonaispositiossa.

Rahoituspolitiikan mukaisesti merkittävien valuuttojen tase-erät suojataan normaalisti välillä 90–105 % ja 12 kuukauden ennakoituiden kassavirrat välillä 0–50 %. Suojausinstrumentteina käytetään enintään 12 kuukauden pituisia valuuttajohdannaisia. Alla on erittely liiketoiminnallisten erien positiosta.

milj. €, 31.12.	USD		Muut merkittävät valuutat	
	2013	2012	2013	2012
Taseen nettopositio	23,0	14,4	26,5	13,8
Ennustettu nettopositio (12 kk)	46,7	88,1	82,4	70,4
Nettopositio yhteensä	69,7	102,5	109,0	84,2
Suojaavat valuuttajohdannaiset	-32,8	-28,3	-20,6	-21,2
Avoin nettopositio yhteensä	36,8	74,2	88,4	63,0

Konsernin sisäiset lainat ja talletukset ovat tytäryhtiön paikallisessa valuutassa ja näistä merkittävimmät on suojattu täysimääräisesti valuutanvaihtosopimuksilla.

Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja vai rahoitusvaroja ja -velkoja.

Translaatoriski

Translaatoriski muodostuu euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omista pääomista. Näiden tytäryhtiöiden oma pääoma 31.12.2013 oli 59,1 (2012: 49,9) miljoonaa euroa. Merkittävän translaatoriski muodostuu Iso-Britannian punnasta. Translaatiopositiota ei ole suojattu.

Herkkyysanalyysi

Valuuttakurssien muutosten vaikutusta konsernin tulokseen (ennen verovaikutusta) ja omaan pääomaan tilinpäätöshetkellä on kuvattu alla EUR/USD-valuuttakurssin osalta. Herkkyysanalyysissä oletetaan valuuttakurssimuutoksen olevan +/- 10 % (USD heikkenee/vahvistuu 10 %) ja muiden tekijöiden pysyvän muuttumattomina. IFRS 7:n mukainen herkkyysanalyysi sisältää ainoastaan taseessa olevat rahoitusvarat ja -velat ja siten analyysissä ei ole huomioitu positiioon kuuluvaa ennustettua seuraavan 12 kuukauden valuuttavirtaa. Herkkyysanalyysissä ei huomioida myöskään mahdollista translaatiopositiota.

milj. €, 31.12.	Vaikutus tulokseen		Vaikutus omaan pääomaan	
	2013	2012	2013	2012
USD +/- 10 %	0,9/-1,1	1,3/-1,5	0	0

24.1.2. Sähkön hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan sähkömarkkinahintojen muutoksista aiheutuvaa riskiä. Sähkön markkinahinta vaihtelee runsaasti mm. sääolosuhteiden, vesitilanteen sekä päästökaupan mukaan. Orion-konserni hankkii käyttämänsä sähköenergian osittain kiinteähintaisena sopimuksena ja osittain Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena ja altistuu jälkimmäisen osalta sähkön hintavaihtelulle. Hintariskiltä on suojattu käyttäen suojausinstrumentteina Nord Poolissa noteerattavia vakioehtoisia sähköjohdannaisinstrumentteja.

Johdannaisten nimellisarvot olivat yhteensä 2,5 (2012: 5,0) miljoonaa euroa. Johdannaisten markkina-arvostetaan käyttäen Nord Poolin päätöskursseja. Konserni ei ole vuonna 2013 enää soveltanut IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa.

24.1.3. Korkoriski

Korkotason muutokset vaikuttavat konsernin rahavirtaan ja tulokseen. Konsernin korollinen vieras pääoma oli 31.12.2013 yhteensä 257,8 (2012: 136,7) miljoonaa euroa. Konserni on altistunut korkotason noususta aiheutuvalle korkoriskille Euroopan Investointipankilta nostettujen pitkäaikaisten lainojen osalta. Näiden lainojen pääoma oli 31.12.2013 yhteensä 106,0 (2012: 124,4) miljoonaa euroa ja lainojen korko on sidottu euribor-korkoon. Näistä lainoista on suojattu koronvaihtosopimuksella 18,8 miljoonaa euroa, joiden osalta Orion maksaa kiinteää korkoa.

Mikäli korkotaso nousisi vuonna 2014 paralleelista yhdellä prosenttiyksiköllä (1 %) tilinpäätöshetkellä hinnoitelluista koroista muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomana, konsernin arvioidut korkokulut vuonna 2014 kasvaisivat 0,9 miljoonaa euroa (ennen verovaikutusta).

Konsernin altistumista markkinakorkojen muutoksille vähentää osittain se, että konsernin rahamarkkinasijoitukset, jotka 31.12.2013 olivat 27,0 (2012: 15,0) miljoonaa euroa, on sijoitettu lyhyen koron instrumentteihin. Kun nämä sijoitukset huomioidaan edellä esitettyssä herkkyysanalyysissä, konsernin arvioidut nettorahoituskulut kasvaisivat 0,6 miljoonaa euroa vuonna 2014.

IAS 39:n määrittelemää rahavirran suojauslaskentaa sovelletaan korkojohdannaisilla suojattuihin lainoihin. 31.12.2013 on omaan pääomaan kirjattu korkojohdannaisista käyvän arvon arvostusta -0,2 (2012: -0,3) miljoonaa euroa (ennen verovaikutusta). Näiden korkojohdannaisten nimellisarvot olivat yhteensä 18,8 (2012: 31,9) miljoonaa euroa.

24.2. Vastapuoliriski

Vastapuoliriskin toteutuessa konsernin vastapuoli ei täytä sopimusvelvoitteitaan ja tämän seurauksena konsernilta jää varoja saamatta. Maksimi luottoriski 31.12.2013 on 386,5 (2012: 315,0) miljoonaa euroa, joka koostuu rahoitusvaroista vähennettynä rahoitusveloissa olevien johdannaisten arvoilla. Pääasialliset riskit liittyvät myyntisaamiin ja rahavaroihin.

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee sijoitusten ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset. Vastapuolille on luottokelpoisuuden ja vakavaraisuuden perusteella määritetty limiitit, joita seurataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Sijoitukset ovat pääosin jälkimarkkinakelpoisissa, enintään 3 kuukauden pituisissa korkoinstrumenteissa.

Konsernin asiakasluottopolitiikka määrittelee asiakkaiden luottokelpoisuusvaatimukset. Lääketeollisuudessa myyntisaamiset tyypillisesti keskittyvät eri maantieteellisten alueiden jakelijoille. Tietyissä maissa konserni myy myös suoraan paikallisille sairaaloille. Konsernin myyntisaamisista noin 70 % koostuu saamisista 25 suurimmalta asiakkaalta. Merkittävimmät yksittäiset asiakkaat ovat lääkemyynnin markkinointikumppani Novartis sekä lääkejakelija Oriola-KD Oyj. Myyntisaamiin ei uskota sisältyvän oleellista riskiä. Tilikauden tulosvaikutteiset luottotappiot olivat 0,4 miljoonaa euroa.

24.3. Maksuvalmiusriski

Konsernin tavoitteena on säilyttää hyvä maksuvalmiusasema kaikissa olosuhteissa. Maksuvalmiutta turvaavat liiketoiminnan kassavirran sekä rahavarojen ja muiden rahamarkkinasijoitusten lisäksi 100 miljoonan euron sitovat, nostamattomat kahdenkeskiset luottolimiitit, jotka erääntyvät vuonna 2017. Tämän lisäksi konsernilla on käyttämättömiä pankkitililimiittejä sekä 100 miljoonan euron vahvistamaton yritystodistusohjelma, josta tilinpäätöshetkellä ei ollut laskettu liikkeelle yritystodistuksia.

Konsernin korollinen velka 31.12.2013 oli 257,8 (2012: 136,7) miljoonaa euroa. Rahoitusleasingvelat poislukien korollisten velkojen keskimaturiteetti on 4 vuotta 4 kuukautta. Konsernin rahavarat 31.12.2013 olivat 214,7 (2012: 145,2) miljoonaa euroa, jotka osaltaan pienentävät maksuvalmiusriskiä. Konsernin likviditeetin turvaamiseksi ylimääräiset kassavarat sijoitetaan pääsääntöisesti lyhytaikaisiin jälkimarkkinakelpoisiin, hyvän luottokelpoisuuden omaaviin euromääräisiin korkoinstrumentteihin. Jokaiselle sijoituskohteelle on määritelty kohdekohtainen limiitti.

Rahoitusvelkojen ja koronmaksujen ennustetut diskonttaamattomat rahavirrat

milj. €, 31.12.2013	2014	2015	2016	2017	2018–	Yhteensä
Rahalaitoslainojen lyhennykset	23,0	23,0	15,9	15,9	28,2	106,0
Joukkovelkakirjalainojen lyhennykset					150,0	150,0
Rahoitusleasingvelkojen lyhennykset	1,1	0,6	0,4	0,4		2,5
Muiden velkojen lyhennykset	0,4					0,4
Koronmaksut	5,2	5,2	5,2	5,3	9,5	30,4
Rahavirta yhteensä, korolliset rahoitusvelat	29,7	28,9	21,5	21,5	187,7	289,2
Ostovelat	60,0					60,0
Muut korottomat velat	11,3	0,1				11,4
Rahavirta yhteensä, korottomat rahoitusvelat	71,3	0,1				71,4
Johdannaissopimukset	0,6	0,2	0,2			1,0
Rahavirta yhteensä, johdannaissopimukset	0,6	0,2	0,2			1,0
Rahavirta yhteensä, kaikki	101,6	29,2	21,6	21,5	187,7	361,7

milj. €, 31.12.2012	2013	2014	2015	2016	2017–	Yhteensä
Rahalaitoslainojen lyhennykset	28,0	23,0	23,0	15,9	44,1	134,0
Rahoitusleasingvelkojen lyhennykset	0,9	0,6	0,3	0,3	0,2	2,4
Muiden velkojen lyhennykset	0,3					0,3
Koronmaksut	1,5	1,2	1,2	1,0	1,7	6,7
Rahavirta yhteensä, korolliset rahoitusvelat	30,8	24,9	24,5	17,2	45,9	143,3
Ostovelat	59,3					59,3
Muut korottomat velat	10,1	0,1			0,0	10,2
Rahavirta yhteensä, korottomat rahoitusvelat	69,4	0,1			0,0	69,5
Johdannaissopimukset	0,4	0,4	0,3			1,1
Rahavirta yhteensä, johdannaissopimukset	0,4	0,4	0,3			1,1
Rahavirta yhteensä, kaikki	100,6	25,4	24,8	17,2	46,0	214,0

Vaihtuvakorkoisten lainojen koronmaksuja arvioitaessa on käytetty termiinikorkoja tai keskimääräistä sopimuksen mukaista viitekorkoa.

24.4. Pääomarakenteen hallinta

Konsernin taloudellisissa päämäärissä on pääomarakenteeseen liittyen määritetty tavoitteeksi säilyttää omavaraisuusaste, konsernin oma pääoma suhteessa taseen loppusummaan, vähintään 50 %:n tasolla. Tämä omavaraisuusaste ei ole yhtiön näkemys optimaalisesta pääomarakenteesta, vaan se on osa kokonaisuutta, jossa määritellään toiminnan kasvuun ja kannattavuuteen liittyviä tavoitteita sekä yhtiön osingonjakopolitiikka.

Yhtiön rahalaitoslainojen ehdoissa on määritelty kovenantteja, joiden rikkoutuessa velkojalla on halutessaan oikeus eräännyttää velka enneaikaisesti. Seuraavissa taulukoissa on esitetty lainoissa määriteltyjen taloudellisten kovenanttien tasot ja niiden vastaavat arvot 31.12.2013.

TALOUDELLISET KOVENANTIT	Vaatusmus
Konsernin omavaraisuusaste	>32 %
Konsernin korolliset velat / EBITDA	<2,0:1
Konsernin EBITDA / nettokorkokulut	>8:1

Konsernin omavaraisuusaste (sis. ennakkomaksut)

31.12.	2013	2012
Oma pääoma, milj. €	513,9	509,6
Taseen loppusumma, milj. €	979,0	835,7
Omavaraisuusaste (sis. ennakkomaksut), %	52,5 %	61,0 %

Konsernin korolliset velat / konsernin EBITDA

milj. €, 31.12.	2013	2012
Korolliset velat	257,8	136,7
EBITDA	306,2	318,3
Korolliset velat / EBITDA	0,8	0,4

Konsernin EBITDA / nettokorkokulut

milj. €, 31.12.	2013	2012
EBITDA	306,2	318,3
Nettokorkokulut	3,6	1,7
EBITDA / nettokorkokulut	85	182

25. Ehdolliset velat

Vakuudet ja vastuusitoumukset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Annetut vakuudet omista sitoumuksista		
Annetut kiinteistökiinnitykset	32,0	41,0
josta Orionin Eläkesäätiölle annetut		9,0
Takaukset	2,4	1,5
Muut	0,3	0,3

Merkittävät oikeudelliset asiat

Oikeudenkäynti Sandoz-yhtiöitä vastaan on sovittu

Orion tiedotti 5.12.2013, että Orion ja Hospira, Inc. -yhtiö ("Hospira") sekä Sandoz Inc. ja Sandoz Canada Inc. -yhtiöt (jäljempänä yhdessä "Sandoz") ovat solmineet sovintosopimuksen oikeudenkäynnissä, jossa Orion ja Hospira olivat patentejaan puolustaakseen haastaneet Sandozin oikeuteen Yhdysvalloissa Sandozin jätettyä Orionin Precedex[®]-valmisteen geneeristä versiota koskevan myyntilupahakemuksen. Sovinnon kohteena oleva oikeudenkäynti koskee Orionin patenttia nro 4,910,214 sekä Orionin ja Hospiran yhteistä patenttia nro 6,716,867.

Sovintosopimuksen ehtojen mukaan Sandoz saa tuoda Yhdysvaltain markkinoille Precedex-valmisteen geneerisen version 26.12.2014, elleivät tietyt markkinoilletuloon liittyvät ehdot toteutuessaan johda aikaisempaan Sandozin markkinoilletulopäivään.

Oikeudenkäynti Caraco Pharmaceuticals Laboratories, Ltd -yhtiötä vastaan

Orion Oyj on aloittanut 12.11.2010 yhdessä Hospira, Inc. -yhtiön kanssa patenttiloukkausoikeudenkäynnin Yhdysvalloissa Caraco Pharmaceutical Laboratories, Ltd. -yhtiötä vastaan puolustaakseen Yhdysvalloissa voimassa olevaa Orionin ja Hospiran yhteistä patenttia nro 6,716,867. Oikeudenkäynnin vastaajaksi on myöhemmin lisätty myös Gland Pharma Ltd.

Caraco on hakenut lupaa valmistaa ja markkinoida Yhdysvalloissa geneeristä versiota Precedex® -nimisestä (dexmedetomidini hydrokloridi 100 µg/ml) Orionin alkuperälääkkeestä, jota markkinoi Yhdysvalloissa Orionin lisenssikumppani Hospira.

Orion arvioi, että kulut oikeudenkäynnistä Caracoa vastaan tulevat olemaan olennaisesti pienemmät kuin aikaisemmin Yhdysvalloissa vireillä olleiden entakaponipatenttioikeudenkäyntien kustannukset.

26. Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot ja maturiteetti

milj. €, 31.12.	2013	2012
Valuuttajohdannaiset¹		
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	67,8	52,0
Valuuttaoptiot	47,2	51,3
Koronvaihtosopimukset²	18,8	22,3
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset³		9,6
Sähköjohdannaisten nimellismäärä GWh	57	110

milj. €, 31.12.	2013	2012
Sähköjohdannaisten maturiteetti		
Enintään vuosi	1,6	2,5
Yli vuosi mutta enintään kaksi vuotta	0,9	1,6
Yli kaksi vuotta		0,9
Yhteensä	2,5	5,0

¹ Valuuttajohdannaisten maturiteetti on alle yhden vuoden.

² Koronvaihtosopimukset erääntyvät 4 vuoden kuluessa.

³ Valuutan- ja koronvaihtosopimusten maturiteetti on alle 2 vuotta.

Johdannaissopimusten käyvät arvot

milj. €, 31.12.	2013			2012
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Netto
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa				
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	0,6	-0,1	0,5	0,3
Valuuttaoptiot	0,1	-0,1	0,1	0,2
Sähköjohdannaiset		-0,7	-0,7	
Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa				
Koronvaihtosopimukset	0,0	-0,2	-0,2	-0,3
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset				0,2
Sähköjohdannaiset				-0,6

Kaikki johdannaiset ovat OTC-johdannaisia ja niiden käypänä arvona on käytetty tilinpäätöspäivänä saatavilla olevia markkinanoteerauksia. Johdannaisten käyvät arvot on esitetty taseessa bruttomääräisinä. Voimassaolevat johdannaisten netotussopimukset edellyttävät netotusta vain maksuhäiriötilanteessa.

Johdannaissopimusten luokittelu käypien arvojen hierarkiaa käyttäen

milj. €, 31.12.2013	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset		0,5		0,5
Valuuttaoptiot		0,1		0,1
Koronvaihtosopimukset		-0,2		-0,2
Sähköjohdannaiset	-0,7			-0,7

milj. €, 31.12.2012	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset		0,3		0,3
Valuuttaoptiot		0,2		0,2
Koronvaihtosopimukset		-0,3		-0,3
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset		0,2		0,2
Sähköjohdannaiset	-0,6			-0,6

Tason 1 johdannaisten käypä arvo perustuu markkinoilta saataviin noteerauksiin. Tason 2 johdannaisten käypä arvo perustuu markkinoilta saatuihin tietoihin. Tason 3 johdannaisten käypä arvo ei ole arvioitavissa markkinoilta saatavilla tiedoilla.

Konsernissa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan käypien arvojen hierarkian tasojen väliset siirrot kirjataan sille päivälle, jona siirron aiheuttanut tapahtuma on toteutunut. Tasojen välillä ei ole tapahtunut siirtoja raportointikauden aikana.

27. Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

milj. €, 31.12.	2013	2012
Enintään vuosi	2,5	2,4
Yli vuosi mutta enintään viisi vuotta	3,9	4,1
Yhteensä	6,4	6,5
Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokramenot tilikaudella	4,7	3,9

Muihin vuokrakuluihin sisältyy pääsääntöisesti kulut ulkomailta vuokratuista toimitiloista.

Konserni vuokralle antajana

Vuokratuotot on esitetty liitteessä 2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut. Vuokratuotot sisältävät pääsääntöisesti henkilökunnalta ja ulkopuolisilta saatuja vuokria konsernin omistamista kiinteistöistä.

Konsernilla ei ole rahoitusleasingosopimuksia, joissa konserni olisi vuokralle antajana.

28. Konserniyritykset

Konserniyritykset 31.12.2013

	Konserni		Emoyhtiö	
	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %
Lääkeliiketoiminta				
Emoyhtiö Orion Oyj				
Fermion Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Harmaaparta, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kalkkipellontie 2, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kapseli, Hanko	100,00	100,00		
Kiinteistö Oy Pilleri, Hanko	70,39	70,39		
Kiinteistö Oy Tonttuvainio, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Export Oy, Espoo ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
Saiph Therapeutics Oy, Espoo ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
FinOrion Pharma India Pvt. Ltd.	100,00	100,00	95,00	95,00
OOO Orion Pharma, Venäjä	100,00	100,00		
Orion Pharma (Austria) GmbH, Itävalta	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (Ireland) Ltd., Irlanti	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma A/S, Tanska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AB, Ruotsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AG, Sveitsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AS, Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma BVBA, Belgia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma d.o.o., Slovenia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma GmbH, Saksa	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Hellas, Pharmakeftiki Mepe, Kreikka	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Ilac Pazarlama Ticaret Limited Sirketi, Turkki ¹	100,00	100,00	90,00	90,00
Orion Pharma Kft., Unkari	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Poland Sp. z o.o., Puola	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Romania S.R.L., Romania ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.L., Espanja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.r.l., Italia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma s.r.o., Slovakia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma s.r.o., Tsekki	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma SA, Ranska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma, Inc., USA ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (Ukraine) LLC	100,00	100,00	95,00	95,00
Orionfin Unipessoal, Lda., Portugali	100,00	100,00	100,00	100,00
OÜ Orion Pharma Eesti, Viro	100,00	100,00	100,00	100,00
UAB Orion Pharma, Liettua	100,00	100,00	100,00	100,00
Diagnostiikkaliiketoiminta				
Orion Diagnostica Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
GeneForm Technologies Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00		
Orion Diagnostica AB, Ruotsi	100,00	100,00		
Orion Diagnostica AS, Norja	100,00	100,00		
Orion Diagnostica Danmark A/S, Tanska	100,00	100,00		

¹ Yhtiöt eivät harjoita liiketoimintaa

Konsernissa ei ole 1/5-osan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevia yrityksiä, joita ei ole yhdistelty osakkuus- tai tytäryhtiöinä.

29. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin Orion-konsernissa katsotaan kuuluvan emoyhtiö Orion Oyj, tytäryritykset, osakkuusyrietykset, yhteisyritykset, Orion Oyj:n hallituksen jäsenet, Orion-konsernin johtoryhmän jäsenet, edellä mainittujen henkilöiden läheiset perheenjäsenet, edellä mainittujen henkilöiden määräysvalta-yhteisöt sekä Orionin Eläkesäätiö.

Lähipiiriliiketoimet

Konsernilla ei ole merkittäviä liiketapahtumia lähipiirin kanssa lukuun ottamatta etuspohjaisia eläkekuluja Orionin Eläkesäätiön kanssa.

Johdon työsuhde-etuudet

milj. €	2013	2012
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	6,0	4,0
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,5	0,4

Palkat ja palkkiot¹

milj. €	2013	2012
Toimitusjohtaja Timo Lappalainen	1,4	1,0
Hannu Syrjänen, puheenjohtaja	0,1	0,1
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja	0,1	0,1
Sirpa Jalkanen	0,0	0,1
Eero Karvonen	0,0	0,1
Matti Kavetvuori		0,0
Timo Maasilta	0,1	0,1
Heikki Westerlund	0,1	0,1
Hallituksen jäsenet yhteensä	0,4	0,4

¹ Tarkat luvut dokumentissa 'Selvitys Orion-konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä', kohdassa 'Palkka- ja palkkioselvitys'.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % sovitusta eläkepalkasta. Lisäksi yhdellä johdon jäsenellä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana eläketason ollessa 60 % eläkepalkasta. Emoyhtiön toimitusjohtajan lakisääteisestä eläkkeestä on tilikauden aikana kirjattu kuluja 0,2 miljoonaa euroa ja lisäeläkkeestä 0,1 miljoonaa euroa.

Lainat, takaukset ja muut vakuudet lähipiirissä

Orion Oyj:llä on 0,7 miljoonan euron lainasaaminen Pharmaservice Oy:ltä, jossa koronmaksu on ehdollinen sekä 0,0 miljoonan euron koroton lainasaaminen Hangon Puhdistamo Oy:ltä.

30. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden jälkeen ei ole tiedossa sellaisia olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat voineet vaikuttaa tilinpäätöslaskelmiin.

Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma

milj. €	Liitetieto	2013	2012
Liikevaihto	1	812,4	808,9
Liiketoiminnan muut tuotot	2	9,0	12,4
Liiketoiminnan kulut	3,4	-587,5	-553,0
Poistot ja arvonalentumiset	4	-28,7	-30,4
Liikevoitto		205,1	237,9
Rahoitustuotot ja -kulut	5	10,2	7,9
Voitto ennen satunnaisia eriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja		215,3	245,8
Satunnaiset erät	6	21,5	11,0
Tilinpäätössiirrot	7	-1,6	2,2
Tuloverot	8	-54,4	-61,3
Tilikauden voitto		180,8	197,7

Tase

Vastaavaa

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2013	2012
Aineettomat oikeudet		43,2	47,5
Muut pitkävaikutteiset menot		3,1	4,2
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	9	46,3	51,7
Maa-alueet		3,5	3,7
Rakennukset ja rakennelmat		82,8	73,1
Koneet ja kalusto		63,7	61,7
Muut aineelliset hyödykkeet		1,2	0,6
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat		44,7	14,9
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	10	196,0	154,0
Osuudet saman konsernin yrityksissä		88,6	89,5
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä		2,0	2,2
Muut sijoitukset		0,7	0,8
Sijoitukset yhteensä	11	91,4	92,5
Pysyvät vastaavat yhteensä		333,6	298,1
Vaihto-omaisuus	12	139,5	127,6
Pitkäaikaiset saamiset	13	0,1	0,2
Myyntisaamiset	14	151,3	134,2
Muut lyhytaikaiset saamiset	14	65,4	40,1
Rahoitusarvopaperit	15	27,0	15,0
Rahat ja pankkisaamiset		158,4	104,8
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		541,7	421,9
Vastaavaa yhteensä		875,4	720,0

Vastattavaa

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2013	2012
Osakepääoma		92,2	92,2
Käyvän arvon rahasto		-0,2	-0,3
Käyttörahasto		0,5	0,5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		0,9	0,9
Kertyneet voittovarot		55,2	47,5
Tilikauden voitto		180,8	197,7
Oma pääoma yhteensä	16	329,5	338,5
Tilinpäätössiirtojen kertymä	17	71,6	70,0
Pakolliset varaukset	18	0,6	0,7
Lainat rahoituslaitoksilta		83,0	106,0
Joukkovelkakirjalainat		148,9	
Muut pitkäaikaiset velat		0,4	0,7
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	19	232,3	106,7
Ostovelat		55,8	56,0
Muut lyhytaikaiset velat		185,5	148,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	20	241,3	204,0
Vastattavaa yhteensä		875,4	720,0

Rahoituslaskelma

milj. €	2013	2012
Liikevoitto	205,1	237,9
Poistot ja arvonalentumiset	28,7	30,4
Muut oikaisut	4,1	1,0
Oikaisut liikevoittoon yhteensä	32,8	31,4
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	-21,4	12,6
Vaihto-omaisuuden muutos	-11,9	-21,8
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	24,2	-18,6
Käyttöpääoman muutos yhteensä¹	-9,2	-27,7
Maksetut korot	-6,2	-6,5
Saadut osingot ²	14,4	9,8
Saadut korot ²	3,5	4,6
Maksetut verot	-60,4	-60,5
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	180,0	188,9
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-6,7	-6,3
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-57,2	-32,1
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	0,0	0,0
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	1,7	1,2
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-0,1	-0,0
Muiden sijoitusten myynnit		0,6
Myönnetyt lainat		-0,0
Lainasaamisten takaisinmaksut	1,2	1,2
Investointien rahavirta yhteensä	-61,0	-35,4
Lyhytaikaisten lainojen nostot	9,6	13,8
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1,5	-1,1
Pitkäaikaisten lainojen nostot	148,9	75,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-28,0	-26,4
Omien osakkeiden hankinta	-9,6	
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-183,8	-200,1
Saadut konserniavustukset	11,0	10,5
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-53,4	-128,2
Rahavarojen muutos	65,6	25,3
Rahavarat 1.1. ³	119,8	94,4
Rahavarojen muutos	65,6	25,3
Rahavarat 31.12. ³	185,4	119,8

¹ Emoyhtiön ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden välisten lyhytaikaisten lainojen ja saamisten muutokset sisältyvät bruttomääräisinä emoyhtiön käyttöpääoman muutokseen.

² Tytäryhtiöiden maksamat osingot ja korot sisältyvät emoyhtiön liiketoiminnan rahavirtaan.

³ Rahavarat sisältävät rahojen ja pankkisaamisten lisäksi likvidit arvopaperit, joiden arvon vaihteluun on erittäin vähäinen riski.

Emoyhtiön tilinpäätöksen 2013 liitetiedot

Yleiset tiedot

Orion Oyj on Orion-konsernin emoyhtiö ja sen kotipaikka on Espoo. Yhtiön Y-tunnus on 1999212-6.

Orion Oyj:n ensimmäinen tilikausi oli 1.7.–31.12.2006, koska yhtiö syntyi 1.7.2006 entisen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj listautui Helsingin pörssiin 3.7.2006.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Orion Oyj:n tilinpäätös laaditaan noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolakia sekä tilinpäätöksen laatimista koskevia muita säännöksiä ja määräyksiä.

Pysyvät vastaavat

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, joista vähennetään suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan ja ne lasketaan tasapoistoina.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoisiin sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuunpoistetut hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Eri hyödykeryhmien taloudelliset pitoajat ovat seuraavat:

• aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta
• liikearvo	5–20 vuotta
• rakennukset ja rakennelmat	20–40 vuotta
• koneet, laitteet ja kalusto	5–10 vuotta
• kuljetusvälineet	6 vuotta
• muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta

Liikearvon pitoaika on pääsääntöisesti 5 vuotta. Eräissä tapauksissa liikearvon taloudellinen pitoaika on arvioitu pitemmäksi, kuitenkin enintään 20 vuodeksi. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät tai säilyttävät muut pitkävaikutteiset menot aktivoidaan ja ne poistetaan pääsääntöisesti 5 vuodessa.

Suunnitelman mukaisia poistoja ei tehdä maa-alueista eikä arvonkorotuksista. Arvonkorotuksia on tehty tuotanto- ja toimitilakiinteistöihin 1970- ja 1980-luvulla. Arvonkorotukset perustuvat hyödykkeiden erillisarvostukseen.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa itse valmistettujen tuotteiden osalta standardihintaa käyttäen, sekä ostettujen tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä.

Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopapereihin sisältyy lyhytaikaisia korkosijoituksia. Rahoitusinstrumentit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Valuuttamääräiset saamiset ja velat sekä johdannaissopimukset

Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvostamisessa käytetään Euroopan Keskuspankin noteeraamia tilinpäätöspäivän kurssveja. Syntyneet kurssivoitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituserien kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Valuuttariskin suojaamiseksi tehdyt valuuttajohdannaiset arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöspäivän kurssiin. Operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten käypä arvo kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, ja valuuttamääräisiä lainoja ja saamia suojaavien valuuttajohdannaisten käypä kirjataan rahoituksen kurssieroihin.

Yhtiö on myös solminut sähköjohdannaissopimuksia, joilla suojataan erittäin todennäköisiä ennakoituja sähköostojen rahavirtoja sekä korkojohdannaissopimuksia, joilla suojataan lainojen rahavirtoja. Suojaussuhteen tehokkuus todennetaan sekä ennen kuin suojauslaskenta aloitetaan että säännöllisesti sen jälkeen vähintään kvartaaleittain. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon. Omaan pääomaan kirjatut arvostusvoitot ja -tappiot siirretään tuloslaskelmaan raportointikaudella, jolloin suojattu rahavirta kirjataan tuloslaskelmaan. Suojaussuhteen tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin kuluihin sähköjohdannaisten osalta ja korkojohdannaisten osalta rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina tuotoista vähennetään ne vastaiset menot, joiden suorittamiseen yhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa. Samoin vähennetään tuotoista ne vastaiset menetykset, joiden toteutumista pidetään ilmeisenä.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuville kurssieroilta. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehitteillä olevan tuotteen tutkimus- ja tuotekehitysmenojen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojektissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konsernin muille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojalit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja tuotekehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojalit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän oikeudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisjakson aikana. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön palveluksessa olevalle henkilöstölle on järjestetty eläketurva Orionin Eläkesäätiössä ja eläkevakuutusyhtiöissä. Lisäeläketurva on järjestetty eläkesäätiössä niille toimihenkilöille, joiden työsuhde on alkanut ennen 25.6.1990 ja jatkuu eläkkeelle siirtymiseen asti. Lisäksi joillekin johdon jäsenille on järjestetty lisäeläkevakuutukset eläkevakuutusyhtiöissä. Orionin Eläkesäätiön eläkevastuu on täysin katettu.

Tuloverot

Tuloveroina esitetään verotettavan tuloksen perusteella lasketut verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisu. Tilinpäätökseen ei kirjata laskennallisia verovelkoja ja -saamia, mutta liitetiedoissa ilmoitetaan taseeseen merkittävissä olevat laskennalliset verovelat ja -saamiset. Nämä laskennalliset verovelat tai -saamiset lasketaan verotuksen ja tilinpäätöksen välisille olennaisille jaksotuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

1. Liikevaihto

Liikevaihto toimialoittain

milj. €	2013	2012
Lääkeliiketoiminta	812,4	808,9
Yhteensä	812,4	808,9

Liikevaihto markkina-alueittain

milj. €	2013	2012
Suomi	271,8	253,8
Skandinavia	85,4	81,5
Muu Eurooppa	249,8	229,4
Pohjois-Amerikka	109,0	124,2
Muut maat	96,3	120,0
Yhteensä	812,4	808,9

2. Liiketoiminnan muut tuotot

milj. €	2013	2012
Palveluveloitustuotot konserniyrityksiltä	5,7	5,8
Käyttöomaisuuden myyntivoittoa	0,9	0,4
Vuokratuotot	0,8	0,6
Muut liiketoiminnan tuotot	1,7	5,7
Yhteensä	9,0	12,4

3. Pakollisten varausten muutos

milj. €	2013	2012
Muiden pakollisten varausten muutos	0,1	0,1
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	0,1	0,1

4. Liiketoiminnan kulut ja poistot

Liiketoiminnan kulut

milj. €	2013	2012
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-16,1	-11,8
Valmistus omaan käyttöön	-2,2	-3,7
Materiaalit ja palvelut		
Ostot tilikauden aikana	220,4	210,0
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	4,2	-10,0
Ulkopuoliset palvelut	37,0	36,2
Yhteensä	261,5	236,2
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	109,5	106,1
Eläkekulut	18,3	17,1
Osakekannustinjärjestelmä	4,8	4,9
Muut henkilösivukulut	7,3	7,3
Yhteensä	139,8	135,4
Liiketoiminnan muut kulut	204,5	196,9
Yhteensä	587,5	553,0

Vapaaehtoiset henkilösivukulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2013	2012
Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa mainitut toimeksiannot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,0	0,1
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,2

Poistot ja arvonalentumiset

milj. €	2013	2012
Arvonalentumiset	1,4	3,8
Muut poistot	27,4	26,6
Yhteensä	28,7	30,4

Tilikauden poistot tase-erittäin on esitetty taseen liitetiedoissa 9–10.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin

	2013	2012
Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin tilikaudella	2 269	2 267

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakepohjaista kannustinjärjestelmää.

Vuonna 2010 alkaneessa järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus on päättänyt vuosittain vuosina 2010, 2011 ja 2012. Hallitus on päättänyt ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2010 ja kalenterivuodet 2010–2012. Vuonna 2011 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2011 ja kalenterivuodet 2011–2013 ja vuonna 2012 kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2012 ja kalenterivuodet 2012–2014. Kaikille ansaintajaksolle osallistuminen ja ansaintajaksolta palkkion saaminen on edellyttänyt, että avainhenkilö omistaa yhtiön osakkeita hallituksen päätöksen mukaisesti. Järjestelmän palkkio yhden kalenterivuoden mittaisilta ansaintajaksolta 2010, 2011 ja 2012 perustui Orion-konsernin liikevoiton kehittymiseen ja ansaintajaksolta 2010–2012 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2011–2013 ja 2012–2014 perustuu Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Vuonna 2013 alkaneessa järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus päättää vuosittain vuosina 2013, 2014 ja 2015. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2013 ja kalenterivuodet 2013–2015. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2013 perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja ansaintajaksolta 2013–2015 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Mahdollinen palkkio maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana ansaintajaksolta 2013 vuonna 2014, ansaintajaksolta 2011–2013 vuonna 2014, ansaintajaksolta 2012–2014 vuonna 2015 ja ansaintajaksolta 2013–2015 vuonna 2016. Palkkio ansaintajaksolta 2010 on maksettu osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana vuonna 2011. Palkkio ansaintajaksolta 2011 on maksettu osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana vuonna 2012. Palkkio ansaintajaksolta 2012 ja ansaintajaksolta 2010–2012 on maksettu osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana vuonna 2013.

Järjestelmiin liittyy sitouttamisjakso, jonka aikana järjestelmän perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa. Kolmen vuoden ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa.

Vuonna 2010 alkaneen järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 30 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. 31.12.2013 mennessä on palkkioina maksettu yhteensä 327 663 Orion Oyj:n B-osaketta.

Vuonna 2013 alkaneen järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 35 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa.

5. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. €	2013	2012
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	14,1	9,8
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osakkeiden myyntivoitot		0,1
Osinkotuotot muista osakkeista ja osuuksista	0,3	0,0
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	0,1	0,2
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	0,0	0,0
Korkotuotot muilta yrityksiltä	0,3	0,7
Muut rahoitustuotot	3,4	3,6
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-0,3	-1,0
Korkokulut muille	-3,9	-2,4
Muut rahoituskulut	-3,8	-3,1
Yhteensä	10,2	7,9

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy:

milj. €	2013	2012
Tuottoja osuuksista muissa yrityksissä	14,4	9,8
Korkotuottoja	0,4	1,0
Korkokuluja	-4,2	-3,5

6. Satunnaiset erät

milj. €	2013	2012
Saatu konserniavustus	21,5	11,0
Yhteensä	21,5	11,0

7. Tilinpäätössiirrot

milj. €	2013	2012
Poistoeron muutos	-1,6	2,2
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	-1,6	2,2

8. Tuloverot

milj. €	2013	2012
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	54,4	61,2
Aikaisempien tilikausien tuloverot	0,0	0,1
Yhteensä	54,4	61,3

Laskennallinen verovelka ja -saaminen

Emoyhtiön laskennallista verovelkaa tai -saamista ei ole merkitty yhtiön taseeseen.

Laskennallinen verosaaminen

milj. €	2013	2012
Pakollisista varauksista	0,1	0,2
Yhteensä	0,1	0,2

Laskennallinen verovelka

milj. €	2013	2012
Tilinpäätössiirroista	14,3	17,2
Arvonkorotuksista	3,3	4,0
Yhteensä	17,6	21,2

9. Aineettomat hyödykkeet

milj. €	Aineettomat oikeudet		Liikearvo		Muut pitkävaikutteiset menot		Yhteensä	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Hankintameno 1.1. ¹	119,9	119,9	68,3	68,3	53,8	52,5	241,9	240,6
Lisäykset	6,1	4,8			0,6	1,3	6,7	6,1
Vähennykset	-0,8	-4,8			-0,3	-0,0	-1,0	-4,8
Siirrot tase-erien välillä	0,0						0,0	
Hankintameno 31.12.	125,3	119,9	68,3	68,3	54,1	53,8	247,6	241,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. ¹	-72,4	-64,1	-68,3	-68,3	-49,6	-47,9	-190,3	-180,2
Vähennysten kertyneet poistot	0,7	4,8			0,1		0,8	4,8
Tilikauden poistot	-9,0	-9,3			-1,5	-1,7	-10,5	-11,0
Arvonalennukset	-1,4	-3,8					-1,4	-3,8
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-82,0	-72,4	-68,3	-68,3	-51,1	-49,6	-201,4	-190,3
Kirjanpitoarvo 1.1.	47,5	55,8			4,2	4,6	51,7	60,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	43,2	47,5			3,1	4,2	46,3	51,7
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.	3,7	4,2			0,8	1,1	4,6	5,2
Poistoeron muutos, lisäys (+), vähennys (-)	-0,6	-0,4			-0,3	-0,2	-0,9	-0,7
Kertynyt erotus 31.12.	3,2	3,7			0,5	0,8	3,7	4,6

¹ Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot lasketaan vastaavalla tavalla.

10. Aineelliset hyödykkeet

milj. €	Maa- ja vesi- alueet		Rakennukset ja rakennelmat		Koneet ja kalusto		Muut aineelliset hyödykkeet ¹		Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		Yhteensä	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Hankintameno 1.1. ¹	3,7	3,7	176,6	169,4	206,4	199,7	1,8	1,8	14,9	8,9	403,3	383,5
Lisäykset	0,0	0,0	11,5	5,6	11,7	12,8	0,6	0,0	36,2	11,8	60,1	30,2
Vähennykset	-0,2	-0,0	-0,3	-0,1	-5,0	-10,3	-0,0		-0,0		-5,5	-10,4
Siirrot tase-erien välillä			3,3	1,8	3,1	4,1			-6,4	-5,9	-0,0	
Hankintameno 31.12.	3,5	3,7	191,1	176,6	216,1	206,4	2,4	1,8	44,7	14,9	457,9	403,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. ¹			-103,5	-99,5	-144,6	-142,5	-1,2	-1,1			-249,3	-243,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			0,3	0,1	4,0	9,3	0,0				4,3	9,4
Tilikauden poistot			-5,0	-4,1	-11,8	-11,4	-0,0	-0,0			-16,9	-15,6
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.			-108,3	-103,5	-152,4	-144,6	-1,2	-1,2			-261,9	-249,3
Kirjanpitoarvo 1.1.	3,7	3,7	73,1	69,9	61,7	57,2	0,6	0,6	14,9	8,9	154,0	140,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,5	3,7	82,8	73,1	63,7	61,7	1,2	0,6	44,7	14,9	196,0	154,0
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.			31,5	32,4	34,0	34,6	0,0	0,0			65,5	67,0
Poistoeron muutos, lisäys (+), vähennys (-)			0,3	-0,9	2,1	-0,6	0,0	-0,0			2,4	-1,5
Kertynyt erotus 31.12.			31,7	31,5	36,2	34,0	0,1	0,0			67,9	65,5

¹ Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot lasketaan vastaavalla tavalla.

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2013 on 41,9 (2012: 39,0) miljoonaa euroa. Maa-alueiden hankintameno on sisälly arvonnkorotuksia 0,1 (2012: 0,1) miljoonaa euroa ja rakennusten hankintameno 16,5 (2012: 16,5) miljoonaa euroa.

11. Sijoitukset

milj. €	Osuudet saman konsernin yrityksissä		Saamiset saman konsernin yrityksiltä		Osuudet omistus-yhteisyhteisöissä		Saamiset omistus-yhteisyhteisöiltä ¹		Muut osakkeet ja osuudet		Lainasaamiset ¹		Yhteensä	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Hankintameno 1.1.	121,7	121,7	10,6	11,7	1,3	1,3	0,9	0,9	0,5	1,8	0,3	0,3	135,4	137,8
Lisäykset	0,1	0,0		0,0									0,1	0,0
Vähennykset			-0,9	-1,1			-0,2			-1,3	-0,0	-0,0	-1,2	-2,4
Kurssierot			-0,0	0,0									-0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	121,8	121,7	9,7	10,6	1,3	1,3	0,7	0,9	0,5	0,5	0,2	0,3	134,3	135,4
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-40,0	-40,0	-2,9	-2,9						-0,8			-42,9	-43,7
Muutos tilikauden aikana										0,8				0,8
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-40,0	-40,0	-2,9	-2,9									-42,9	-42,9
Kirjanpitoarvo 1.1.	81,7	81,7	7,8	8,8	1,3	1,3	0,9	0,9	0,5	1,0	0,3	0,3	92,5	94,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	81,8	81,7	6,8	7,8	1,3	1,3	0,7	0,9	0,5	0,5	0,2	0,3	91,4	92,5

¹ Saaminen omistusyhteisyykseltä ja lainasaaminen ovat OYL:n mukaisia pääomalainasaamisia.

12. Vaihto-omaisuus

milj. €, 31.12.	2013	2012
Aineet ja tarvikkeet	30,9	35,5
Keskeneräiset tuotteet	13,2	14,8
Valmiit tuotteet/Tavarat	92,5	74,7
Muu vaihto-omaisuus	3,0	2,6
Yhteensä	139,5	127,6

13. Pitkäaikaiset saamiset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Pitkäaikaiset saamiset konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,0	0,0
Lainasaamiset omistusyhteisyyksiltä		0,0
Muut lainasaamiset	0,1	0,2
Yhteensä	0,1	0,2

14. Lyhytaikaiset saamiset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Myyntisaamiset	114,3	103,1
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	37,1	31,1
Lainasaamiset	4,1	3,1
Muut saamiset	0,2	0,2
Siirtosaamiset	21,5	11,0
Yhteensä	62,9	45,4
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	0,0	0,0
Muut lainasaamiset	0,2	0,2
Muut saamiset	18,5	2,7
Siirtosaamiset	20,8	22,9
Yhteensä	216,7	174,3

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2013	2012
Saamatta olevia rojalteja	12,2	15,9
Saamatta olevia hyvityksiä	2,2	1,4
Etukäteen maksettuja huolto- ja ylläpitomaksuja	1,3	1,4
Etukäteen maksettuja kannustinpalkkioita	1,3	0,9
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	0,8	0,7
Saamatta olevia tutkimus- ja tuotekehitysavustuksia	0,6	0,3
Saamatta olevia hinnanerokorvauksia	0,5	0,9
Muut siirtosaamiset	1,9	1,5
Yhteensä	20,8	22,9

15. Rahoitusarvopaperit

milj. €, 31.12.	2013	2012
Muut arvopaperit: korkoinstrumentit	27,0	15,0
Yhteensä	27,0	15,0

Markkina- ja kirjanpitoarvojen erotus

milj. €, 31.12.	2013	2012
Markkina-arvo	27,0	15,0
Vastaava kirjanpitoarvo	-27,0	-15,0
Rahoitusarvopapereiden korkosaamiset siirtosaamisissa	-0,0	-0,0
Erotus	0,0	-0,0

16. Oma pääoma

Osakepääoma

milj. €	2013	2012
Osakepääoma 1.1.	92,2	92,2
Osakepääoma 31.12.	92,2	92,2

Käyvän arvon rahasto

milj. €	2013	2012
Käyvän arvon rahasto 1.1.	-0,3	-0,0
Sähköjohdannaisten suojaus	-0,0	0,0
Valuutan- ja koronvaihtosopimusten suojaus	0,1	-0,1
Koronvaihtosopimusten suojaus	0,1	-0,3
Käyvän arvon rahasto 31.12.	-0,2	-0,3

Käyttörahassto

milj. €	2013	2012
Käyttörahassto 1.1.	0,5	0,5
Käyttörahassto 31.12.	0,5	0,5

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

milj. €	2013	2012
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0,9	17,8
Pääoman palautus	0,0	-16,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	0,9	0,9

Kertyneet voittovarot

milj. €	2013	2012
Kertyneet voittovarot 1.1.	245,2	229,4
Yhtiökokouksen päätöksellä		
jaettu osinkona	-183,4	-183,2
käytetty lahjoituksiin	-0,3	-0,3
hankittu omia osakkeita	-9,6	
annettu osakepalkkioina	3,1	1,4
Maksamattomat osingot	0,1	0,1
Tilikauden voitto	180,8	197,7
Kertyneet voittovarot 31.12.	236,0	245,2

Emoyhtiön osakepääoma osakelajeittain

31.12.	2013		2012	
	kpl	EUR	kpl	EUR
A-sarja (20 ääntä/osake)	42 022 816		43 267 218	
B-sarja (1 ääni/osake)	99 235 012		97 990 610	
Yhteensä	141 257 828	92 238 541,46	141 257 828	92 238 541,46

Tilikauden 1.1.–31.12.2013 aikana on A-sarjan osakkeita muunnettu B-sarjan osakkeiksi yhteensä 1 244 402 kappaletta.

17. Tilinpäätössiirtojen kertymä

milj. €, 31.12.	2013	2012
Poistoero	71,6	70,0
Yhteensä	71,6	70,0

18. Pakolliset varaukset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Eläkevaraukset	0,6	0,7
Yhteensä	0,6	0,7

19. Pitkäaikainen vieras pääoma

milj. €, 31.12.	2013	2012
Lainat rahoituslaitoksilta	83,0	106,0
Joukkovelkakirjalainat	148,9	
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,4	0,7
Yhteensä	232,3	106,7

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

milj. €, 31.12.	2013	2012
Joukkovelkakirjalainat	150,0	
Lainat rahoituslaitoksilta	12,4	28,2
Yhteensä	162,4	28,2

20. Lyhytaikainen vieras pääoma

milj. €, 31.12.	2013	2012
Lainat rahoituslaitoksilta	23,0	28,0
Saadut ennakot	20,0	
Ostovelat	45,9	46,1
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	10,0	9,9
Muut velat	71,9	57,8
Siirtovelat	0,2	0,3
Yhteensä	82,1	68,0
Muut velat	8,8	10,8
Siirtovelat	61,6	51,1
Yhteensä	241,3	204,0

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2013	2012
Osakekannustinjärjestelmästä aiheutuvat velat	3,1	3,1
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	29,8	27,9
Etukäteen saatuja myyntituottoja	8,3	0,7
Maksamattomat hintaoikaisut	5,9	3,1
Maksamattomat rojalitit	3,7	4,4
Maksamattomat alennukset	2,7	2,2
Maksamattomat korot	2,5	0,2
Maksamattomat tutkimuskulut	1,5	2,1
Maksamattomat myynnin hyvitykset	0,8	0,2
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,6	0,4
Tuloverovelka	0,3	6,3
Muut siirtovelat	2,5	0,7
Yhteensä	61,6	51,1

Vieras pääoma sisältää

milj. €, 31.12.	2013	2012
Pitkäaikaisia korollisia velkoja	231,9	106,0
Pitkäaikaisia korottomia velkoja	0,4	0,7
Lyhytaikaisia korollisia velkoja	95,3	86,1
Lyhytaikaisia korottomia velkoja	146,0	117,9
Yhteensä	473,6	310,7

21. Toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Yhtiön toimielinten jäsenille maksetut palkat ja palkkiot

milj. €	2013	2012
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	1,7	1,4

Osapalkkioita ei ole maksettu.

Yhtiön toimielinten jäsenille ei ole annettu rahalainoja.

Johdon eläkesitoumukset

Yhtiön toimitusjohtajan eläkeikäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % sovitusta eläkepalkasta. Lisäksi yhdellä johdon jäsenellä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana eläketason ollessa 60 % eläkepalkasta.

22. Annetut vakuudet

Annetut vakuudet omista sitoumuksista

milj. €, 31.12.	2013	2012
Annetut kiinteistökiinnitykset	32,0	41,0

Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta

milj. €, 31.12.	2013	2012
Annetut takaukset	2,4	1,5

Annetut vakuudet yhteensä

milj. €, 31.12.	2013	2012
Kiinteistökiinnitykset yhteensä	32,0	41,0
Takaukset yhteensä	2,4	1,5

23. Vastuut ja vastuusitoumukset

Leasingsopimukset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Seuraavan 12 kuukauden aikana	1,3	1,1
12 kuukauden jälkeen	1,8	1,5
Yhteensä	3,1	2,6

Leasingvuokrasopimusten ehdot ovat tavanomaiset.

Muut vastuut

milj. €, 31.12.	2013	2012
Lääkevahinkovastuu	0,3	0,3

Kiinteistöinvestointien alv-vastuu

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2008–2013 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 6,1 miljoonaa euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2022.

24. Johdannaissopimukset

Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Sopimusten käypä arvo	0,5	0,3
Sopimusten nimellisarvo	67,8	52,0

Valuuttaoptiot

milj. €, 31.12.	2013	2012
Sopimusten käypä arvo	0,1	0,2
Sopimusten nimellisarvo	47,2	51,3

Valuutan- ja koronvaihtosopimukset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Sopimusten käypä arvo		0,2
Sopimusten nimellisarvo		9,6

Koronvaihtosopimukset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Sopimusten käypä arvo	-0,2	-0,3
Sopimusten nimellisarvo	18,8	22,3

Sähköjohdannaiset

milj. €, 31.12.	2013	2012
Sopimusten käypä arvo	-0,7	-0,6
Sopimusten nimellisarvo	2,5	5,0
Sopimusten nimellisarvo GWh:na	57	110

25. Omistukset muissa yrityksissä

Emoyhtiön omistus muissa yrityksissä on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 28. Konserniyritykset.

Kirjanpito- ja tositelajit 1.1.–31.12.2013

Kirjanpito- ja tositelajit

Päiväkirja	sähköinen arkistointi	10 vuotta
Pääkirja	sähköinen arkistointi	10 vuotta

Tositelajit

	Tositeno:	Tositelaji		
Käyttöomaisuuskirjaukset	0400000000 - 0499999999	AA	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Myyntilaskut, manuaalikirjaus	1100000000 - 1199999999	DA, DG, DR	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Vuokralaskutus	1100000000 - 1199999999	ZB	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Myyntireskontra kohdistukset, saapuva raha	1200000000 - 1299999999	DZ	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Ostoreskontra kohdistukset	1200000000 - 1299999999	KZ	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Ostolaskut	1300000000 - 1399999999	KA, KG, KR, KF	paperitosite/sähköinen arkistointi/ CD_ROM	6 vuotta
Varaston hinnanerot	1500000000 - 1599999999	PR	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Ostolaskut, tilaukselliset	1600000000 - 1699999999	RE, RA, RZ	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Palkkaliittymä, palkat	1700000000 - 1799999999	01	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Palkkojen manuaalikirjaukset	1700000000 - 1799999999	Z1	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
KOM-vähennysten poistot	1700000000 - 1799999999	AG	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Valuuttakurssaus	1700000000 - 1799999999	SA	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Edustustot	1800000000 - 1899999999	ZR	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Varastokirjaukset	1900000000 - 1999999999	WA, WE, WI, WL	sähköinen arkistointi	6 vuotta
Travel-liittymä	2000000000 - 2999999999	04	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Myyntilaskut, automaattikirjaus	3200000000 - 3299999999	RV	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Pankkipäivät, lähtevä raha	3300000000 - 3399999999	AB	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Tiliotteiden automaattikirjaus	3300000000 - 3399999999	EB	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
GR / IR korjausotteet	3600000000 - 3699999999	RN	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Itselaskutus	3700000000 - 3799999999	ZN	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Konsernilaskutus	3800000000 - 3899999999	IC	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Muistiotositteet	6100000000 - 6199999999	ZM	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Muistiotositteet, Tuohilampi	6200000000 - 6299999999	ZT	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Kassatositteet	7100000000 - 7199999999	ZK	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Muistiotositteet, toistuvaisjaksotukset	8100000000 - 8199999999	ZI	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Muistiotositteet, jaksotukset	8100000000 - 8199999999	ZJ	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Palkkaliittymä, lomapalkkajaksotus	8200000000 - 8299999999	03	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Lomapalkkajaksotus, manuaalikorjaus	8200000000 - 8299999999	Z3	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Palkkaliittymä, bonusjaksotus	8300000000 - 8399999999	05	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
IFRS tositteet	9100000000 - 9199999999	ZX	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Poistot ja poistoero	9300000000 - 9399999999	AF	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta

Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 237 391 611,21 euroa, josta tilikauden voittoa on 180 767 350,08 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista

- jaetaan osinkoa 1,25 euroa osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 140 568 837 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi	175 711 046,25 euroa
- lahjoitetaan lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen hallituksen päätöksen mukaisesti	250 000,00 euroa
- omaan pääomaan jätettäisiin	61 430 564,96 euroa
	<hr/>
	237 391 611,21 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut oleellisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Tämän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esitämme yhtiökokoukselle käsiteltäväksi.

Espoossa 4. päivänä helmikuuta 2014

Hannu Syrjänen
Puheenjohtaja

Jukka Ylppö
Varapuheenjohtaja

Sirpa Jalkanen

Eero Karvonen

Timo Maasilta

Heikki Westerlund

Timo Lappalainen
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 4. päivänä helmikuuta 2014

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Janne Rajalahti
KHT

Tilintarkastuskertomus

Orion Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Orion Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2013. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Espoossa 4. päivänä helmikuuta 2014

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Janne Rajalahti
KHT